

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, VASÁRNAP, 1924 június 15.

162. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon száma: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Junius

gyönyörű Junius, kalászkok érlelője, virágok felruházója, ki a szent kenyér ígéreteit ülteted a buza fölserdült szárába, aki bódító illatot lehelsz a nyiló virág szirmai közé, ragyogó színekkel harmatozod be a zsendülő mezőt az ég kékjével, a tenger zöldjével, a vér pirosával s a boldogság rózsaszínével, aki meleg vagy, mint az asszonyunk ölelése és puha, mint a kis gyerek csókja, szent, áldott öltű, csodatevő Junius, hadd zengjen most téged ez az írás. Mindenből kijozanodtunk már, amit nagyszerűségről, monumentálisról, életáhitatott fakasztó nagyságról írtak, prédikáltak és daloltak. Ma már tudjuk, a fű sercenése messzebbre hallatszik, mint várakat ostromló ágyuk dörgeése, a bimbó feslése az élet nagyobb eseménye, mint a francia elnökválasztás, a rügy fakadása csodálatosabb titok, világraszólóbb szenzáció, mint kormányok születése, bukása, politikusok beszédei és államférfiak tévedései és gonoszságai együttvéve. Zengő titok buvik meg a buzavirág szirmai között s egyetlen buzaszál érthetőbben felel az élet kérdéseire, mint tudósok bölcsesége és költők álomfejtése. Hegyeket hánynak föl sívó sivatagon, suttogunk szerelmesünk fülébe a mértődes távolságból, csolkozhatunk a levegőben s leülhetünk a tenger mélyébe, szerenünk elé foghatjuk a világűr sötét lépcsőházát, földrengés idézhetünk föl s viharfelhőket oszlatunk szét, még sem lesz soha annyi erőnk, hogy egyetlen sejtben megindítsuk az élet folyamatát s hogy megváltoztassuk azokat a törvényeket, amiket emberre és amoebára egyforma módon állapított meg az élet eleve elrendeltése örök időkre örök érvényűvel.

Az *arma virumque cano* robotos vezércikktemája helyett csorduljon most ki alázatunk megszentelt kelyhéből őszinte, áhítatos s könnyesszavu magasztalása annak az örök istennek, mely fűben, fában, kőben, villámlásban és napsugárban tárja föl örök hatalmát és mindenütt jelenvalóságát. Ezt az istent, öröktől fogva és örökkévaló urunkat, ki két tenyere közé fogva tartja a sarkcsillag felé zuhanó világrendszerünket, csak a néma alázat térdrekenyszerítő odaadásával imádhathatjuk. Hol az a szem, mely ebbe a messzeségbe tud föltekinteni, hol a gondolat, mely ebbe a messzeségbe tud fölszédülni, hol az értelem, mely át tud vergődni az örökletetek szakadékain s a szent

megszállottságok havas bércein, hogy trónusának csak zsámolyáig fölvonsozhatja magát. Ha patak partján lovat áldoztunk föl, ha kicsurgatott embervérrel szennyeyztük be az oltárt, vagy ha a keresztény vallás megszüpült és megtisztult szimbolumaival mutattuk be áldozatunkat, egyformán a fölöttünk uralkodó erőt, a betelhetetlen szépséget, a magasságheli hatalmat ünnepeztük, az első okot és végső okozatot, urát annak a szemrebbenésnyitörténésnek, mely az első sejtől az utolsó sejtig vezető uton, a kétezermillió évig tartó pillanat alatt peregettetele a szerves élet tragédiáját. Az ember akkor követte el a természet rendje ellen az erendendős az égbekiáltó bünt, amikor föltekente magát a teremtés uralkodójának, holott a vágyak párnáin s a dörösegek trónusán is csak

reménytelen trónkövetelője lehet az élet határtalan birodalmának. Meg tud-e mérközni dobok pergeése, orgonák zugása és trómbiták harsogása azzal a zenével, ami erdő zugásából, viharok bömböléséből, villám csattogásából és a nyári hajnalok szűz csöndjéből árad ki? Melyik szebb háza az istennek: a szent Péter temploma-e, vagy az, amelyiknek fundamentuma a virágzó rét, kupolája a fényt záporozó napsugár, menyezete a kék ég és tapétája a biborfelhő?

Junius, zengő szépségű, áldott méhű Junius, a szent élet szent forradalma vagy a poklok kapuinak halált parancsoló rendjével szemben. Boruljunk most térdre teelődted, aki magad vagy a teremtő erő, a nyiló élet, a fogantató ölelés, az örök szépség és örök vigasztalás.

kényesebb programpontja.

A pénzügyminiszter külföldi útja

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy *Sztojadinovic* pénzügyminiszter váratlanul Budapestre utazott.

A pénzügyminiszter budapesti útját, amelynek céljáról egyébként semmi közelebbit nem tudni, különféleképp kommentálják. Az egyik verzió szerint

Stojadinovic, aki Budapestről Prágába, majd Bécsbe utazik, a készülődésben levő pénzügyi reformokkal kapcsolatban utazott külföldre,

hogy a szomszéd államok kormányaival bizonyos, az SHS. királyság pénzügyeit is érdeklő kérdéseket megbeszéljen.

Pribicevic Horvátországban

A kormányoldalon nagy érdeklődéssel tekintenek *Pribicevic* Szvetozár közoktatásügyi miniszter horvátországi népgyűlése elé. *Pribicevic* szombaton már elutazott Horvátországba, ahol *Vojnicson* (Modrus-Fiume) a disszidens demokraták gyűlésén beszédet fog mondani a politikai helyzetről. Az ellenzéki körök szerint *Pribicevic* ezzel a népgyűléssel *Davidovic* Ljuba horvátországi útját akarja ellensúlyozni.

Szabadlábra helyezték Miletics képviselőt

A Banjalukában letartóztatott *Miletics* Sztanko földműves párti képviselő — akit pénteken a rendőrség a belügyminiszter utasítására szabadon bocsájtott — szombaton Beogradba érkezett. Az újságíróknak *Miletics* elmondotta, hogy a vasuton tartóztaták le és éjjel 11 órától reggel 10 óráig a rendőrség fogdájában volt. A délelőtti folyamán *Miletics* megjelent Wildner belügyi államtitkárnál és elégtételt követelt magának. Egyébként sérelmét írásban is benyújtotta a belügyi államtitkárnak.

Fizetik a képviselői napidijakat

Az adminisztrációs bizottság pénteken döntött a képviselői napidijak ügyében és szombaton már közel száz képviselő jelent meg a parlamentben, hogy a junius havi napidiját felvegyék. Az ünnepek után pár napra — valószínűleg még élénkebb lesz a parlament folyósója...

Megegyezés a galai határkiigazítás kérdésében

A magyar-jugoszláv tárgyalások során az egyik albizottság foglalkozott a galai határ kérdésével. A plenáris ülésen a két bizottság kölcsönösen megegyezett a határkiigazítás kérdésében.

Pasics hétfőn viszi a királyhoz a rekonstruált kabinet listáját

A minisztertanács döntött a kormány rekonstrukciójáról

Beogradból jelentik: A kormány tagjai szombaton délelőtti minisztertanácsot tartottak, amelyen befejezték a kabinet rekonstrukciójára vonatkozó tárgyalásokat. A minisztertanács határozatával *Pasics* Nikola miniszterelnök hétfőn utazik el Blédbe a királyhoz, akinek előterjeszti a tervbevett változtatásokat a kormány tagjainak névsorán és igyekszik megnyerni hozzájárulását a minisztertanács döntéséhez.

Arról, hogy a minisztertanács hogy oldotta meg a kormányrekonstrukció kérdését, *semmi pozitív hír sem szivárgott ki* és egyelőre nem tudni, hogy a kabinet jelenlegi tagjai közül kik távoznak és kik kerülnek a kormányból kiharadt miniszterek helyére? Beavatott forrásból arról értesülünk, hogy

a kabinetből négy miniszter válik ki, de utódaik személye egyelőre teljesen bizonytalan.

A kormányrekonstrukcióról a nyilvánosságot *Pasics* miniszterelnöknek Blédből való visszatérése után fogják csak tájékoztatni, amikor az már befejezett tény lesz.

A kabinet rekonstrukciója a jövő hét végén fog megtörténni és mint a *Beogradski Novosti* jelenti, a rekonstruált kabinet már választási kormány lesz, amely a választásokat előreláthatóan kiírja legkésőbb október végére.

Nincsic elkíséri *Pasics*ot Blédbe

A szombati minisztertanács folyó ügyekkel is foglalkozott és

elhatározta, hogy öt bizottságot küld ki a különféle természetű ügyek minisztertanácsai előkészítésére, még pedig külügyi, belügyi és pénzügyi bizottságot, továbbá a rendeleti ügyeket, valamint a fölmerülő egyéb ügyeket előkészítő bizottságokat.

A minisztertanács elhatározta egyébként, hogy a miniszterelnököt *Nincsic* külügyminiszter is elkíséri a királyhoz, akinek — minthogy állandóan érdeklődik az albán kérdés iránt — elsősorban az albán forradalommal kapcsolatos kérdésekről fog referálni.

Előkészületek a prágai konferenciára

A minisztertanács foglalkozott továbbá a július 7-én és 8-án Prágában megtartandó kisanant-konferencia előkészületeivel is. A konferenciára — amint azt *Nincsic* külügyminiszter bejelentette — már teljesen felkészülten utazhat el Prágába, mert az előkészületek mindenben megtörténtek.

A kisanant-konferencián több kérdést tárgyalnak le. Elsősorban foglalkozni fognak az európai kormányokban beállott változásokkal, az olasz-csehszlovák szerződés következtében beállott helyzettel, valamint a kisanant-államok egymásközi viszonyával. Ezzel az utóbbi kérdéssel kapcsolatban szóba kerül a konferencián az orosz-román háború lehetősége és az erre az esetre Romániának nyújtandó katonai segítség kérdése is. A kisanant-konferenciájának ez lesz a leg-

A zentai

Önkéntes tűzoltótestület ötven éves jubileuma

Országos tűzoltóverseny

Ma ötven éve, 1874 június 15-én alakult meg a zentai önkéntes tűzoltótestület. Az első adomány, a melyet a testület céljára adtak, egy forint volt. Lassanként azután az egész város közönsége hozzájárult adományaival a testület fentartásához. 1902-ben Szentá város képviselőtestülete hat szótöbbséggel elhatározta, hogy az addig primitív felszereléssel rendelkező testületnek laktanyát építtet és azonkívül is állandó segélyben részesíti a tűzoltóságot. Ebben az időben dr. Buday Dezső volt a testület elnöke és Nikolics György jelenlegi rendőrfőkapitány volt a parancsnoka. Mindkettőjüknek nagy érdemei vannak a tűzoltótestület fejlődésében.

Megalakulása után rövidesen, már az akkori Magyarország legfejlettebb tűzoltótestületei közé tartozott és amikor a laktanyaépület elkészült, az átadási ünnepségekre Hock János is leutazott Szentára, ahol az ünnepség keretében megtartott zászlószentelésen ő mondta az ünnepi beszédet.

A tűzoltótestület ötven év alatt állandóan fejlődött és ez idő alatt hiányos felszerelését is kiegészítette. Jelenleg hat fecskendője, két szerkocsija, egy husz méteres tolétrája és modern mentőkocsija van a testületnek. A napokban a város anyagi hozzájárulásával motorfecskendőt is vásárolt a tűzoltótestület. Tizenöt év óta dr. Teleki István a tűzoltóság főparancsnoka. Teleki a legnagyobb odaadással és hozzáértéssel igyekszik a testületet továbbfejleszteni és ebben törekvésében méltó utóda dr. Hajdu Dezsőnek, a volt tűzoltófőparancsnoknak. Teleki mellett tevékeny munkát fejtene ki Szabó Mátyás, Dorogi Gábor és Bubola Ignác tűzoltóparancsnokok. A testületnek tizenkét tisztje, négy orvosa, 37 önkéntes és 12 hivatásos tűzoltója van. Kitűnő mű-

kedvelőgardával is rendelkezik a testület. A zentai tűzoltó-műkedvelők számos alkalommal vendégszerpeltek a többi vajdasági városban, sőt Beogradban is.

A tűzoltótestület az ötven éves jubileumot nagy ünnepségek keretében szándékozik megünnepelni.

A jubileumi ünnepségeket szeptember elejére három napra tervezik. Az ünnepségek alkalmával országos tűzoltóversenyt is rendeznek Szentán, amelyre a vidéki tűzoltótestületeket is meghívták.

A magyarországi istenitélet

Az egész országban pusztított az orkán

Tegnap számunkban megemlékezünk arról a katasztrófális viharról, amely egész Magyarországon végigvonult és óriási pusztításokat vitt végbe. Ujabbán a következő részleteket jelenti budapesti tudósítónk az orkán rombolásairól:

A hajnali felhőszakadás után délután három óraker erőben megnövekedve ismétlődött meg a vihar Budapesten. Egész napon keresztül sötét volt az égboltozat. Délután három óraker nagy hirtelenséggel szélvész támadt s utána nyomban hatalmas csöppekben kezdett esni az eső. Ettől kezdve a szélvész még nagyobb erőre kapott. Végigszáguldozott a város uccáin, ablakokat tépett ki, fákat csavart ki, téglákat sodort le a háztetőkről, homokot, port söpört maga előtt.

A vihar olyan mértékű volt, hogy pillanatok alatt kiürültek az uccák. Akiket mégis az uccán fogott el az orkán, a fába kapaszkodtak, hogy el ne ragadja őket a szél. A lovak az ucca közepén csak alig tudtak előrehaladni. Olyan ereje volt a viharoknak, hogy vastag kirakattivegeket zuzott össze. Végig az uccák üvegtörmelékekkel voltak teli. Szármalmas a liget, a terek és a budai fás részek képe. A gyöngye, fiatal fákat tövestől tépte ki a fergeteg, vastagtörzsű, nagykorú fákat kicsavart, hatalmas ágakat tépett le törzsükről. A liget némely helyen olyan, mintha ágyutüz pusztított volna benne.

A vihar kitörését követő percben az egész városban megszünt a villanyvilágítás. Az üzemzavart az okozta, hogy több helyen elszakadtak a vezetékek, kidőltek a vezeték-

tartó póznák és víz alá kerültek a fővezetékek. A villanyvilágítás szünetelése egy félóraig tartott. Az interurbán telefon is erősen megromgálódott úgy, hogy a legtöbb vidéki várossal megszakadt Budapest telefonösszeköttetése. Megszakadt a bécsi, prágai, zagrebi és berlini telefonösszeköttetés is és csak Pozsony és Beograd felé lehetett a külfölddel beszélni.

A főváros környékén óriási pusztítást vitt végbe a szélvihar, különösen a Budapesttől délnyugatra eső községekben. A szélvész Biatorbágy és Herceghalom közt tombolt a leghevesebben, de sokat szenvedett a vihartól Albertfalva, Budaörs és Törökbálint is. Az óriási szélvihar, majd tomboló jégeső megsemmisítette ezeknek a községeknek egész termését.

Budaörsön Franz Antal gazdát elkapta a vihar, egy árokba sodorta, ahol a szerencsétlen ember megfulladt. Budaörs mintegy 6000 hold termését teljesen tönkretette a félórás vihar.

Biatorbágy községben nincs olyan ház, amely meg ne rongálódott volna. Harminc-negyven ház tetőzetét sodorta le a szélvész és a református templom tornyát is ledöntötte. A torony a környező házakra zuhant és nagy rombolásokat okozott. Nemcsak a vasuti állomásnál történtek sebesülések, de bent a községben is, ahol állítólag több halottja és számos sebesülte van a délutáni viharok.

Nagy károkat jelentenek Magyarország minden részéről, de különösen Dunántulról.

Rekordtermés lesz

a Vajdaságban

Rozsda lépett fel a buzában

A tavaszi katasztrófális árvizek, amelyek a Vajdaságban mintegy nyolcvanezer hold termést pusztítottak, aggasztóvá tették az idei terméskilátásokat. A baj azonban szerencsére nem lett oly nagymérvű, mint kezdetben gondolták, mert azt a mindenesetre megbecsülhetetlen kárt, amit az árvizek okoztak, Bánát és Bácska egyéb területein mutatkozó gazdag terméseredmény ellensúlyozza, úgy, hogy az idei év nem csak hogy rosszabb nem lesz a tavalyinál, de egyenesen szokatlanul jó eredmény várható.

A tavaszi időjárás az idén nagyon kedvező volt mindenütt a vetésekre, amelyek ugy a Tiszáninnen, mint a Tiszántul, jó gazdasági esztendőre ígérnek. A gazdák a Vajdaság egész területén általában meg vannak elégedve a vetések állásával. A buzában jó termésre van kilátás, bár a rozsda sok helyütt veszedelmes módon pusztít és a Tisza-vidéken fellépett az úgynevezett bagolypille is, amely ellen nehéz védekezni. A tavaszi vetések — árpa, zab, főleg azonban a kukorica — különösen a Bácskában kitűnőek és ha valami előre nem látott baj közbe nem jön, rekordtermése lesz ez évben a Vajdaságnak. A kukorica mindenütt jól fejlődik, mert az időjárás — a sok esőzés — nagyon kedvezett neki. A szőlőtermelők eddig szintén nem panaszkodnak: a terméskilátás — bár e tekintetben még nehéz jóslni — a szőlőben is kedvező. A bortermelők különben nem igen aggódnak, mert nekik — akár csak a múlt évben — az is rossz, ha jó termés van és az sem szívük szerint való, ha a szőlő rosszul fizet.

A Vajdaság, a gazdák szerint, az idén az árvizek ellenére eléri azt a termésmaximumot, mint a múlt évben, sőt — ha csak az időjárás nem fordul kedvezőtlenre — jóval magamögött hagyja a tavalyi eredményt.

A füzesben

Irtá: Sz. Szigethy Vilmos

A régi város uccáin ballagva legelőször is az tűnt fel, hogy keramit került a macskakövek helyébe. Keramit, amit öntudatlanul is kívántam valamikor, amikor lemaradt a félcipóm a csamadianasok elleni küzdelemben. Ők voltak ugyanis többségben s minékutána elvették vitézi lándzsámat, a körzöt, tisztelettel aluhított mepekülni volt kénytelen.

Keresve hajdani ablakokon a kezem nyomát, egy keskeny kacsó közeledett felém. A tulajdonosa mosolygott és még csak meglepetést sem mutatott.

— Biztosra vettem, hogy el fog jönni.

— Miből gyanította, Mara, mert én még három nap előtt sem tudtam.

— Az más. Én megéreztem.

Végigmért tetőtől talpig, hogy szinte idegeskedéssel igazítottam meg a kalapomat.

— Nem változott semmit, mintha csak tegnap ment volna el.

A tegnap tíz év, de lehetett husz is. Rengeteg idő, elvitt mindent s alig adott kárpótlásul valamit.

A lány a kezembe kapaszkodott, úgy mentünk szabályos lépésben, mint a tisztí asszonyok az uruk mellett.

— Ezt a házat azóta építették.

— Azóta. Sok a változás, de némelyik helyen még a régi minden. Majd meglátja a füzeset, az most is szép.

Bántott, hogy megfedkeztem a füzesről, pedig megsughatta volna az ösztönöm, hogy önkéntelenül is annak tartunk.

— Nincs dolga? — kérdezte Mara.

— Semmi a világon, engesztelgettem voltaképpen önmagamot. Csakis a füzes

kedvéért jöttem vissza.

A víz a lábunk előtt folydogált, hozott idáig fővényt is, amit a szőlőhegyből lopott. A szőlőhegyen valamikor, ahogy fürdés közben felmásztunk oda, utánam lőtt néhányszor a pásztor, ócska fiújának szállodogáló füttyjét mintha még most is látnám kigyózni a levegőben.

Megvolt még az odvas öreg fa is, szinte atyáskodni látszott a többi fölött, annak a csonka törzsére ültünk. Mara kislányosan igazgatta a szoknyáját, mindenáron a cipőjét akarta vele betakarítani. Aztán a derekához nyult, meg a kontyához, ámbár én ebben a pillanatban csak a lábát néztem, mert eszembe jutott, hogy Marának minden időben rendkívül finom művű volt a bokája.

Két öklére támasztotta az állát, úgy nézett a nyári lustasággal hömplöngő vízbe.

— Hogyan élt eddig, kérdeztem, megfogva a kezét.

A gömbölyű vállát vonogatta. (Szép, gömbölyű volt mindig a válla, gyönyörű ívelésben igyekezett előre. De a háta egyenes maradt, mint a sokat tornászó granicsár tiszték gyerekéé.)

— Magam se tudom, hogy élek-e egyáltalán. Most egész véletlen, hogy itthon talál, a héten megint utazom.

— Minek?

— Ha én azt tudnám. Állandóan a rokonokat, meg az ismerősöket járom, pedig egyik után sem kívánczodom. Vándormadáré a vérem, sehol se jó.

— Olyan szép ez a nyár, mondtam, füzfavesszőmmel pacskolva a vizet.

— Nem is szép, vélte Mara, voltaképpen nincs nyár, csak volt. Majd ősszel, ha erre járok, eszembe jut, hogy

igaza volt. Nyáron hasztalan szaladok a hangulata után, nem érzem a széna illatát. De télen sokszor sirok, ostobaságok jutnak az eszembe jókedvű, nótázó aratókról, kévékbe rakott buzakalászokról.

— Aztért mégis szép a nyár, mondtam minden meggyőződés nélkül.

— Engem megsalt, felelte a homlokába hulló haját összébbsimitva Mara, mindig várok tőle valamit és nem hoz semmit. Ez a nyár se hoz, maga is elmegy.

— Mit csináljak? — cirógattam meg az arcát. Mindig okos lány voltál Mara, — ugy-e, valamikor tegezödtünk?

Ugy ringatta magát, hogy akaratlannul is közelebb ért hozzám.

— Én nem, csak maga.

Vadgalamb rebhent föl a sűrűben, másik ágra röpi, ott turbékolt. Mélyen, sejtelmesen érkezett a hangja. Két rigó is megjött a gyümölcsösből, nádi verebek húztak arrafelé.

— Háromszor voltam az életben igazán boldog, turbékolt Mara, mintha a vadgalambhoz intézné szavait. Egyszer korán reggel a tengerparton. Tíz órát aludtam a vonaton, frissen ébredtem. A hajók túlkölése szinte megdöbbentett, annyira tetszett. Csónakok siklása, sírályok vijjogása, magam se tudom, miért ejtett édes lázba. Nem ismerem senkit, nem köszöntött senki, a legelhagyottabb részüre bámultam a zöld vizet. De valakire gondoltam, aki nagyon ismerős volt. Ne keressen nevet, nem háborgatott senkinek az emléke. Az ismerősöm a legjobbakk közül való volt, még sem láttam. Talán ezt szerettem benne a legjobban.

— Másodszor?

— Máskor a tótok közt jártam, sok

volt a hegy, még több a fenyő, nagyon fáradt voltam, egész szemetem hevertem a dűnyán, is a reggel hozott orvos, folyékony ezüsttel öntötték hegyeket, minden fenyőillat

bámba, kéredzkedett, csillant a bűjkáló, voltam keseredve az, már huszonnégy órája nem, meretlen érzéssel teltem meg. Azt szem elájultam a sok gyönyörű, mert közel jártunk a délhez, mikor megint gondolkozni tudtam.

A vadgalamb még mindig turbékolt, Mara ölbe eresztette a kezét, úgy nézte a füz homlokkoronája alatt a vizet.

— Harmadszor, mondta álmodozó hangon, a harmadikat nem árulom el. Figye, hogy magára vonatkozik, képzelje el, ha akarja, hogy szigorú időben született, amikor megint nem volt nyár és tréfálkozva szítálta szemembe havát a tél. Gondolja így, ha jól esik.

— Jól esik Mara, ez a legjobb. Kár, hogy vége.

— Hátha ez a boldogság! Majd amikor elutazik, kikísérem az állomásra s magammal hozom az öcsémet. Most katona és épp itthon van. Sokszor emlegeti magát, maga is szerette az apró korát, gügyögő gyermekségét. Kijön velem az állomásra s mikor megindul a vonat, maga lobogtassa sokáig a kendőjét. Én abban a pillanatban azt fogom hinni, hogy nekem integet, tőlem búcsúzik, pedig csak ennek a füzesnek szól a köszöntés, a régi emlékeknek, az ifjuságunknak.

A többit már csak elsírta Mara, a gömbölyű vállu édes gyerek, — mintha ugyan érne vele valamit,

Katonai kormány alakul Albániában

Feloszlatják az albán nemzetgyűlést

Skutariból jelentik: Tiranában összegyűltek azok a képviselők, akik a felkelés megszervezésében résztvettek: *Redsed Salja* és *Hiszzen Cur* kíséretében a komovói komité több tagja is Tiranába érkezett. A valonai kormány azt a kívánságát fejezte ki, hogy az új kormány megalakulása után a nemzetgyűlést oszlassák fel és írják ki az új választásokat. Általában az a vélemény, hogy az új kormány feje *Sulejman Gedina* lesz. Tiranai jelentés szerint az így megalakult kormányról azt hiszik, hogy az *katonai kormány* lesz.

Achmed bég, aki Tirana eleste után csapataival a debári kerületbe vonult vissza, ahol a Fekete Drina partján összeütközött a felkelő csapatokkal, nagyszámu híveivel még mindig ellenáll a felkelők támadásainak.

Amagyarkölcsönügy a népszövetség tanácsa előtt

Smith főbiztos meg van elégedve a szanálással

Genfből jelentik: Az MTL jelentése szerint a Népszövetség tanácsa szombaton délelőtt nyilvános ülést tartott, amelyen *Benes* csehszlovák külügyminiszter elnökölt. Az ülésen *Smith* Jeremiás Magyarország pénzügyi főbiztosa köszönetét fejezte ki az egyes bizottságoknak, hogy megkönnyítették munkáját. Kijelentette, hogy Magyarország szanálása kedvezően halad előre. A bevételek fokozódnak, a kereskedelmi mérleg javul és a helyzet azáltal is kedvezőbb lett, hogy május elsejéig a kormány három ezer köztisztviselőt elbocsájtott, ami lényegesen csökkentette a kiadásokat. Felszólalása végén megemlékezett a magyar külügyi tárgyalások befejezéséről, és a szanálás teljes sikerre fog számítani.

Külly külügyminiszter ezután köszönetet mondott a magyar kormány nevében a Népszövetségnek és az egyes államok kormányainak is, amiért hozzásegítettek Magyarországot a külföldi kölcsönhöz.

Kirevolverezett váltó

Életveszélyes fenyegetésekkel kényszerítették egy földbirtokost félmillió váltó átírására

Noviszadról jelentik: Érdekes zsarolási ügyben fejezte be a nyomozást a sztari-becsei rendőrség.

Vuletics Lázár és *Gorgics* Száva sztari-becsei lakosok a lapok útján hirdetést tettek közzé, amelyben kedvező feltételek mellett eladásra kínálták földbirtokaikat. A hirdetésre jelentkezett *Vuletics*nál *Hajduska* Ignác szentai lakos, hogy vele a földbirtok megvételéről tárgyaljon. *Vuletics* előzékenyen fogadta a szentait vevőt és áthívta lakására társát: *Gorgics* Szávát is, akivel együtt hozzákezdték az üzlet megbeszédéhez. A tárgyalás közben — amikor éppen fizetési feltételekről volt szó — egyszerre a két sztari-becsei »földbirtokos« revolvért rántott és nem éppen udvarias hangon tudomására adták a megrémült *Hajduskának*, hogy föld az nincs,

de ha nem ír azonnal át egy váltót 500.000 dinár értékben, akkor agyonlövök. *Hajduska* ellentállt a két álföldbirtokosnak, akik erre radikális eszközökhöz nyultak: addig verték a szerencsétlen embert, amíg csak a kívánt összegről át nem írta a váltót.

Hajduska mikor megszabadult, azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely *Vuletics*et és *Gorgics*ot letartóztatta és beszéltette a noviszadi ügyészséghez, ahol zsarolás, rablás és súlyos testi sértés címén folytatják ellenük az eljárást.

A mokrini botrány miniszteri vizsgálóbiztosát nyugdíjazták

A levétköztetett képviselő ügyében az ügyészség folytatja a vizsgálatot

Kikindáról jelentik: A földművespárt május 13-iki népgyűlésének szétzavarása és *Vuics* Demeter képviselő levétköztetése ügyében a közigazgatási uton megindított vizsgálatot befejezték és az ügyet áttették a kikindai ügyészséghez, amely folytatja az eljárást a tettesek ellen. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy a belügyminisztérium által kiküldött inspektorok vizsgálata nem járt eredménnyel és mindaddig nem sikerült megállapítani, hogy kik voltak *Vuics* képviselő támadói. *Rajics* belügyi inspektor, aki először ment Mokrinba a tényállás tisztázására, vizsgálata

után azt a jelentést tette a belügyminisztériumnak, hogy a földművespárt provokálta a veszekedést és ezért a hatóságokat sem terhel semmi felelősség. Az inspektort a jelentés után visszahívták és most nyugdíjazták.

Lovancsics Milán mokrini községi jegyző és *Manjulov* Szlavko kikindai szolgabírósi irnok fellügmentését a belügyminisztérium visszavonta, azonban mindkettőjüket áthelyezték. *Lovancsics*ot Padéra, *Manjulov*ot pedig a belacrkvai főszolgabíróshoz osztották be, miután kiderült, hogy semmi részük sem volt a mokrini eseményekben.

Herriot vállalta a kormányalakítást

Barthou lemond a jóvátételi bizottság elnökségéről

Párisból jelentik: Pénteken délután félhatkor ágyulóvések adták tudtul Versaillesben a francia népnek, hogy megválasztották a francia köztársaság új elnökét.

Délután négy óraker fejezték be a versaillesi nemzetgyűlés tagjai a szavazást és fél hatig tartott a szavazatok összeszámlálása. Az elnökválasztó kongresszuson a szenátus és a kamara tagjai összesen 860 szavazatot adtak le, amelyek közül 853 volt érvényes úgy, hogy az abszolút többséghez 427 szavazat kellett. *Gaston Doumergue* szenátusi elnök, — akit a jobboldal is támogatott szavazatával, 515, *Painlevé* 309, *Zéphirine Cameniat*, a kommunisták jelöltje 21 szavazatot kapott, nyolc szavazat pedig szétforgácsolódott.

A jobboldalról zúgó tapsal fogadták az eredmény kihirdetését, a maroknyi kommunista csoport pedig rázendített az internacionáléra, amelynek hangjait azonban egészen elnyomja a lelkes ováció. Mikor pillanatokra csend támadt, a kommunisták megint énekelnikeztek, mire a jobboldal tüntetően tapsolt. *Doumergue* elnök felkelt, hogy berekessze a nemzeti kongresszus ülését, mire a kommunisták teli torokkal éltették a kommunisták helyeikről felugrálva ezt kiáltották:

— Hol marad az amnesztia? Az elnök könnyedén megbólintotta fejét s ebből értették meg a nagy zajban a nemzetgyűlés tagjai, hogy az ülésnek vége.

Az eredmény megállapítása után *Bienvenu-Martin* és *Francois Marsal* miniszterelnök hivatalosan közölték az új elnökkel megválasztását, mire *Doumergue* megjelent a nemzetgyűlés előtt, ahol lelkesen fogadták. *Painlevé* *Doumergue* ellenjelöltje üdvözölte először a köztársaság elnököt.

Doumergue a nemzetgyűlésről diszszázad sorfala közt távozott a versaillesi kastélyból, *Francois Marsal* miniszterelnök kíséretében és az Elyséeben levő elnöki palotába hajtattott. Páris kapui előtt az új elnököt *Charpier* tábornok, Páris városparancsnoka üdvözölte.

Lemondott a kormány Az elnöki palotába való megérkezése után *Doumergue* fogadta *Marsal* miniszterelnököt, aki rövid ta-

nácskozás után benyújtotta a kormány lemondását. Az elnök a lemondást elfogadta.

Millerand jókedvűen távozott az Elyséeből

Millerand körülbelül abban az időben hagyta el végleg az Elysée-t, mikor Versaillesban a nemzeti kongresszus ülése megnyílt. Az utolsó délelőtti családjával lakosztályában töltötte, déli egy óraker villásreggelihez ült a család. Azt mondják, hogy *Millerand* jókedvű volt. A távozó elnök az Elyséeből a versaillesi villájába költözött.

Barthou lemond

A párisi Révell du Nord azt írja, hogy *Barthou* a jövő héten lemond a jóvátételi bizottság elnöki tisztéről.

Barthou van kiszemelve *Lyautey* tábornok helyébe *Marokko* fő kormányzójaul és az új kormány *Loucheur* volt minisztert akarja megtenni a jóvátételi bizottság elnökévé. Ez a kinevezés annak a jele lesz, hogy *Herriot* az új kormány élén a *Dawes*-javaslatok alapján keresni fogja a megegyezést Németországgal s ezért veszi maga mellé munkatársul *Loucheur*-t, hogy a tárgyalásokat a német birodalommal ott folytassa, ahol a wiesbadeni egyezményvel megszakadtak.

Poincaré lesz a szenátus elnöke?

A *New York Times* francia politikai körökből úgy értesül, hogy a jobboldali blokk nagyon szeretné, ha *Poincaré* választaná meg a szenátus elnökének. A lap szerint könnyen megtörténhetik, hogy *Poincaré* megkapja a szükséges szavazat-többséget, tekintettel arra, hogy a baloldali kartel jobbszárnya esetleg *Poincaré* mellett adja le szavazatát.

Herriot kapott meghívást kormányalakításra

Az új elnök *Marsal* miniszterelnök lemondása után még pénteken este fogadta *Herriot*-t, akivel az új kormány megalakításáról tárgyalt.

Doumergue szombat délelőtt *Bienvenu Martin*-al és *Painlevé*-vel folytatott tanácskozásokat, majd tízenkettőkor ismét fogadta *Herriot*-t, akit megbízott az új kormány megalakításával.

Az Elysée-ből távozóban *Herriot* kijelentette a rá váró újságíróknak, hogy a kormányalakítási megbízást elfogadta és legkésőbb vasárnap délelőtt összeállítja kabinetjét, amely a kamara keddi ülésén fog bemutatkozni. Ugyanezen az ülésen olvasák fel az új elnök üzenetét is a kamarának.

Politikai körökben azt hiszik, hogy az új kormány a következőképp fog megalakulni: Miniszterelnök: *Herriot*, igazságügy, vagy hadügy: *Renoult René*, belügyminiszter: *Chautemps*, pénzügyminiszter: *Clementel*, esetleg *Renoult*, kereskedelemügyi miniszter: *Braynaldy*, tengerészeti miniszter: *Romesnil*, közmunkaügyi: *Feytral*, garmatügyi: *Daladier*, közoktatásügy: *Francois Albert*, munkaügyi: *Justin Godard*. A megszállott területek miniszteri tárcájára még nincs megfelelő jelölt.

Szabadlábra helyezték Dobó Szilvesztert

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék büntetőtanácsa május 31-ikén tartott főtárgyalásán — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — *Dobó Szilveszter* királyhalmi földbirtokost és fiát, *Dobó Imrét* több hónapi vizsgálati fogság után fölmentette az ellenük emelt kémkedési vád alól és a bíróság kimondotta, hogy a vádlottakat a fölébhezési fórumok döntéséig egyenként kétszáz ezer dinár óvadék ellenében szabadlábra helyezi. *Dobó Szilveszter* védője *Aradszki Mita* dr. ügyvéd szombaton letétbe helyezte a bíróságnál kétszáz ezer dinár értékű óvadékképes értékpapírt, mire *Dobó Szilveszter* azonnal szabadlábra helyezték, míg *Dobó Imre* egyelőre fogva marad, minthogy sem *Szabotván*, sem *Noviszadon* nem lehetett további kétszáz ezer dinári óvadékképes értékpapírt szerezni.

A magyar emigráció monstre-pöre

Őszre halasztották a főtárgyalást

Budapestről jelentik: A törvényszék — mint a *Bácsmegyei Napló* jelentette — többszöri elhalasztás után június elejére tűzte ki annak a politikai monstre-pörnek a főtárgyalását, amelyet az ügyészség vádirata alapján az emigrációban élő politikusok és újságírók ellen indítottak. A főtárgyalást ezúttal sem tartják meg, mert a törvényszék úgy döntött, hogy a pör tárgyalását szeptemberre halasztja, illetőleg akkor fogják kitűzni a határidőt a főtárgyalásra.

Az ügyészség a vádlottak számát időközben harmincra egészítette ki; ezek a következők:

Jászi Oszkár, *Hock János*, *Garami Ernő*, *Garbai Sándor*, *Gábor Andor*, *Herceg Ernő*, *Zilahy László*, *Frank László*, *Székely József*, *Győri-Ilés István*, *Halmi József*, *Göndör Ferenc*, *Lefkócs Ernő*, *Tursics Imre*, *Korodi János*, *Kunfi Zsigmond*, *Biró Lajos*, *Székely János*, *Rados Mór*, *Hajnal Jenő*, *Barta Lajos*, báró *Hatvány Lajos*, *Buchinger Manó*, gróf *Károlyi Mihály*, *Fényes Samu*, dr. *Winkler Mayer*, *Böhm Vilmos*, *Linder Béla* és *Lovász Márton*.

A vádlottak ellen az ügyészség következő cselekményeik miatt emelt vádat: 1. sajtókampányt szerveztek a fehér terror ismeretására, 2. olyan módon tárták fel az ismert atrocitásokat, hogy azzal a magyar nemzetet meggyalázták, 3. nemzetközi bojkottot szerveztek Magyarországgal szemben, 4. akciót indítottak a baranyai megszállás meghosszabbítására, 5. agitációt indítottak a külföldi kölcsön ellen.

CIRKUSZ

A jó vidék

Be kell ismernünk, hogy idáig a *Bács-megyei Napló* hiranyagának legnagyobb részét egyetlen európai metropolis — Szubotica — szolgáltatta. Ennek a kétségtelenül visszás állapotnak megszüntetésére indította meg a szerkesztőség néhány héttel ezelőtt »A jó vidék« című rovatot, amely azt célozza, hogy a legkisebb és legelhagyottabb fészkekben történő, de mindazonáltal följegyzésre érdemes események is megörögzíttessenek az érdeklődő emberiség számára. Minthogy egy perfekt újságrónak a lapsínálás minden csinját-binját ismerni kell, elhatároztam, hogy belegyakorlom magam az új reszortba és elsajátítom azt a világvárosi zsurnalisztát oly megkülönböztetően jellemző fölényt, amelyet egy tehetséges »A jó vidék«-írónak a Kujundzsicsa-uccától délre fekvő világrészekben történő eseményekkel szemben tanusítani kell, hogy kellőképpen ki tudja domborítani a jó vidékiek kedves naivitását. Tanulmányaimban, amelyeket erre vonatkozóan végeztem, máris oly messzire jutottam, hogy — barátaim unszolására — ezennel nyilvánosság elé merészkedhetem néhány eredeti és idáig még meg nem írt »A jó vidék«-kel.

1

A londoni köd

Topolától nem messze fekszik valahol egy kis mezőváros, Londonnak hívják, ahol a pékműhelynek elromlott a kéménye. Minthogy az istenhátmögötti és a világtól elmaradott kis fészkekben még mindig kukoricacsutkával fűtenek, mert a szén — (persze, nálunk Szuboticán el sem hiszik az ilyesmit) — ott egyáltalán nem is ismerik, nagy füst támadt a főuccán. A lyukas kéményből csak úgy dőlt a füst és a járókelők a végén már egymást sem látták. A kisbíró, akit ott lordmajornak hívnak, kiállt a község háza elé és a következő figyelemreméltó kijelentést tette:

— Aunye!

Azt hitte, hogy ezzel minden el van intézve.

De ez még semmi. Az a legjobb a dologban, hogy az egész községben senkisémet vette észre, hogy tulajdonképpen mi a baj és azok a jó londoniak még ma is azt hiszik, hogy náluk állandóan köd van, pedig csak — a kémény füstől....

2

Felhőkarcolók Newyorkban

Az ember el sem hinné, hogy a többi emberek, akik a jó vidéken élnek, milyen ennyivalóan hiszékenyek. Pedig ez így van. Például a jó newyorki atyfiaknak valaki bemesélte, hogy a felhőknek — viszket és azokat meg kell karcolni, hogy a viszketés elmúljon. A becsapott newyorkiak nyomban hozzáláttak ugynevezett felhőkarcolók építéséhez — ez nem tréfa, több tanult meg is nevezhetünk, akik láttak ilyen felhőkarcolókat — és már évek óta szorgalmasan igyekeznek azon, hogy a fellegek állandóan valarva legyenek. Ha valaki megkérdezné a becsületes, de egyszerű newyorkiakat, hogy tulajdonképpen mennyiben tartozik rájuk, hogy a felhőknek viszket, aligha tudnának erre kielégítő választ adni. Azt a kérdést, hogy mennyiben tekinthető csapásnak a felhő-viszketegség, ugyancsak nehezen tudnák megválaszolni a newyorki urambátyámék. Legjobban meg lennének akadva azonban annak a bizonyításával, hogy egyáltalán viszket-e a felhőknek?!

A felhők ugyanis — ezt ugylátszik nem tanítják a newyorki kisiskolában — nem egyebek vízpára-képződményeknél és ennél fogva nem is lehet őket karcolni.

Na, lesz majd meglepetés Newyork-

ban a jámbor falusiak között, ha ezt megtudják....

3

A sanfranciskói cápa

Rendkívül mulatságos esetről értesít bennünket bérmentesített levelezőlapon egy hű olvasónk és részletesen beszámol arról, hogy arrafelé valamelyik partokból egy roppant különös halat fogtak ki, amelyet a halászattal foglalkozó szakemberek *cápnak* neveznek s mely — az önkéntes tudósító szerint — lényegesen nagyobb egy doboz sardíniánál. A jó vidéken természetesen nagy port vert fel ez a dolog, amelynek körülményeivel szívesen foglalkoznánk bővebben is, ha nem látszana valószínűnek, hogy csak föl akarnak ben-

nünket ültetni. Egyáltalán nem hihető ugyanis, hogy tíz-tizenöt kilós halak léteznének, (még többről beszél a sanfranciskói levélíró) aztán meg utánanéztünk a térképen, hogy van-e egyáltalán ilyen nevű falu, de *sehol sem találtuk*. Alkalmasint csak meg akartam tréfálni bennünket, de szerencsére sokkal óvatosabbak vagyunk, semhogy minden becsapásnak ádozatul eshetnénk.

Egyik munkatársunk szerint a vinokoccel járásban mégis kell egy Sanfranciskónak lenni. Ha ez igaz, akkor egészen kis, jelentéktelen tanyáról lehet szó, amit Kogutovicz fel se tüntet, vagy pedig azon a területen fekszik, ahol ki van szakadva a térképünk.

De a cápa mégse lesz más mint — kacska. Ez a csattanó *magamnak is tet-szik*.

Szerdán hirdetik ki az ítéletet a Csaruga-perben

Elmondották a védőbeszédeket

Oszijekről jelentik: A hetek óta folyó Csaruga-perben szombaton délelőtt elhangzottak a védőbeszédek és így néhány napon belül már meghozhatja a bíróság ítéletét a monstre-perben.

Elsőnek dr. *Bujher* Vladimir, Csaruga ügyvédje mondta el védőbeszédét. — Hangsúlyozta, hogy védenca tíz éves korában elvesztette anyját, mostohája nem részesítette megfelelő nevelésben, elűzte a háztól. A fiatal gyermek rossz társaságban töltötte el ifjúságát, azután jött a háború, amely teljesen összerongcsolta idegeit. A háború utáni általános

fejtelenségben, amely Szlavóniában teljesen felbontotta a rendet, Csaruga valószínűleg belesodródott a bűnök áradatába. Nem előre megfontolt szándékkal ölt, minden esetben a körülmények és beteg idegzete idézték elő a vérontást. Enyhe büntetést kér védenca számára.

Majd a többi védő mondta el védőbeszédét, részben felmentést, részben enyhe büntetést kérve védenccük számára.

Az ítéletet szerdán fogja kihirdetni a bíróság.

Amerikai számok

Newyorki jellemző apróságok

— A Bácsmegyei Napló Amerikába kiküldött munkatársától —

Az alsó Broadwayn, a Battery Placenál, a postapalota alatti subway (földalatti) alatt egy új subwayt építettek. Az uccán járókelők nem is tudták, hogy micsoda gigászi munka folyik a lábuk alatt és a posta hivatalnokai közül is kevés tudta, hogy hivataluk fundamnetuma vasoszlopokon lóg. Amikor kész volt ez a hatalmas alkotás, nem volt felavatási ünnep miniszterekkel, diszbeszédekkel, bankettel. A lapok is tíz sorban emlékeztek csak meg a hírrovatban.

*

A Bowaryn láttam, hogy apró gyerekek meggyújtották a személtartó papirhulladékát. A rendőr odament és vigyázott, hogy — senki se zavarja meg mulatságukban a lurkókat.

A hajón pedig láttam, amikor kis kölykök azzal mulattak, hogy a tengerbe dobálták a játékkerem sakkfiguráit. A hajópincér mosolyogva nézte: hadd mulassanak a fickók!

Ilyen nagy ur Amerikában a gyerekek

*

A libatömés szigorúan tilos Amerikában, mert a szegény liba szenved, amíg erőszakosan hizlalják. Viszont, ha egy négert meglinccselnek, azon alig háborodik fel valaki is.

*

Newyorkban is nagy a lakásmizéria, ezért nem szabad emelni a régi lakók bérét. A Park Avenuen, amelyik most épül a város egyik legdrágább utcájává, egy szép lakás évi bére 24.000—45.000 dollár között változik. Kis hónapos szobát viszont 10—15 dollár heti bérért lehet kapni rendesebb helyen. Egy bankárról megírták a lapok, hogy 72.000 dollárt fizet a barátnője lakásbéreként.

*

A köztársasági elnök évi fizetése 75.000 dollár, a minisztereké 12.000

dollár. Viszont Jericza 90.000 dollárt kapott, Chaplin, a moziszínész 1.000.000 dollárt egy szezonra; Dempsey a boxbajnok pedig egyetlen mérkőzésért 500.000 dollárt kapott (most egy milliót ígérnek neki) és külön a mérkőzésére arénát építettek New-Jerseyben, ahol kilencven ezer ember fért el.

*

A Woolword áruháza átlagban 15.00 levelet ad naponként postára.

*

A férfiak nem elegánsak, de viszont alig látni kopott vagy pláne rongyos embert és nem tudod megkülönböztetni a dugszagú nagykereskedőt a háziszolgájától. Olyan elegáns a házi szolga és olyan kevéssé az a milliomos. Hatféle ruhát gyártanak és ezt viseli Newyorkban hat millió ember.

Annál szebbek, ápoltabbak és csinosabbak a nők. Selyem harisnyát visel és szőrmés bundát a legutolsó néger mosogatólány is.

*

Sehol sem olyan becsületesek az emberek, mint itt. Az újságáros kiteszi a lapjait és elmegy: aki megveszi a lapot, leteszi érte a pénzt. A Wall-Sreeten luncholtam egy vendéglőben, ahol az ember maga szolgálja ki magát és a kasszánál annyit fizet, amennyit bement. A postaládák, ha megtelnek, nyugodtan a láda mellé teszik az emberek a levelek százait. Ha betelefonárod a távírdahivatalhoz a sürgönyöd, azt elküldik és másnap kaszirozzák rajtad be a pénzt. Az uccai nyílt kirakatok tömve mindennel — bárki elvihetne belőle — nincs rá eset, hogy meglopják.

Itt a legbecsületesebbek az emberek, mert senki sem lop — centeket. Dollárt annál inkább. Mert sehol nincs annyi szédelés, olyan korrupció, mint itt. De — nagyban!

*

Dühöng a biztosítási járvány.

Életre, halálra, munkanélküliségre, gyerekszületésre, betegségre, balcsetre biztosít itt mindenki. Az autótulajdonos biztosítást köt arra, ha elgázol valakit és fizetnie kell. Az ékszerész nevet, ha kirabolják — biztosítva van. Egy biztosító társaság nagy üzleteket csinál azzal, hogy leteszi a letartóztatottak helyett a kauciót. Lehet biztosítást kötni elítélés esetére is. A biztosítási üzletek tavaly öt milliárd dollárt vettek be biztosítási díjakból.

*

A newyorki rendőrök a legszebb, legelegánsabb katonatisztek. Gyönyörű szál, igen jól öltözött atléták. Mégis Newyorkban a legvakmerőbbek a merénylők. Itt nyomozzák ki a legkevesebb gyilkosságokat. Nyíltan török meg a vendéglők az italtilalmat. Tisztelt és gazdag emberek a bootlagerek — italkészítők — és csempészek. A nagy por tfevert panamák közül 600 nem jutott tovább a vizsgálat első stádiumánál.

De a rendőr imponáló, bátor és kitoró mégis. Elképzelhetetlenül udvarias nőekkel és gyermekekkel szemben. Szolgálatkész és türelmes.

Kun Andor

A szubotikai rokkantnap

Művészi hangverseny a városháza dísztermében

A szubotikai rokkantnap gazdag és érdekes programjának első része szombaton délután és este zajlott le.

Délután öt órakor a városi zenekar rendezett hangversenyt a városháza előtti parkban. Nagy közönség hallgatta a zenekar művészi játékát, amely rendkívüli sikert aratott.

Este félhét órakor vette kezdetét a művészi hangverseny a városháza közgyűlési termében, amely zsúfolásig megtelt az előkelő közönséggel.

Bacsevics Péter, a rokkanttegyesület elnöke lépett az emelvényre és nagy tetszéssel fogadott. A beszédben vezette be az ünnevet. Hatásos szavakban mutatta ki a nemes, emberbaráti célja kiké- mindenképpen érdemes támogatásra. A beszéde zajos tapsal fogadta.

A »Neven« vegyes dal- és énekszámai után az ismert művész *Levinszky* és *Lányi-dalok* énekelték a szöveggel. A fiatal művészek száma messze kimágaslott az egyébként is nívós hangverseny műsorából. viharos lelkesedéssel nevelte a közönség. A dalok zongorakíséretét *Farkasné Gábor* Nelly látta el a töle megszokott precizitással.

Nagy sikert aratott a zenekvartett is, amelyben közreműködtek *Bermel* tanár (első hegedű), *Vig* István (második hegedű), *Heinrich* tanár (viola) és *Bélics* Radivoj dr. (celló). A kvartett művészi összjátékkal előadott számát zajos tapsal jutalmazták. *Petrov* orosz operaénekes hatásosan előadott énekét a munkásdalárda művészi éneke követte.

A műsor egyik legkiemelkedőbb száma volt *Manojlovics* Dusáné szláv éneke, amelyet a hangverseny közönsége lelkes tapsokkal fogadott.

A terem előcsarnokában hideg büffé volt, amelyet *Róna* Árpád állított fel és amely a szünet alatt valószínűleg ostromnak volt kitéve.

A szubotikai rokkantnap gazdag műsorának második része vasárnap fog lezajlani. Délelőtt Szuboticán, délután pedig Palicson tartják meg a tervbevevett ünnepségeket a már ismertetett program szerint. A közönséget óránként vonatok szállítják ki Palicsra.

Nem rendelték el a vizsgálatot

a yevrejska Banka noviszádi fiókja ellen

Fejes Lajos kereskedő — mint a Bácsme gyei Napló megírta — feljelentést adott be a Jevrejska Banka noviszádi fiókja ellen család és okirathamítás büntette miatt. A feljelentés alapján a noviszádi ügyészség indítványozta, hogy a törvényszék a bank noviszádi vezetősége ellen magánokirathamítás büntette miatt indítsa meg a bűnvádi vizsgálatot, továbbá, hogy a noviszádi fióknak Szuboticán levő könyveit is vegyék zár alá.

A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája szombaton hozta meg végzését, amely szerint az ügyészi indítványt elutasítja, azzal a megokolással, hogy vizsgálatot csak meghatározott személy ellen lehet elrendelni és az ügyészség beadványában nem nevezte meg személy szerint azt az egyént, aki ellen a vizsgálatot el akarja rendeltetni. A könyvek pedig, a vizsgálóbíró határozata szerint nem vehetők zár alá, mint-hogy azok Szuboticán vannak és így az ügynek ez a része a szuboticiai bíróság hatáskörébe tartozik és a noviszádi törvényszék nem is hivatott ebben dönteni.

Német politikai gyilkost tartóztattak le Győrben

Kézrekerült a tegeli gyilkosság tettese

Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Grütte-Lehder Róbert állítólagos kereskedőt, akit a német hatóságok politikai gyilkosság miatt köröztettek.

Még májusban történt, hogy a tegeli erdőszegben a sétáló egy férfi holttestére bukkantak. A vizsgálat megállapította, hogy a halott Müller — a valószínűleg Dammers — Heinz hadnagy, akit két német politikai okokból meggyilkoltak. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosok tízen voltak, akik közül az egyik a német fővárosban, Berlinben, a többiek pedig a környékén voltak. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságok a német fővárosban, Berlinben, a többiek pedig a környékén voltak.

A budapesti rendőrség közölte, hogy a vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságok a német fővárosban, Berlinben, a többiek pedig a környékén voltak.

Zenész-hausse Jugoszláviában

Kiutasítási akció a külföldi zenészek ellen

A jugoszláv zenészek szövetsége — mert ilyen is van — a napokban terjedelmes memorandumot intézett a szociálpolitikai miniszterhez. A memorandumban a zenészek elpanaszolták, hogy jugoszláv területen már meg sem tud élni a becsület, idevaló zenész, mert annyi külföldi banda muzsikál az országban, hogy a nagy konkurrenciában lehetetlen állampolgár-zenészeknek kenyérhez jutni. A panaszt statisztikával támasztották alá, amely szerint Jugoszláviában legalább hetven százalék külföldi zenész működik, akik miatt az idevaló zenészek harmadik részük — munkanélküli. A minisztert ezek alapján arra kérte a zenész-szövetség, hogy — kartársi szolidaritás ide, kartársi szolidaritás oda — a külföldieket egy-

szertien utasítsa ki az ország területéről.

A szociálpolitikai miniszternek megesett a szíve a szegény honi zenészek és elrendelte a külföldi honosságú zenészek — összeírását.

Huszonhét sebet találtak az eltűnt olasz szocialista képviselő holttestén

Nem találják a gyilkos fascistákat

Rómából jelentik: Az automobilon elrabolt Mateotti szocialista képviselő előkerítésére a rendőrség nyomban megtett minden intézkedést. Kezdetből fogva a fascista-szervezetet vették gyanuba, akik Mateottit már többször megfenyegették, hogy elteszik láb alól, állítólag azért, mert őt okolják Bonsero-vici párisi fascistavezér haláláért, akit anarhisták öltek meg. A Nuovo Paese szerint viszont csak olyanok követhették el a merényletet, akiknek érdekükben áll az új petróleumszerződés megkötése, amelyet most tárgyal az olasz képviselőház. Olaszország ugyanis megállapodást kötött az amerikai Sinclair petróleumtársasággal s ezt a törvényjavaslatot most tárgyalja a kamara, Mateottit pedig kedden készült a vitában felszólalni, természetesen a szerződés ellen s ugyanaznap eltűnt.

A rendőrségen kívül a szocialistapárt tagjai is nyomozást indítottak az eltűnt képviselő előkerítésére és motorbiciklikon bejárták azt a vidéket, amerre a merénylők Mateottit elhurcolták. Kiderült ugyanis, hogy az az automobil, amelyen Mateottit elrabolták, Viterbo felé száguldott s arra sűrű erdő és egy hegyoldalban mély barlangok vannak. Több szocialista képviselő autókra tette meg a nyolc kilométeres utat, az erdőszélén kis csoportokra oszlottak, minden sűrűséget átkutattak és a barlangokat is bejárták. Ugyanezen a nyomon indult a rendőrség is. Tűzoltókat vittek a rendőrök és létrákon ereszkedtek le a mély barlangokba, sőt rendőrkutyákat is használtak. A sötétség beálltával abbahagyták a nyomozást és eredmény nélkül tértek vissza Rómába. Pénteken reggel a pályaudvaron

A rendelet értelmében a városokban már meg is kezdték a zenészkataszter elkészítését, amelyből majd ki fog tűnni, hogy valóban azért nem tudnak-e megélni, mert sok a zenész és kevés a foka...

detektívek feltartóztattak egy fascista vezért, aki észak felé akart utazni s akire a gyanu ráterelődött. A római rendőrprefektus intézkedésére Milanó körül az országutakat katonaság zárta el s parancsot kapott, hogy minden autót kutasson át, amely Milanó felé igyekszik. Azt az automobil, amelyet titokzatos emberek kedden reggel béreltek egy római garázsban és amelyet egy soffőr szerdán reggel sárosan és portól belepetten vitt vissza a garázsba, szakértők és detektívek alaposan megvizsgálták. A jelekből meg lehet állapítani, hogy a gépkocsi nagy utat tett meg és a legnagyobb sebességgel. Gummítömlője erősen le volt koptatva, a kerék küllőin vastagon tapadt a sár, amiből biztosra veszik, hogy a kocsi leterít az országútról és réteken hajtott. Az automobil baloldalán az üvegablak be van törve, a bőrülést lemosták, még pedig csutakkal, mert bizonyára véres volt.

A gyanu, hogy Mateottit meggyilkolták, alaposnak bizonyult, mert szombaton megtalálták a képviselő holttestét. Vicó falu közelében játszó gyermekek bukkantak rá Mateotti holttestére, amely sűrű bozótok közé volt elrejtve. A gyermekek nyomban értesítették a csendőrséget. Megállapították, hogy a gyilkosok borzalmas módon végeztek szerencsétlen áldozatukkal. A holttesten ugyanis huszonhét lött sebet és öt szurt sebet találtak, azonkívül a karjai és lábai össze vannak törve, egyik szemét pedig kiittették. A holttesten dulakodás nyomai láthatók.

A csendőrség szigorú nyomozást indított az állatias gyilkosok kézrekerítésére, akik azonban minden nyomot eltűntettek maguk után.

még nem értik meg őket. Csak a következő évszázadok. Ezek boldogtalan békák.

Növények, állatok nélkül

Képzeld el, ember, milyen retentelen lenne a világ, hogy egyedül vagy, bazalt-sziklák és dolomit ormok közt, ásványok társaságában, feletted a rokontalan ég és lángoló nap, bezárva egy rejtélyes mindenségbe, melynek sem bejárátát, sem kijárátát nem ismered. Micsoda meddő, fényes pokol. Te, az egyedüli a szerves lények között a földgolyón. A titok akkor még nagyobb lenne. Panaszod, melylyel a nyilhatatlan kaput ostromlod, még sikoltóbb. Honnan és hová? Így legalább láthatod, hogy ők is éppoly lélegzenek, éppoly elpusztulnak, mint mi...

Jó, hogy vannak cserfák és árvácskák, hutyák és hangyák. Ők a példák és a kifelé vezető kalauzok.

Tőlük tanulunk élni és meghalni.

Kosztolányi Dezső.

Moravetz zeneműkereskedés

Timisoara (Temesvár, Románia)

Világvárosi nívóju szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 989

Gyorsított eljárás a drágaság elleni rendelet megszegői ellen

Megállapítják az éttermi és kávéházi árakat is

Vukics Ferenc suboticiai rendőrfőkapitány — mint már közöltük — erélyes akciót indított a drágaság letörésére. Az elmúlt héten hirdetmény útján is felhívta az érdekeltek figyelmét a drágaság elleni rendeletre, amelynek betartását a legszigorubbán kötelezővé teszi. A drágaság elleni rendelet végrehajtásával Prodanovics rendőrfőkapitány bizta meg Vukics rendőrfőkapitány. Prodanovics kapitány már meg is tette a szükséges előkészületeket a rendelet végrehajtására és szombaton délelőtt tárgyalásokat kezdett abban az irányban, hogy a bíróságnál is lehetővé tegyék a gyorsított eljárást a rendelet megszegői ellen. Az ügyészség minden feljelentést nyomban el fog intézni. Biztosítani fogja az eljárás gyorsítását az is, hogy az ügyek letárgyalására külön bírót rendelnek ki.

A rendőrség nagy súlyt helyez arra, hogy az éttermek és kávéházak árait is leszorítsa. Ezért a legközelebbi napokban meg fogják állapítani ugy az ételek, mint a nem luxusitalok árait is. A hatósági árak betartását a legszigorubbán fogják ellenőrizni.

HIREK

— Az 1904. évfolyambeli hadkötelesek sorozása. Szentáról jelentik: A hadügyminiszterium rendelete értelmében az 1904. évfolyambeli sorozását augusztus 23-ikán és 25-ikén tartják meg Sentán. Ugyanekkor kerülnek felülvizsgálatra az 1901. 1902. és 1903. évfolyambeli hadkötelesek is.

— Időjárás. (Popovics György közoktatásügyi inspektor jóslata.) Megint közeledünk az állandóan derült és csendes idő felé. A meleg nem lesz oly fűledt.

— Halálos vasuti szerencsétlenség. Szentáról jelentik: Gazsó András padéi gazdálkodó Eszter-major állomásnál kiugrott a még robogó vonatból. Esés közben oly erővel ütközött a sinek mellett álló lámpakaróba, hogy szörnyethalt.

— Nem lesz ingyenes vonatjárat a palicsi rokkant-napra. Megírtuk, hogy a Palicson, vasárnap délután tartandó ünnepekre ingyenes vonatjáratokat indítanak. Mint a rendezőség most tudatja, nem lesznek ingyenes vonatjáratok, a rendezőség azonban minden intézkedést megtett, hogy vasárnap Subotica és Palics között ugy a villamos kocsijáratok, mint a vasuti közlekedés a közönség minden igényének megfelelően.

— Halálhíradás. Szilágyi József, a Minerva-nyomda volt igazgatója és szedő-instruktora, a legjobb magyar mesterszedők egyike, s hó 11-ikén negyvenkét éves korában Budapesten meghalt. Temetése, amelyen kartársai nagy számmal vettek részt, 14-ikén, szombaton délután volt Kispesten.

— A bajmoki ipartestület huszonötéves jubileuma. E hó 15-én, vasárnap ünnepli a bajmoki ipartestület fennállásának huszonötéves jubileumát. A bajmoki iparosság ebből az alkalomból díszgyűlést tart. Este bál lesz a Lucz-féle vendéglőben.

— Eljegyzés. Brandt István (Vel.-Beckerek) Kocsobán Nusi (Vršac) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kiss József állomásfőnök leányát, Mancikát (Bekovo), eljegyezte Tölgyesy István vasuti hivatalnok, Sombor. (Minden külön értesítés helyett.)

TINTA

Műhely

Mikor éjszaka belépünk lakásunkba s a sötét szobában keressük a lámpa kallantyuját, szemünk olyan, mint a gyilkosé.

Tekintetünket megkeményítjük, belefurjuk a homályba, hogy majd farkaszemet tudjunk nézni az ismeretlen, ki sem fejezhető veszedelemmel, melyet nem akarunk készületlenül fogadni.

Aztán meggyújtjuk a villanyt. Véletlenül tükörbe pillantunk. Nézésünk még mindig éles, kegyetlen. Elfelejtettük leszerelni.

Megriadunk tőle. Aztán a fényben elszegeyeljük magunkat.

Párbeszéd a vízben

Fiamat tanítom uszni.

— Ez itt a békauszás — mutatom — ez pedig a matrózuszás.

Néz és gondolkodik.

— Vannak olyan matrózok, akik tudják a békauszást?

— Hogyne.

Ismét gondolkodik.

— És vannak olyan békák, akik matrózuszással usznak?

— Vannak — felelem kis tévovázás után — de ezek uttorók, a többiek

— Az amerikai kivándorlók családtagjait beszámítják a kvótába. A zagrebi kivándorlási biztosság közli: A washingtoni bíróság azt a határozatot hozta, hogy azok a kivándorlók, akik családjuk látogatására hazamennek, visszatérésük alkalmával nem vihetik magukkal feleségüket és gyermekeiket mindaddig, míg a megállapított kvóta ki van merítve.

— A szuboticei zsidó ifjuság műsoros táncestélye. A szuboticei zsidó ifjuság június 19-én, csütörtökön este fél 9 órai kezdettel a Bárány-szálló termében műsorral egybekötött táncestélyt rendez. A műsort, amelyen különféle magánzámok szerepelnek, Szőke Szakáll «Kelemen Palika» egyfelvonásos vígjátéka zárja be, amelyet a szuboticei műkedvelő gárda legkitünőbb erői játszanak. A táncestély tiszta jövedelmének egy részét a rokkantak javára fordítják.

— Szabadlára helyezték a noviszadi lakáshivatali panama egyik gyanúsítottját. Noviszadról jelentik: A múlt év novemberében a noviszadi lakáshivatalnál különféle panamákat leplezték le, amelynek folyamánként Drazenovics Nikola és Spaszić Bosko lakáshivatali tisztviselőket letartóztatták. A vádtanács most tárgyalta Spaszić Bosko ügyét és elrendelte szabadlára helyezését, miután Spaszić bűnössége mellett nem merült fel semmi terhelő adat.

Kiutasítják a zenészeket

Fordított világot élünk, —
A költő, ki ide lyukad,
Mert utabban a zenészeknek
Hazzák el a nótájukat.

Skiz.

— Házasság. Sárka Hartman (Subotica) Miksa Kadelburg (Vinkovci) mai napon házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Zsivkov Mára és Dr. Koch Imre Stari-Bečejáról házasságot kötöttek.

— Elnapolták a Halbrohr László elleni bűnügy tárgyalását. A szuboticei járásbíró előtt június 14-re, szombatra volt kitűzve a tárgyalás súlyos testi sértés vétségével vádolt Halbrohr László ellen. Halbrohr — mint ismeretes — március 29-én merényletet követett el Kalmár Elemér dr. ügyvéd ellen és őt a szemén súlyosan megsebesítette. A szombatra kitűzött tárgyalásra megjelentek a beidézt tanúk, a vádlott azonban nem jelent meg. Az eljáró bíró megállapította, hogy Halbrohr László a mai tárgyalásra nem volt megidézhető, mert ismeretlen helyen tartózkodik. Ennek folytán a mai tárgyalást elnapolta és megkereste a szuboticei rendőrséget, hogy állapítsa meg Halbrohr László ezidőszerinti tartózkodási helyét, hogy a következő tárgyalásra megidézhető legyen.

— Takonykór pusztult a szentai járásban. Szentáról jelentik: A szentai járásban takonykór lépett fel, amely rohamosan terjed az állatállományban.

Dr. Faragó Géza hazaérkezett és rendelését megkezdte.

— Az elkobzott dollárok. A szuboticei rendőrség még 1920-ban letartóztatta Schanzer Dezső szegedi kereskedőt, akit azzal gyanúsították, hogy valutacsempészéssel foglalkozik. Megmotozása alkalmával a detektívek 786 dollárt találtak nála, amit Karakásevics Gábor akkori rendőrfőkapitány utasítására elkoboztak. Schanzer, akit rövidesen szabadlára helyeztek, az elkobzás miatt telebbezett, azonban az ügyben évekig nem történt döntés. Szubotica város tanácsa szombati ülésén foglalkozott a lefoglalt dollárok ügyével, döntést azonban nem hozott, mert néhány adat beszerzése vált szükségessé.

Megjelent a Génus pünkösdi száma. Az utódállamok magyarságának ez a gyönyörű súlyos folyóirata, a fennmaradás biztos bázisánál a most megjelent számával már mögötte hagyja az első félévet, ami magában véve is olyan teljesítmény, amelyhez hasonlóval eddig egyetlen ilyen nemű vállalkozás nem dicsekedhetik. A hatalmas pünkösdi számból kiemelkedik: Nagy Dániel, Franyó Zoltán, Dettre János, Csuka Zoltán írásai, Romain Rolland és Anatole France nagy horderejű boncolgatásai világproblémákkal kapcsolatban. Különösen érdekes Farczádi Jenő levele Szabó Dezsőhöz, az »Elsodort falu« szerzőjéhez.

— Vasúti szerencsétlenség Németországban. Potsdamból jelentik: A magdeburgi személyvonat a potsdami állomáson belefutott egy helyi személyvonatba. Az összeütközésnek 2 halott és 16 súlyos sebesült áldozata van.

— Szabadlára helyezték a duisburgi városi tanácsot. Essenből jelentik: A belga megszálló csapatok parancsnoka szabadlára helyezte a duisburgi városi tanácsot, amelyet tudvalevően azért tartóztattak le, mert a franciák elleni ellentállást szervezte.

— A noviszadi rendőrség újabb akciója a drágaság ellen. Noviszadról jelentik: A drágaság elleni akció ügyében a város pénzügyi és gazdasági szakbizottsága ülést tartott, amelyen Radulovics Dusan főkapitányhelyettes jelentést tett a drágaság letörésére irányított eddigi munkájáról. A bizottság utasította a rendőrfőkapitány-helyettes, hogy a rendőrség ne egyes szakmák ellen folytasson akciót, hanem igyekezzék megtalálni azt a közepet, amely a termelők, a kereskedők és a fogyasztók együttes érdekeit ki tudja elégíteni.

Med. univ. dr. Scherer Rudolf fogorvos-specialista, Grác, Berlin, Zürich-i gyakorlata után fogorvosi rendelését Vel-Bečkereken, Pupinova (Árpád) utca 4 megkezdte.

— Öngyilkosság. Noviszadról jelentik: Asurdzics Milos földműves szombaton reggel nyolc órakor lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt.

Butorok, ebédlők, hálók, uriszobák raktáron legolcsóbban Brauchlernál Subotica, Halbiac.

— Felfordult a szeker. Noviszadról jelentik: Péter Péter vrbászi földesgazda feleségével és leányával kocsin a tanyájukról hazafelé igyekezett. Az uton egy kanászfű pájkosságából ostromlva a lovakra csapott, amitől azok megvadultak és vágatni kezdtek. A kocsi felborult és a bennülőket maga alá temette. A földesgazda feleségével és leányával együtt súlyosan megsérült; mindhármat a noviszadi kórházba szállították.

A zagrebi mintavásáron ezek jelenlétben irtották a patkányokat az új »Ratol«-al. Egy üveg ára 22 dinár. Kapható: »Ratol« Zagreb, Bienička cesta 21.

A »Napred« gyors-személyhajó a noviszad-vukovári vonalon, hétfő kivételével, naponta közlekedik. Felvesz személyeken kívül csomagokat, kofa- és gyorsárut.

Indul: Noviszadról 13 órakor
Vukovárról 3 órakor
Érkezik: Vukovárra 19.20 órakor
Noviszadra 8 órakor.

A hajó érinti az összes dunai állomásokat, amelyeket a Magyar Hajózási Vállalat békeidőben fentartott. Közelebbi felvilágosítással szolgál a Srpska Zadr. Banka hajózási osztálya, Noviszad.

Mielőtt vásárol jégzskekrényt, vendégelői, szállodai berendezést, sörkimérő-apparátust, kérjen árjegyzéket Goldner testvérek jégzskekrénygyáráról Subotica. Telefon 134.

Ami Önnek kell, az — Elsafluid! Ez az igazi háziszor, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feltérve V. Jenő gyógyszerész, Subotica-Donia, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

SPORT

Még bizonytalan Uruguay budapesti szereplése

Budapestről jelentik: Az MLSz. a napokban elfogadta a párisi futballtorna győztesének, Uruguaynak ajánlatát, amely szerint a délamerikai csapat július 6-ikán Budapesten játszik a magyar válogatott csapattal.

Az Uruguay budapesti szereplése a lekötés ellenére bizonytalanra vált, mert a csapat megbízottja pénteken táviratozott az MLSz. vezetőségének, hogy Uruguay tárgyalásokban van spanyol csapatokkal és ha ezek a tárgyalások eredményre vezetnek, a csapat elejti a közép-európai túrát. A magyar sportkörök valószínűnek tartják, hogy Uruguay a spanyolok jobb ajánlatát elfogadja és Bécs, Budapest és Prága helyett Madridot és Barcelonát keresi fel, ahol esetleg még egyszer találkozni fog a spanyol nemzeti együttesel. Az uruguay csapat Spanyolországból, hír szerint, átrándul Angliába is, ahol a legjobb angol proficsapatokkal méri össze az erejét.

A magyar kardbajnokság. Budapestről jelentik: Az olimpiai próbaverseny, amely egyúttal a bajnokság sorsát is eldönti, pénteken este megkezdődött. A versenyen dr. Fuchs Jenőn kívül a kijelölt vívók valamennyien részt vesznek. A pénteki napon a verseny állása így alakult: 1. Berti László 5 győzelem, 1 vereség, Posta Sándor 5 győzelem, 1 vereség, 2. Tersztyánszky Ödön 4 győzelem, 1 vereség, 3. Schenker Zoltán 4 győzelem, 2 vereség, 4. Mészáros Ervin és Uhlyarik Jenő 3—3 győzelem, 3—3 vereség, Werkesz 2 győzelem és 2 vereség után visszalépett. A mutatott formák alapján a bajnokság sorsa Berti és Posta között fog eldőlni.

Az F. T. C. győzelme Drezdában. Az F. T. C. csütörtökön Drezdában játszott, az ottani bajnokcsapattal, amelyet erős küzdelem után Eisenhoffer góljaival 2:1 arányban megvert.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. június 14.

Genf deviza 670.

London 362.

Takarékkorona 132.

Noviszadi terménnytőzsde, június 14. A forgalom csekély. A kínálat szinte teljesen megszűnt és csupán vevők vannak a piacon, miért is az árak emelkedő irányt vettek. Árak: Buza 295 dinár. Árpa 275 dinár. Zab 280 dinár. Tengeri 275 dinár. Bab 610 dinár. Liszt 0-ás 460 dinár, 2-es 410 dinár, 5-ös 360 dinár, 6-os 338 dinár, 7-es 290 dinár. Korpa 190 dinár.

Chikágói terménnytőzsde. A buza nyitáskor nyugodtabb irányzatot mutatott, míg a zárlat felé a csekély belföldi felhozatal miatt hausse keletkezett. Zárlatkor a hausse valamivel alább hagyott. Tengeriben lanyha az irányzat.

Beograd, június 14. Ünneppel a tőzsde zárva.

Zürich, június 14. Zárlat: Beograd 6.70, Newyork 566 ötnegyed, London 24.46, Páris 30.25, Prága 16.62%, Budapest 0.0065, Bécs 0.0079%, Bukarest 2.50, Szófia 4.

Budapesti értéktőzsde, június 14. A mai bankközi forgalomban kevés üzletkötés mellett, a hangulat barátságos volt. Tájékoztató árfolyamok (ezer koronában): Magyar Hitel 580—605, Osztrák Hitel 220—225, Salgó 675—680, Ri-

ma 130 Államvasut 600, Ganz Dan. 3450—3500, Kőszén 325, Pesti Magyar Keresk. Bank 1280—1300, Lipták 16, Baróti 4, Cukoripar 2900—3100, Angol-Magyar Bank 60—62, Leszámitoló 80, Izzó 625—630, Ofa 525, Pesti Hazai Takarékpénztár 4100.

TÜKRÖT

csiszolt üveget, messing munkát, régi tükrök javítását legolcsóbban és legszebben, garancia mellett — az

ALBA
TÜKRÖGYÁR
NOVISAD

Kamenička ulica 15 — készit.

Kérjen árajánlatot

251

JUGOSLAVIJA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

BACSMEGYEI FŐTELEPEI:

NOVISAD

Petra Zrinjskog 36
Telefon 55

SUBOTICA

SOMBOR

Kr. Aleksandra 7. Trg V. Stepanovića
Telefon 303

2367

Telefon 216

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, fél-emeleten, modern szépségápolás, arc-bőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatékony csok, puderek, gyógyszapp, emelvény, fehéritő- és szepőkencőcsök, megrendeléseket postán után fizetésű, azonnal elkészítjük.

Hogy ép maradjon száj, gége, fog,
Hogy pusztuljanak a bacillusok,

Odol kell!

Mélyebben ar ok!

ZETA FOSFORPASTA A LEGJOBB PATKÁNYIRTÓ

APRÓHIRDETÉSEK

Saltgyár elköltözés miatt jutányos áron eladó. — Thuróczy Kálmán, Modos. 4405

Sentán, főtéren, két házam eladó, melyben 4 portálos üzlethelyiség, azonkívül 2 uri lakás van, azonnal átvehető. Bővebbet tulajdonos Lövy Bélánál vagy Bergel Jakab ügyöknél. 4452

Sentán, külső járason, 39 és 6 lánccs föld eladó. Bergel Jakab ügyök. 4401

Egy rövid, fekete zongora eladó, esetleg jó házhoz bérebe is kapható. Cim a kiadóban. 4485

Egy drb ló állapotban levő, gumival felszerelt, 7½ tonnás teherautó, 22 HP, Praga-gyártmány eladó Bačka-Topolán, Kovács Józsefnél, 693. házszám. 4470

Ház eladó és azonnal elfoglalható. Érdeklődni lehet Sava Tekelijé (Halasi) ulica 97, a gyárban. 4429

Szivógázmotor eladó, 80- 92 lóerős, üzemben megtekinthető. Hengermalom, Torontáltorda. 4471

Mintaszőlő, hét és fél hold, szép uri villával és gazdag berendezéssel, állomáshoz közel, Kraljev-Bregén, minden elfogadható olcsó áron eladó. — Bömches közvetítő-iroda, Bačka-Topola. 4475

Használt cipőket, ruhákat és egyéb dolgokat eladok. Megtekinthetők 12 és 2 óra között. Cim a kiadóban. 4483

Gőzmalom, három vagonos, modernül berendezve, vasut mellett iparvágánnyal, nagy forgalommal, torontáli nagyközségben 2 millió dinárért, nagyon kedvező fizetési feltételek mellett eladó. 4475

Beltéren, nagy telekkel, nagy raktárral, fatelepnék, bármilyen kisebb gyárnak vagy műhelynek eladó ház. Gergič Antal, barátoktemploma mellett, 6. sz. 4480

Kedvező fizetési feltétellel, a legelfogadhatóbb áron eladó vasutvonal mellett, hatjáratos gőzmalom egy Höcker félstabil gőzgéppel, 3 hold szőlőnek alkalmas, körülkerített telekkel, nagylakóház istállóval. A malom külön is eladó. Csak személyesen tárgyalunk. Szloboda Testvérek, Beodra, Bánát. 4473

Uj háló- és ebédlőbutorok eladók. Hock asztalos, Palič. Bővebbet Kmetzmegálló, Faragó süteményárúsnál 4246

Hálók, ebédlők, szalon, zongora, Wertheim-szekrény, íróasztal, garderozszekrény, fürdőkád, festmények, rézkatlan eladók. Butorozott szobák kiadó Langné, Agia ul 4488

6 HP Máv lánccs magán- járógarnitúra, 8 HP Máv cséplőszekrény eladó. Dukai-Lukács, St.-Kanjiza.

Sentán ujkut utcában ház 3 szobával azonnal eladó. Bergel Jakab ügyöknél. 4349

Bortermelői Idevaló bort és palinkát vennék. Ajánlatokat kérek. Cim a kiadóban. 4304

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt tárgyak állandóan olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12. 7622

Schuthlewort, 7 HP kazán, 52 colos Hofherr-cséplővel, teljes felszereléssel eladó. 1922. évi gyártmány, tavaly 4 hétig cséplelt, mert a mi vidékünkön nehéz a vontatása, vasutállomástól öt percnire áll. Vétel esetén azonnal szállítható. Komoly vevők érdeklődjenek levélileg vagy személyesen Peterka Mátvás Krajna, p. Renkovci, Prekmurje. 4339

Kisebb családi házat, a beltértől nem távolfekvőt keresek megvételre. Csak közvetlen tulajdonossal tárgyalok. Cim a kiadóban. 4259

Máv, 54 colos cséplő, teljesen újonnan építve, eladó vagy becsérélem. — Két bódé, egy 750 kg mázsa súlyokkal, egy szivónyomószivattyú szíjhajtásra, egy 5-7 lóerős fekvő szivógázmotor, szalma- és tözkrázótengelyeket olcsón készítek. Közvetítőket díjazok, 17 milliméteres acélrótkötél eladó. Kozma Imre gépműhely, Čantavir. 3709

Palicson modern villa mellékkeliségekkel, télenyáron lakható, 20 kapa terület, ebből 15 kapa termő szőlő, többi része kert és park terméssel, olcsón eladó. Értekezni lehet Josip Schattler Subotica, Ciril i Metoda 2. nagytéplommal szemben. 4330

Üzlet berendezéssel együtt főtér mellett jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 4362

6-os MÁV cséplőgarnitúra, huzatos, szalmavágó tengely új Umrath, eladó. Medgyesi Pál, Horgos. 4305

A Szvetozár Milleticsi Ipar- Kör jobb könyveket venne. Ajánlatokat ugyanoda. 4406

36-os kőjáratot keresek megvételre. Zádory-malom Stara-Moravica. 4352

Palic alatt 28 lánccs szántó tanyával eladó. Bővebbet Josip Schattler Subotica, Ciril i Metoda 2. nagytéplommal szemben.

Eladó ház Sentán, főtér közelében, három szobával és mellékkeliségekkel átvehető. Bergel Jakab ügyök. 4402

Eladó 20 hektó siller és 40 hektó keletibai rizling. Jugovičeva 36. 4329

Egy teljes mozi berendezés olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4326

Uj családi ház eladó, rögtön beköltözhető. Cim a kiadóban. 4445

Özv. Ott Rezsóné elad 4 segédre való pintérszerszámot, Bačko-Petrovo-selov. 4426

Csordaközön öt kapa szép- fekvésű szőlő (építkezésre is alkalmas) eladó. Bővebbet: Bartalos Anna VI., Milanova-ulica 19.

32 HP magányos Astra szivógáz cséplőmotor, keveset használt, eladó. Jónás István, Bács. 4418

Egy polituros hálószoba- butor, kocsz-kályha, bádog takaréktűzhely, több apróság, elutazás miatt, bármilyen elfogadható ártért eladó. Cim a kiadóban. 4372

Cséplőszekrény 54 colos, Haip gyártmány, gyárilag javítva, gyűrűs csapággal, kis és nagy szíjjal. Esztergapad, furógép olcsón eladó. Keresek 8 HP magánjáró lokomobilt cséplésre. Bodi József Novi-Bečej. 4327

Jóforgalmu kétkemencés kenyérsütőde ház az a együtt jutányosan eladó. Várady Lukács, St.-Kanjiza. 4291

Vendéglők vannak Suboti- cán eladók berendezéssel, házzal vagy anélkül, továbbá bérebe és elszámolásra is. Malusev-iroda.

KÜLÖNFÉLE

Pöstyénbe nem kell utaz- nia, ha reumáját, ischiásit gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógytárban, főpostával szemben. Kimerítő utasítások minden nyelven ingyen.

Lábizzadás ellen a tudomá- ny mai álláspontja szerint legjobb a Formasic illatos folyadék és hintőpor. Utánvétellel vagy huszonöt dinár beküldése mellett szállítja Grossinger gyógyszerháza Novisad, Főtér. 4368

Zongorát, pianót, ötho- napos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjárt szott zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

Menyasszonyi paplanokat pelyhből, gyapjuból és vattából, úgy utat, mint régit, a legszebben és legolcsóbban készítek háznál is. Raktáron tartok minden színben jó és olcsó paplanokat. Csányi Károlyné: üzlet az edénypiacon, a gőzfürdő oldalán levő Németh-trafikban.

Jövedelemadó, vagyona- dő és hadinyereségadó téves kivételre ellen szakzerű felebbezéseket készit csak is Ilija Bajić ügyöki, bizományi és tudakozó-iroda, I. Sokolska (v. Gombkötő) ulica 19. 4376

Azonnal kiadó ipari vagy gyári üzemből három egymásba nyíló utcai helyiség, pince és egyéb mellékkeliségekkel. Cim a kiadóban. 4375

Sütőde kiadó lakással együtt. V., Varoska ul. 28. 4383

Kiárusítás! Az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermekruhák minden elfogadható áron kiárusítatnak. Tessék meggyőződni. Csak e hónapban, míg a készlet tart. Földes Samu ruhaárúházában, a Nádor-kávéház mellett, Suboticán. 2639

Vendéglő elszámolásra át- adó Bácska egyik jóforgalmu nagy községében, fiatal házaspárnak, 15.000 dinár óvadék ellenében. Malusev-iroda. 4474

Üzlethelyiségek beltéren, bármire alkalmasak, de különösen irodai célokra, átadók és azonnal átvehetőek. Malusev-iroda. 4474

Bódé palicsi piacon kiadó, Cim a kiadóban. 4461

Jómeneteli, fűtcai bor- bély- és fodrász-szalonn (pedicure, manicure) családok miatt eladó. Hübschen Frigyes, Novi-Vrbas. 4430

Cserélnék egyszoba kony- hárt két kisebb szoba-konyháért. Bővebbet Petrova ulica 21, cipésznel. 4459

Üzlethelyiség trafikál vagy trafik nélkül, azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 4383

Elveszett szerdán egy cso- mó kules. Megtaláló jutalom ellenében adja le a kiadóban.

Italmérésli loggal, trafik- engedéllyel, pékkemencével, ivóvízes kuttal bíró ház, 2 szoba, konyha, nyáház, 2 szoba, konyha, nyári szaletili, sertésöl, mosókonyha, szatócsüzlet és pékségi berendezéssel eladó és augusztus hó elsejére átvehető. Malusev-iroda. 4474

Beltéren egy üzlethelyiség átadó azonnal. Cim a kiadóban. 4462

Palicson egy különbejárata butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 4400

Vendéglő kerestetik, jó forgalmu, mielőbbi átvételre bérletbe Suboticán, esetleg Bácska valamely magyarajku községében. Malusev-iroda. 4474

Butorozott szobát keresek a Nagy Ferenc-telenen vagy a szegedi szőlőkben feltétlenül intelligens uricsaládnál a nyári hónapokra. Cimeket a kiadóba kérek.

Istállót keresek bérebe 8 lóra, udvarban speditorkocsi bejárattal. »Slavia« spedicija, Cara Dušana ul 1. 4484

Üzlethelyiség Subotica főterén átadó négy évi bérlettel évi 5000 dinár házbérent. vas-szakmán kívül, bármilyen célra. Bővebbet Malusev-iroda, Subotica.

Kerestetik Somborban magányos nőnél két butorozott szoba konyahasználattal, teljes ellátás ellenében. Személyes megbeszélések Sivaci ut 5. 4423

Átadó járási székhelyen egy jól bevezetett sördepó vendéglővel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban »Depo« jelige alatt. 4428

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett fiam illetve drága jó fivérünk elhunyt alkalmából részvétnyilvánításukkal felkerestek és fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Sombor, 1924 június 15.
özv. Friedmann Igrácné és gyermekei.

ATON
E D Ö
A világ-
it és olcsó áron
zerezni, az kérje az
könyvkereskedés Subotica,
katalógusát.

HITRI KÁROLY
angol és francia női szabó
SUBOTICA, PAJA DOBANOVAČKOG U. 4.
„NEMZETI“ SZÁLLODÁVAL SZEMBEN.

Készit elsörendü női toiletteket, utcai, estélyi, alkalmi, menyasszonyi, szűkség esetén gyászruhák 6 óra alatt készülnek. - Vidéki megrendelések gyorsan készülnek. Eredeti párisi szabászatot tartok 3473 úgy kezdők mind haladóknak.

Arverési hirdetmény
A Halbrohr János-féle alapítványi gondnokság f. hó 16-án délelőtt 10 órakor az Izr. Szent Egylet irodahelyiségében (Zrinjski trg. 23.) megtartandó nyilvános árverésen bérbeadja az alapítvány tulajdonát képező kb. 10 lánccs ludasi szántóföldet, az 1924/25-i gazdasági évre.
Árvereiök tartoznak az árverés megkezdése előtt 1000 dinár bánatpénzt letenni, amely bánatpénzt a legelőbbet ígérő ajánlati összegének tíz százalékára tartozik nyomban kiegészíteni.
Árverelőre ajánlata mindaddig kötelező, míg annak el vagy el nem fogadása fölött az alapítványi gondnokság dönt.
A közelebbi feltételek az árverést megelőzőleg ismertetnek.
Bővebb felvilágosítással szolgál Reiter Gyula (Reiter-gyár, Palički put).
Suboticán, 1924. június 5.
4244 **Az alapítványi gondnokság.**

NYILTTÉR.

Női szabászati szakrajz tanfolyam!

Értesitem a helyi és vidéki nőiszabó és varrónőket, hogy a nyár folyamán továbbképző

női szabászati szakrajz tanfolyamot

nyitok. Beiratkozni lehet naponta delelőtt 8 órától délután 6-ig. Urihölgyeknek külön előadást tartok a divat alakulatról és szakrajzból.
Az első előadás kezdődik, I. csoport: folyó hó 23-án, II. csoport július hó 1-én; a vidékiek bármely időben megkezdhetik a tanulást.
Kívánatra külön órákat is adok, bármely időben.

Tisztelettel
CSAPÓ SÁNDOR
volt technológiai szakrajz előadó.
Subotica, VIII., Karadžičeva ul. 4

Hölgyek figyelmébe!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Skotus Viator ul. 6. szám alatt kalap-és kézimunka üzletet nyitottam. Kaphatók a legjobb kalapmodellek izléses kivitelben készen és rendelésre. Kézimunkák előnyomása és kidolgozása ajour és ajour filék, magas himzés a legszebb kivitelben és a legolcsóbban kaphatók.

LACKENBACH MARIŠKA
kalap-és kézimunka üzlete, Subotica, Skotus Viator ul. 6.
Vidéki megrendeléseket pontosan szállítok.
Tanulólanysok felvételnek. 4403

Értesítés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Segedinski puti fatelepepet Paja Kujundžičeva ulica 45. szám alá helyeztem át.
T. vevőim szives pártfogását továbbra is kérem.

Matija Heuduška
4415 Paja Kujundžičeva ul. 45.

Van szerencsém üzletfeleim és barátaim tudomására hozni, hogy 1919-ben alakított és bejegyzett szállítási és vámközvetítői üzletemet saját nevem és cégem alatt tovább folytatom.
Irodám a Caro és Jellinek r. t. itteni helyiségeiben, Strossmajerova ulica 9. sz.
4415 **Steva Krstić**
vámközvetítő.

Lifka

A REPÜLŐ LOVAS

egy amerikai újságíró csodálatosalandal 4 részben 25 fő-
vonásban. Főszereplő Miss Ruth Rolland. I. és II-ik rész együtt
junius 14-15 szombat-vasárnap szent fel és Postakocsi bor-
salmat. III-ik és IV-ik rész együtt junius 16-17, hétfő-kedd
A halál ugrás és Az égi tűz.

LEVELEZÉS

Szerelemben csalódott, fess, intelligens, 30 éves kereskedő, hatszázezer dinár vagyonnal, házasság céljából levelezni óhajt föltétlen tisztességes haladonnal vagy gyermektelen özvegyvel. Vallás mellékes. Fényképes ajánlatokat »Diszkreció becsületdolog« jellegével a kiadóhivatal továbbít. 4388

Van-e még ideális gondolkozású, házas, szerény igényű, okos és szép külsejű urileány, ha vagyontalan is, keresi 37 éves keresztény, magas, barna, vagyonos főtisztviselő. — Leveleket »Nemes lélek« alatt a kiadó továbbít. 4306

Házasságot jobb körökben elintéz Kézírt-iroda. — Subotica, Agina ulica 11. 4390

Házasodni óhajtó urak és hölgyek címét kéri Közvetítő-Iroda Subotica, Agina ulica 11. 4489

46 éves, elvált férfi keres hozzáillő nőt, kinek 60-70.000 dinár készpénze van. Saját háza van. — Leveleket »Biztos jövő« jellegével a kiadó továbbít. 4458

Hölgyeim! Levelezne társulási céljából magános, jellemes, fess, középkori, szenvedély nélküli, jómódú s praxisu agilis orvos oly 30 év körüli, vékony, fess természetű, uri családból származó csinos urnóval, aki kellemességével uri otthonát meleggé, jellemével s agilitásával magánvállalatait irányítani tudná. — Teljes című, kimerítő, arcképes ajánlatokat »Novisad« alatt a kiadóhivatalba kér. Titoktartás mindkét részről becsületbeli kötelesség. Kalandor s alkalmatlan nők kimélieznek. 4387

Florentin-kalap Senta. — Csak jóvő héten mehetnek. R-r.

46 éves, elvált ember, kinek saját háza van, keres hozzáillő nőt, kinek 60-70.000 dinár készpénze van. Cim a kiadóban.

Alkalmi vásárlás!!!

Felhalmozott **sirkőárak** nagy választékban és fazonban úgy fekete svéd gránit, labrador, szürke cionitok és marvanyban stb. Versenyképes árak! Terve szerint koszorúasztali munkákat vállalok

Virágh Gyula kőfaragó Bácska-Topola. 2680

FOGLALKOZÁS

Elsőrendű fehérművarrónót keres »Globus«. Karadzičeva ulica 6 (Báránkyköz). 4411

Kocsis jó fizetéssel, azonnali belépésre felvétetik. Johanna szikvizgyár, Párhuzamos-ut 225. 4438

Bromsilberretousőr azonnali belépéssel felvétetik. Pieč fényképész. 4486

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzés kötszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszbeli díj mellékelendő.

Fahivatalnok, 50 éves, 30 évi gyakorlattal, beszél szerbül, németül és magyarul, szép kézirással, bármilyen állást elfogad nagyon csekély fizetési igénnyel azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 4456

Valódi Kina ezüst RIDIKÜLÖK

mélyen leszállított áron kaphatók
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudics ul. 12.
Sugár-fűszeres ház.

Modistin elsőrangú kalapkészítőnőt jó fizetéssel felvesz. Maria Heiduska, I. Aleksandrova ulica. 4476

Kereskedelmi iskolát végzett, szerb-horvátul tudó kisasszonyt keresünk. — Orient Film, Ciril i Metod trg 19f 4457

Munkásnők felvételnek állandó, tiszta és könnyű munkára. Nyitrai i Drug piaci táská- és komótipőüzeme. V., Gajeva ulica 63 4478

Szerbül tudó bankgyakornokot felvesz a »Subotica Önszolgáltató Szövetkezet«. Aleksandrova 4. 4384

Gyógyszerész munkaerő, okleveles vagy nem okleveles, falura kerestetik. Ajánlatok: Apoteka Padina, Banat címre küldendők. 4340

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prya Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

A Fordautó a XX. század legszemélyesebb találmánya. Henry Ford 1924-ben naponta 9500 autót, tehát percenként hat darabot gyártott. — A »Ford« tetszetős külsejű, 26 lóerős motorjával 80 km. sebességgel halad megbízható, tartós, elpusztíthatatlan és — olcsó. Kereskedőnek, ügyvédnek, orvosnak, gazdának megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz. Saját érdekében ne várjon, hanem MA rendeljen egy »Fordot« és meg fog győződni, hogy befektetett tőkéjét a kis »Ford« egy év alatt behozza.

KLEIN GÉZA autorizált fordügynökség
SUBOTICA

2-3 órai könyvelést vállal perkt könyvelő, magyar-német levelező, ki szerbül is beszél. Sch. S. Vinogradska 19. 4399

Levelező (Korrespondent), szerb, német, francia, gépírásban jártas, hosszabb ideje ilyen alkalmazásban, állást cserélne. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők. 4385

Cserépkályhák

es tüzhelyek átrakását javítását, meteor kályhák shamot bélelését, legszakszerűbben jutányos árban készít:

Takács Mihály
cserépkályhás
Rudičeva ulica 1 szám
Shamotpor és téglá, olcsó árban kapható.

Munkásnők könnyű munkára, jó fizetéssel, felvételnek. Mekka szőnyegszövő. Paja Dobanovačka ulica 8. 4470

Kocsis és munkásnők jó fizetéssel, azonnali belépésre, felvételnek. Johanna szikvizgyár. Párhuzamos-ut 225. 4438

UJ IPAR! **UJ IPAR!**
BLONDEL KERETEK
BACHINGER F. KÉPKERETELŐ
Állandó kiállítás!
Subotica, Bene Sudarevičeva ulica 34.

Intelligens, középkori nőt keresek házvezetőnőnek, ki a szerb, német nyelvet bírja, szerb vidékre, jobb fizetéssel. Komoly ajánlatot »Szorgalmas« jellegre kérek. 4487

Mucsy és Társai
Paja Kujundzičeva ulica 34
ajánl kitűnő fehér asztali bort
literáránként 7 Din.
valamint prima málnaszörpöt minden mennyiségben, mérsékelt áron

Jó munkás papucsos-segédet állandó munkára keres Árpád Grünfelder, V., Cetinjska ul. 6. 4351

Munkásnők felvételnek Weinhut celluloid-gyárban. Pašičeva ulica 8, edény-piac. 4416

STENICIN
a leghatásosabb hatású POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerű. Kapható Landauer Drogeria Subotica

Vaskereskedősegédet, engross-üzletben és expedi-cióban jártast, rendes kézirással keresünk azonnali belépésre. »Barzel« d. d. Subotica. 4424

KÖZÖ

A HALÁLSZAKADÉK

junius 13-tól
péntektől
junius 15-ig
vasárnapig
kalandordráma 6 főlvonásban
Főszereplők: Lya de Putti, Luciano Albertini.

Kifutóliu felvétetik. Ilirka ulica 3. (Tuba-utca). 4446

Többévi gyakorlattal bíró pincemester azonnalra állást keres szőlőgazdasághoz is ért. Cim »Szorgalmas« jelige alatt a kiadóba 4439

Jobb házból való leány kiszolgáláshoz és egy fiu gyakornoknak felvétetik Heumann Mór könyvkereskedésében, Subotica. 4409

Asztalosok figyelmébe!

INTERSIA

képek és butormintalapok nagy választékban kaphatók

HEUMANN MÓR

ipari könyvkereskedésében
Subotica
Jelačićeva ulica 1.

Komoly könyvelő-levelezőt, valamint megbízható pénztárkezelőnőt keres rögtön belépésre Pollák Leó kézműipar-üzemkereskedő, Senta. 4432

Hofherr, körülgűrűs, 6-os, Máv., hatos és 8-as Máv. kitűnő cséplők, cséplésre készen, eladó Vadóc Károlynál, Bačka-Topola. 4442

UJI FRANCIA SZABÁSZ

SZABÓMUNKÁSOK TERMELO SZÖVETKEZETÉBEN

Subotica Jelačićeva u. 9.
Szóló árak!
Pontos kiszolgálás!

100 drb gazdasági talicska, uj, sürgősen eladó. — Recco András, Bačko-Petrovoseo. 4427

Eladó az üzletvezetőség főbejratával szemben egy háztelek. Cim a kiadóban. 4374

Kéveköltőgép Milvauke, 13 képes állapotban, 13 kkan negyszólszó és ház emelve. Felvilágosítást agadott, Belacrkva. 4360

TAN
KALE
B da
TR

Eladó kocsi, 10... az 6 mm, a másik 10... horderejű. Cim: Cara zara ulica, Radišić kocsi-gyártó. 4360

KÖLNÍ VIZ
„FIFI“
Készít
Pintér gyógyszerár nagytemplom mellett Subotica

Eladó két hintó, egy járgány. Megtekinthető 11. Paja Kujundzičeva ulica 106. 4396

Bőr kupaőröndök táskák, bőrtárcák nagy választékban megrendelésre is kaphatók.

Kifőzde, 15-20 személyre megfelelő terítéssel és konyhabereendezéssel eladó és azonnal átvehető. Malusev-iroda. 4474

A rokkantak

Talányos utakon, ködbeburkolt állomások felé robog fölöttünk a történelem, amelynek zakatolása a fülünkben zug anélkül, hogy irányát, célját fölismernők, megállóhelyeinek és fordulójának jelentőségével tisztában volnánk. Valami misztikus erő tiz évvel ezelőtt letaszította az emberiséget a békés fejlődés sineiről és ami azóta történt, szörnyűségeinek céltalanságában, az érdekes borzalmainak fantasztikus arányaiban és pusztításai jóvátehetetlenségének vigasztalanságában olyan rejtélyes, mint egy katasztrófális földrengés, amelynek csak pillanatnyi hatása esik szemhatárunkba, de rendeltetésének lényege az értelem számára felfoghatatlan.

Vitkozunk az okokról, amelyek a háborút előidéztek, eszmecseréket folytatunk a népek és kormányok felelősségének kérdéséről, tanácskozunk a világ ujjaépítésének nagy problémáiról, álmodozunk a csodatévő szérumról, amely a háborunak, mint legfőbb bajnak baktériumait leköthetné — és nem akarjuk észrevenni azt a végzetes törvényt, amely a népeket egy adott pillanatban a természet parancsának kikerülhetetlenségével öldöklő harcba sodorja. Elemi csapások, ha sűrű rendet vágnak az emberéletben és munkája gyümölcsében, nem bujnak-e össze mindnyájan áldozatkészségre hangoló megilletődöttséggel, nem veszünk-e részt a menésben, nem sietünk-e sebek gyógyítására, károk megtérítésére, egymásra utalt rabszolgái a titokzatos vaskényszernek? És van-e kegyetlenebb elemi csapás, mint a háború? Van-e sürgősebb kötelessége az emberi közösségszolidaritásának, mint azok életét elviselhetővé tenni, akiket a háború tett nyomorékká?

Mennyivel emberibb és konkrétabb, nemesebb és célravezetőbb a jóvátételnek az a módja, amelyre az egyezőlvadt subotical társadalom ad példát a rokkantak felkarolásával, mint azok a nagypipájú és kevésbé markettjén és a nagypolitikai udvarnyalványok már évek óta a győzelem, amellyel az elesettek sietetést gondoljuk, hálaáldozatokat adnak iránt, akik hamvaikkal megemlékeznek a talajt az élők számára. Az azonban megkérdendő, hogy az elesettek sietetése, az a fejlődés termőföldjét csak levágott kezükkel, elhagyott lábukkal vagy kifolyt szemükkel, trágyázták? Nézheti-e egykedvűen nemcsak a jólét, de még a testi épség örömeit élvező szegénység is, hogy a háború rokkantjainak csonka életmaradéka a nyomor fertőjébe fullad? Az emlékművekkel, amelyek az elesett hősök cselekedeteit örökítik meg, inkább várhatunk — a sir lakói türelmesek —, de a háború élő áldozatainak jai kiáltásai belenyilalnak a meg nem kövesedett lelkiismeretbe és sürgős segítséget követelnek.

Angliában Macdonald, Franciaországban Herriot, a harcias Millerand helyén a békés Doumergue reményt sugalló jelenségek ezek, amelyek a békében ujjaészülető világ ragyogó képét varázsolják a romlatlan naivitással megáldott hit elé. Ugyanilyen bizakodás gyult ki a békevárókban két évvel ezelőtt, amikor Lloyd George a génuai konferencián a megértés és kienkesztelődés politikájának zászlaját kibontotta. A mag el van vetve, de ki tudja előre kiszámítani, hogy meddig tart, amíg a megvalósulás kalászába szökken? Ki tud eligazodni a babiloni számok között, amelyek a holnap körvonalait jelzik?

Európa politikájának új kurzusa

az igazság uralmának helyreállítása jegyében indul utnak. De amit az egyik fél igazságnak tart, azt a másik fél vérlázító igazságtalanságnak bélyegzi. Az ellentétes nemzeti és társadalmi erők eredőjének kialakulása hosszú folyamat és elvonja a politikusok figyelmét és energiáját azoktól a humanitárius feladatoktól, amelyek megoldása elsősorban az állam kötelessége.

A politikusok csatájának fegyverzében elvész a rokkantak jóvátételt kérő szava. Minden állam parlamentjét a jobb- és baloldal döntő mérkőzése vonja el törvényhozó hivatásától. Talán elháríthatatlan történelmi szükségesség ez és produktívabb, mint amilyennek látszik. A rokkantak számára mindenesetre a legsivárabb helyzetet teremti ez a történelmi vajadás. A

társadalom az ő tragédiájukkal szemben nem helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy nem tartozik rá az államkormányzat mulasztásának pótlása.

A subotical társadalmi egyesületek most folyó nagyszabású mozgalmá, amelyhez a város lakosságának minden rétege készséges támogatással csatlakozott, a faji és vallási különbségeken felülemelkedő embriesség nagyszerű manifesztációja. Ha minden városban és minden országban ilyen egységes akarrattal lépne fel a társadalom a háboru sebeinek betapasztására és a szenvedések nemzeti osztályozásának kiküszöbölésére, akkor talán gyorsabban oldódna meg a világválság, amelynek mindnyájan rokkantjai vagyunk.

bm.

Olasz napok

Irta: Baedeker

A FAGYLALT

A hotelünk főpincére nemcsak jó hivatalnok volt, de nagy szakértője is a vendégiparnak. Ha nem is tudott megnyugtatni bennünket, egy kissé megvigasztalt, amikor fölvilágosított bennünket a scirocco ármányos természetéről.

Nagyon tanulságos beszéd volt ez, de nem állította helyre az étvágyunkat, s a legközelebbi ebédnél megint csak azt suttogtuk az ételbördő pincérnek:

— Csak tovább, tovább! *Grazia*, nem kérek...

Nem tudunk enni.

Ami még lecsuszott a torkunkon, az a *Starace*-kávéház pompás fagyaltja volt a *Galleria Umberto*-ban. Olaszországban készítik a világ legjobb fagyaltját, s azt hiszem, hogy a *Starace*-ban meg a legjobb, mert a legkeményebbet egész Itáliában. A szomszéd asztalnál, amelyen olaszok ültek körül, szintén a kitünőségéről volt szó, s az urak azzal a fantáziával és lelkes tülköléssel beszéltek róla, amellyel délszaki emberek azokról a dolgokról, amelyeket szeretnek, nyilatkozni szoktak.

Az egyik így szólt:

— Csak egy helyen ettem jobb fagyaltot: Rómában, a *Café Aragon*-ban... Képzeld, *Luigi* elhozza a *bomba di cioccolatta*-t, amelyet rendeltem, s épp, amikor elébem teszi, abban a pillanatban veszem észre, hogy a pénztárcámat otthon felejtettem. Megijedtem — jókora összeg volt benne —, kiszaladok a korszóra, bérkocsiba ugrok és hazahajtatok a *Via Nazionale*-n levő lakásomra. Fölrohanok a harmadik emeletre, s mikor már ott vagyok, akkor jut eszembe, hogy a tárcát nem otthon, hanem a fürdőben hagytam. Leszaladok a lépcsőkön, újra kocsiba ülök s a *Ludovisi* közelében levő fürdő felé irányítom a *carozza*-t. A pénzt nem adták ki mingyárt, előbb legitimálnom kellett magam, s aztán elismervényt, valami nyugtáfélét írni. De végre megkaptam s nem hiányzott belőle semmi. Borraló a *cameriere*-nek, aki oly becsületes volt, tiszteletdíj az irnoknak, aki a pénzt számomra megőrizte, s aztán boldogan vissza az *Aragona*-ba. Az expedíció mintegy ötnegyed órát tartott... Leülök az asztalomhoz, ott van a *bomba*, s mondhatom nektek, *bomba* volt az most is. Éppen olyan kemény, mint amikor szervirozták. Csak a déli oldalán látszott az olvadásnak némi nyoma, csekély kis nedvesség.

Más uriember vette át a szót:

— Ez semmi. A velencei *Café Florian*-nak van egy saját külön fajta fagyaltja, *specialità della casa*, ahogy ott dicsekedve emlegetik.

Hogy miféle ingredienciák vannak benne, azt nem tudom, de hogy kánállal nem lehet vágni, azt tudom, s hogy baltával nem illik, azt meg ti tudjátok. De az ize valami fölséges, én nagyon szeretem, s hogy meg is ehessem, mindig olyankor rendelem meg, amikor a *Lidóra* készülő. Elhozzák a fagyaltot, én azt a művelt közönség védelmébe ajánlom, fölkelek az asztaltól, lesétálok a *Rivára*, jegyet váltok a *piroscafo*-ra, amely kivisz a fürdőszigetre, ott tramra ülök, azután megfürdök, kifekszem a homokba, fölötölök, nem sokáig, de jó ideig, ha van kivel, fölötölök, az állomás-hoz sietek a *piroscafo*-val vagy *vaporetto*-val, amelyiket előbb érem, visszahajozok *Velencébe*. Három óra alatt megjártam a *Lidót*, elvégeztem a fürdőt, mindent, s néha találtam egy *bonne fortune*-t is a homokban. Mire visszajutok a jó öreg *Florian*-hoz — tudjátok, hogy ez a *kávéház* már *Canova* idejében is antik volt —, ott találok a *bomba*-t vagy a *cassata*-t a márványasztalomon, még mindig keményen ugyan, de mégis oly állapotban, hogy ha kissé energikusabban vágjal benne az ember a kanálával, már el lehet vágni s meg lehet enni.

Figyelemmel hallgatták, senki se köhécselt, s egy harmadik ur így szólt:

— Jó fagyalt lehet, de nem látok semmi különösét benne. *Palermóban* a *Hotel des Palmes* cukrásza olyan kemény fagyaltot készít, hogy baltával kell darabolni. Egy barátom beszélt, aki *Palermóban* lakik, hogy a nagy rout-ját, amelyre *tutto Palermo*-t meghívta, valamelyes okból el kellett halasztania egy nappal. Nem szívesen tette, mert a fagyalt, amelyet a nevezett hotelben megrendelt, már kész volt s a lakására küldték jókora számlával. De aminő szerencséje van a barátomnak (azonkívül, hogy neki terem a legjobb bora egész *Sziciliában*), nem lett belőle semmi kára. A fagyalt másnap este is oly kemény volt, mint ha akkor került volna ki a fagyasztó-gépből. Kint a konyhán bárdal kellett kockára és szeletekre vágni.

A történet befejezése után hallatszott ugyan egynéhány csodálkozó felkiáltás, de senki se kérdezte, vajjon az a bárd, amely olyan hiperkemény tárggyal került összeütkezésbe, mint a *Grand Hotel des Palmes* fagyaltja, nem csorbult-e ki a nagy küzdelemben? Pedig ennek az eldöntése lett volna itt igazán fontos... E helyett egy uriember így szólt:

— Ez a fagyalt bizonyára *lege artis* készült és megfelelt a műcuk-

rászat követelményeinek, de én egy még érdekesebb esetet tudok. Van egy ismerősöm, aki mindennapos vendég a *Doney et Neveu*-féle világhíres firenzei cukrász- és kávéházüzletben, a *Tornabuoni*-utcában. A *Doney*-féle fagyalt híres egész Európában, s még azon túl is, s állítólag vannak amerikai családok, amelyek azért laknak évszámra az *Arnoparti* szép művárosban, mert a hölgyeik nem tudnak meglenni ez édesség nélkül. Nos, az én ismerősöm rendelt ott egyszer egy adag fagyaltot, valami kuglófformájú műremeket. Olyan volt az, mintha színeai márványból készült volna. Érezve is úgy volt s a keménysége is arra emlékeztetett. (No, a márvány egy árnyalattal tán mégis szilárdabb, — szólott valaki közbe, de az elbeszélő nem zavartatta magát és folytatta:) Éppen, ahogy hozzá akar kezdeni, táviratot nyújt át neki a postaszolga, aki őt a törzsasztalnál megtalálta. Elolvassa a telegramot, amelyben egy nagybátyja hirtelen haláláról értesítik, kapja a felöltőjét, hazarohan, gyászruhát ölt, az épp akkor induló vonattal *Pizába* utazik, eltemeti a halottját, örököl utána egy csinos házat és kilencvenezer lirát, fogadja a részvéltatókat, visszajön *Flórencbe*, kiadja a fáradságát, s mikor harmadnap beállít *Doney*-hez, elébe teszi a számára megőrzött fagyalt-kuglófot, — intakt állapotban, ugy, ahogy tegnapelőtt itthagya. Nem csodálatos ez?

Föbben csodálkoztak. Mi pedig vártuk, hogy akad majd valaki, aki a következő történetet beszéli el:

— *Milánóban* a *Café Biffi*-ben ültem, amikor azt kérdezte egy barátom, volna-e kedvem a föld körül utazni vele? Azt feleltem, hogy kedvem volna, de nincs hozzá pénzem, mire ő megnyugtató azzal, hogy a költségeket ő viseli. Erre persze megegyeztünk. Mingyárt indultunk is, úgy hogy már nem volt időm elfogyasztani a mogyorófagyaltot, amelyet éppen elébem tettek. Az udvarias pincér, nem sejtve, hogy hosszú utra megyek, mosolyogva jegyezte meg, hogy megörzi számomra, amíg visszajövök. S mikor négy hónap múlva újból beállított a *Biffi*-be, elébem áll egy ismeretlen pincér s így szól: »Uram, *Antonio*, aki a múlt héten szabadságra ment, azzal adta át nekem ezt az adag *gelato*-t, hogy *Uraságodnak* szolgáljam föl, ha megint szerencsétlen bennünket«. Csakugyan, ugyanaz a darab fagyalt volt, amelyet az utazásom előtt itthagytam.

De hiába vártuk. Ezt a tagadhatatlanul érdekes és kétségtelenül megtörtént esetet nem mondta el senki, valószínűleg azért, mert attól félt, hogy nem hiszik el neki. Bizony, az ember kénytelen néha elhallgatni egy igazságot, hogy ha zúgnak ne tartsák.

Akar-e

a pathányoktól megmenekülni?

Használja az egyedül biztos és célravezető szert, a

ZETA-foszforpasztát,

hatása legrövidebb időn belül a legbiztosabb mértékben érvényesül.

Küldjön be 20 dinárt a gyárnak:

Zeta D. D. Sombor

és kap egy próbatéglét költségmentesen.

Biztos hatásért kezeskedünk!

Tamás István:

Nem szabadulsz tőlem

Ó, csudálatos élet,
minden kinra új kin hull, mint a hópehely
és én porbarogtam a szerelem előtt,
mennyi erő, tűz, égés és mégse akar
ránkiviradni,
valami nagyot kéne tenni Érted,
akármint, rosszat, hitetlent,
de álmétkodtatót,
szivárványt lopni a szemed alá,
hogyan felfrissüljön minden eljövendő bánat,
ó, kergess csak, kergess szemmel, szóval,
szerelemmel,
Te vagy a motor bennem,
fék, sebesség és mindig hajrá,
izzó, fájdalmas, láthatatlan
és drága-könnyekkel vásárolnak vissza ha
kiszakadsz belőlem,

hiába dac, hiába értelem és hiába menekülés,
nem szabadulsz tőlem,
keresztid a csókom és
örök, hangos halotti mécsed: a versem,
s ha megkívánlak
— hol sok szép kiesi halottam fekszik —
az emléksírból is kiáslak,

Te, én,
akármilyen messze mégis együtt,
csókon, halálom, testen is túl
és oly megnyugtató, hogy mikor este
felnevezek a holdra,
tudom, hogy Te is odalátsz.

A megszőktetett néger isten

Diplomáciai akció a farkatlan alligátorért

Hamburg, június hó.

Az afrikai Libéria néger köztársaság egyik városából a nép istene a hamburgi városházára került. Ezt a néger istent, ami nem más, mint egy farkatlan krokodilus ábrázoló kölap, szigorú őrizetben tartják most, mert a kis Libéria egész diplomáciai szervezettel kurrentáltatja ezt a furcsa istenséget.

Hans Schamburgh afrikai utazó Libériában járt, hogy a néger országában filmfelvételeket csináljon. Schamburgh útjában kultusz tárgyakat is gyűjtött s midőn egy néger nőtől értesült, hogy Balona mellett az őserdőben több ezer éves szent kő fekszik, melyre egy farkatlan alligátor képe van vésvé, a követ minden áron meg akarta szerezni. El is küldte Balonába a szolgáját, az azonban nem mertte a követ elhozni s így az utazó maga ment el az ősrégi ritkaságért. Schamburgh állítása szerint a követ Kamigula nevű törzsfőnöktől vásárolta meg egy angol fontért. A kőbálványt Schamburgh azután magával vitte s a »Wadai« német gőzös fedélzetére szállította.

A kő eltűnése Balonában óriási izgalmat váltott ki. A követ, mely valószínűleg egyiptomi vagy föníciai eredetű, a nép évszázadok óta isten gyanánt tisztelte s az újra választott törzsfőnökök erre a kőbálványra tettek esküt. A bálvány Balonától messze a »konnacy-i őserdő magányában fekvő s csak ünnepeles alkalmakkor kereste fel a nép. Libéria kormánya, mikor a kőbálvány »elhódításáról« értesült, rögtön kábelezett hamburgi főkonzuljának, hogy az istenséget foglaltassa le s indítsa meg az eljárást a kőnek Libériába való visszaszállítására. Mikor a Wadai gőzös befutott Hamburgba, detektívek lepték el fedélzetét s a néger istenséget bevitték a hamburgi városházára s addig is, míg a diplomáciai eljárás tart, zár alá helyezték.

A libériai főkonzul Massagnoi Mómula kormányának véleményét a következőképp tolmácsolta:

»Hazugság, hogy a szent kő adásvétel tárgyát képezheti. A szent kő egy néptörzs bálványa évszázadok óta. Azt senki, még a törzsfőnök se adhatja el. Rémes izgalom és kétségbeesés fogta el az egész törzset, amikor istenségét elvesztette. Itt szó se lehet jogs véteiről. Mit szólnának a németek, ha valaki a berlini győzelmi oszlopról az arany figurát vagy valame-

lyik templomból az oltárképet magával vinné s aztán azt állítaná, hogy a berlini polgármestertől jogosan vette? A mi esetünkben pláne egy szentség, egy istenség elcipeléséről van szó, ami ellen az én kormányom a német kormánytól erősen tiltakozott. Követeljük a kőbálványt Libériába való visszaküldését, még pedig sürgősen, mert a balonaiak között rémes az izgalom. Hisz nincs most kihez imádkozniok, nincsen mire esküdniök.«

A legelső német katonai szakértő humbugnak minősíti a halálsugarakat

A pacifisták találták ki, háboruellenes propoganda céljából
Legrosszabb esetben védekezni lehet — ezüstpapirossal

Grindell Matthews, az angol mérnök ugynevezett halálsugarával szemben meglehetősen szkeptikus álláspontot foglalt el — a német tudományos világ.

Nehéz eldönteni, mennyi ebben az érintetlen, tiszta tudományos objektivitás és mennyi a rivális eredményeitől való idegenkedés.

Egyetlen ember nem nyilatkozott eddig. A leghivatottabb talán. A legelső haditechnikus, Haber professzor, aki a legfelsőbb német hadvezetőségben a technikai osztály főnöke volt.

Haber professzor jó egyóránnyira lakik Berlintől. A dahlemi fizikális-kémiai kutatóintézet igazgatója és ott keresem föl. Gyönyörű kert közepén fekszik az egészen modern épület.

A Herr Geheimrat maga nem sokat látszik törődni az egésszel. Nyugodt, kedves, udvarias uriember, ötven felé járhat, könnyű katonabluzt visel és a középső gomblyukban előcsillan a vaskereszt fekete-fehér szalagja.

— Szeretném véleményét hallani az eljövendő háborúk fegyvereiről. Különös tekintettel Matthews halálsugaraira.

— Kinek a sugaraira?

— Matthewsére. Talán nem jól ejtem ki? Mett-jusz. Esetleg leírom egy darab papirossra.

— Dehogy, kérem. Nagyon szépen ejti ki. Sőt. Szóval: Mett-jusz. Hát tudja mit. Nem akarok tovább tréfálni (és elmosolyodik); szóval Matthews sugarait közönséges humbugnak tartom.

— Tessék? Ön is?

— Igen, én is. Az ugynevezett elsörendű tudományos kapacitás. Mert az egész gondolat végtelenül naiv. Hogy kilométerekről megállítja elektromos sugarakkal a benzínmotorokat, a repülőgépek motorjait. Vagy ahogy ő mondja, kikapcsolja a motor mágneses gyújtóját. Hát ez igaz. Ez lehetséges. Ez nem is új. Ez már a német Hertz Henrik gondolata.

Ezek a sugarak lényegileg azonosak a rádióhullámokkal.

Ahelyett, hogy muzsika szállítására használom föl, egyszerűen más mechanikus munkát végzek velük. Csak egy baj van. Egy óriási baj. A motorokat csak akkor kapcsolhatom ki, ha a másik fél is beleegyezik. A motor tudajdonosa. Mert nincs egyszerűbb, mint a sugarak ellen védekezni.

Egyszerű staniolla, ezüstpapírral vagy akármilyen vékony bádoglemezzel kell a motort bevonnai és nincs az az elektromos hullám, amely áthatolna ezen a védőberendezésen.

Szóval, a sugarakat mindenre lehet használni, csak hadicélokra nem. Remélem, belátja? Ami pedig azt a hírt illeti, hogy a sugarak bizonyos körzetben minden élő szervezetet megsemmisítenek, hát ez tökéletes naivitás. Eddig még senkinek sem történt baja a rádióhullámokkal kapcsolatban, pedig

A farkatlan alligátor, amit a négerrek Mafuenak hívnak, heves diplomáciai harc tárgya lett. A bálvány, ő egyébként igen értékes kulturjelvény, melyhez Schamburgh erősen ragaszkodik. Annál inkább érthető azonban Libéria elszántsága, mert istenség nélkül igazán nem maradhatnak. Hacsak cserébe nem gyárt nekik egy tetszősebbet a német ipar. Hiszen az indus bálványok fekéén is ott van a cédula: Made in Germany.

pár százezer felfogókészülék van már Németországban.

— Mivel magyarázza mégis professzor ur a híreket?

— Megmondom. Még soha ennyit nem gondoltak eljövendő háborukra, mint ma. A katonai szakértők minden országban leadták véleményüket a nyilvánosság előtt, hogy egy esetleges európai háború — a hadseregek erőviszonyait tekintve — ma föltétlenül végetes, sőt katasztrofális lehet a volt közép-európai hatalmakra. Ilyenformán az emberek tantázdija nem nyugszik és mindenki arra gondol, hogy lehetnek új harci eszközök, amelyek, ha a gyengébb ellenfél kezébe jutnak, mintegy csodaszertűen megváltoztatják az erőviszonyokat és térdre kényszerül az erősebbik. A fantázia anyaga egyfelől az a tudat, hogy a technikai tudományok legújabbján ismét nagy ugrást tettek előre, — az elérhetetlen felé —, másfelől ahhoz a technikai ághoz kapcsolódik ez a fantázia, amely az illető országban különösen ki van fejlődve. Senki sem beszél például Angliában új ágyúkról, amelyekkel jobban lehet löni, mint a világháború útegeivel. De rengeteg ember beszél ott és Franciaországban — halkan, suttogva — olyan módszerről, amellyel az ellenfél légi flottáját lehetne megsemmisíteni. Az emberek ezzel a csoportjával szemben, akik ilyenformán előre akarják a háborút megnyerni és nyugodtan ringatják magukat illúziókban, állanak a hivattós pacifisták, akik a rengeteg állítólagos új, borzalmas fegyver »ismertetésével« csak jól átgondolt háboruellenes propogandát folytatnak és a derék, jó polgárok harci kedvét akarják elvenni.

Az igazság az, hogy minden militarista állam ugyanazokat a fegyvereket fejleszti tovább, amelyek már a háború végén is szerepet játszottak.

1918 óta — ha a jelek nem csalnak — nincs újabb háborusteknikai felfedezés.

Azokban az államokban, amelyek a békeszerződések nem károztattak tétlenségre, csak a légi- és a tengeralattjáró flottát építették grandiózus formában tovább. És ami a gázfegyvert illeti, a győztes államokban sajátságos helyzet alakult ki. A politikusok rengeteget irnak és beszélnek ellene, a katonák éppen olyan intenzíven dolgoznak rajta. A washingtoni konferencián ugyan megállapodást kötöttek a győztes államok, hogy becsüntenek a mérges gázok gyártását, de egyetlenegy sem tartotta be ezt a megállapodást.

A győztes államokban fantasztikus számú repülőgép épült erre a célra és a gépek teherbíróképességét a hihetetlenig fokozták. Persze a gázfegyver csak akkor kerülhet szóba, ha a politikusok háború esetén megengedik az alkalmazását és — ha az ellenséges hatalmaknak nincs légi flottájuk.

— Dolgozik professzor ur is valami új gázon?

— Nem. Ne higgye, hogy félrevezetem. Lehetetlen volna, már az ellenőrzés miatt is. A laboratóriumok csak az első, kezdetleges kísérletekre alkalmasak. Aztán tér és élő szervezetek kellenek hozzá. És rengeteg próbálkozás, új módszer. A gáznak például nem szabad éghetőnek lenni. Mert ha egy gázzal telt gránátot küldök az ellenséges táborba, az ott explodál — és a gáz elég. Szóval: semmi hatás. A párszáz mérgező kémiai anyagból, amelyeket gázformában lehet előállítani, így igen kevés jön számításba.

— Melyek azok?

— Csak nem gondolja, hogy katonai titkokat fogok elárulni önnek? Naponta keresnek föl idegen katonai attasék. Udvariasak, kedvesek, szeretetreméltóak. Én is. De nem tudnak meg semmit. Még kevesebbet, mint ön.

A rádió mint detektív

Országos rádiókiállítás Moszkvában
Marconi új találmánya

A rádió, mely a pacírta dalát vitte nemrég szét a világ minden tája felé, már nemcsak a tuberkulózis gyógyításának vagy az ének-tanításnak, hanem a rendőrségnek is szolgálatába lépett. Amerikában ma már mindenütt a rádió útján közvetítik a körözöleveleket és a minap a következő érdekes eset történt Philadelphiában: A clevelandi Wtam-állomás egyik esti hangversenyének során azzal a kéreccsel fordult a közönséghez, hogy legyenek segítségére egy Ohio-állambeli kereskedő megtalálásában. A kereskedő Floridának tart autóján, de atyja hirtelen meghalt és így otthon okvetlen szükség van rá. Nem telt el negyvenöt percnél több és a rádió leadóállomás már jelenthette a feszült figyelemmel várakozó közönségnek, hogy a kereskedő utban van hazafelé. Üzenetét a rádióban is felfogták, ahol épp akkor száguldott keresztül a kereskedő autója, melynek szélvédőjén tén leadta az állomás.

A rádió iránt mindenütt a reklámdés nyilvánul meg és az államok kormányai egyaránt. Legújabb moszkvai műgyűjtemény szándékszik egy rádiókeretben a rádió bemutatni.

A rádióállomás üzemeltetése mindig nem tartozik az olcsóbb lényűzések közé, különösen pedig nem az üzenetek leadása. Mint hírlík, Marconi a napokban új találmányt jelentett be szabadalmaztatás céljából, mely a rádió-technika eddigi költségeit egytized árra csökkenti.

Mozitulajdonosok!

A Balkan-film

új filmjeinek szenzációs jegyzéke a jövő héten jelenik meg. Irjon azonnal Balkanfilm N.-sad.

Nátha? Fejfájás? Fogfájás? Szaggatás? Hom- vagy idegyöngöses? Jő-érzést csak a valódi Feller-féle Első-füld szerző! A legjobb fájdalomcsillapító és frissítő hárszer és 25 éve kedvelt kozmetikai szer a bőr-, haj- és szájpótlásra. Sokkal erősebb, ki-
dobb és jobb, mint a sósborsesz, Csomago ással és portóval együtt 3 duplaüveg vagy egy különleges üveg 24 dinár, 36 duplaüveg vagy 12 különleges üveg 214 dinár és 10% felár. Székelyi Feller V. Jenő yóg szerész Stubica donja központ 185. (Horvátország). 9129

Novi-Becse

Képek a Tisza-parti bánati városból

Novibecse (Törökbecse) közvetlenül a Tisza mellett fekszik, mintegy 10.000 lakóssal. Amint az utas a hajóval elhalad a kiépített kőparttal bíró Tisza-sétány mellett, megtekintheti az egész kis várost. A község vasútja és viziútja révén igen kedvező helyzetben van. A város csak a háboru előtti utolsó néhány évben indult fejlődésnek. Ekkor aszfaltozták ki a gyalogjárót még a mellékutakban is, Ambrus Arthur plébános, Déry Sándor és Garai Izsó lelkes akciójának eredményeképpen, viszont a kocsiút még ma is siralmas állapotban van. A község jelenlegi főbírája Nádascki Gyuró nagyszabásu mozgalmat indított meg a kocsiutnak rendbehozása érdekében, melynek remélhetőleg nemsokára meg lesz az eredménye. A villanyvilágítás kérdése már évek óta huzódik. A lakások részére egy kisebb telep szolgáltat áramot. Az utcai világítás kérdése is nemsokára megoldásra kerül.

Impozáns állami épületei: járásbíró-ság, a központi elemi iskola és a monumentális polgári iskola, mely egyike a legnagyobb és legjobban felszerelt vajdasági iskoláknak. Ez a két állami iskola tette lehetővé, hogy a charkovi orosz leánygimnáziumon és internátuson kívül még a zomboljai szerb és német gimnázium is itt talált új otthonra.

Megemlítésre méltó nagyobb iparteleppei: Milkó Vilmos és Fiai gőzfűrésze és őrlőmalma, mely már hosszú évtizedes multra tekint vissza. További fejlődését biztosítja Déry Imre igazgató kiváló szaktudása. Ez a vállalat látja el az egész Bánátot elsődrendű asztalosáruval és épületfával. Két gőztéglagyára van Novibecsenek: a Bohm Testvéreké és a Bánati Gőztéglagyár Részvénytársaságé. A helyi építkezés pangása következtében főleg Görögországba szállítanak cserépet s így nem a téglát, hanem cserépgyártásra fektetik a fősúlyt.

Földmívelése magas nivón áll és egy gyönyörű mintagazdasággal rendelkezik. A gyöngyszigeten terül el Rohonczy Gida mintagazdasága. Dinnyéje — Tiszagyöngy — zamatos borai, melyek a legfinomabb francia borokkal vetekednek, európai hírnevet nyertek. Dinnyén és boron kívül egyéb is exportált a háboru előtt országokba. A belterjes és szakmunkásvédelést a kiváló minőségű gazdasági és egyik különlegességét, az országba exportálja. A marha-állománya és a fajlagos állományát még 1915-ben suttogó Gida melegezett s azóta felesége vezeti az adalmat, bámulatot szaktudással. A tavalyi starihecei gazdasági kiállításon első díjat nyert gyümölcseivel és kiváló boraival.

Szintén jól berendezett gazdaság a Dr. Ivánovits Iváné, melynek lötenyészete különös figyelmet érdemel. Solymos Elemér uradalma és kertészete jelenleg sequester alatt áll s így vezetését a tulajdonos kezéből kivették.

Megemlítésre méltó e helyen Déry igazgató bolgárkertészete a Tisza mellett. A kerti vetemények itt egy hónappal előzik meg a máshol termelteteket. Leghíresebb azonban a, paprikája, mely a starihecei gazdasági kiállításon oklevéllel lett kitüntetve.

A község békés társadalmi életet a vezetőknél köszönheti, így elsősorban főbírájának Nádascki Gyurónak. A nemzetiségek között teljes az összhang és ebben érdeme van a főbíróknál Jovánovits Györgő bankigazgató, Ambrus Artur plébánosnak, Dr. Pivneski Jócó ügyvédnek és Dr. Kostik közjegyzőnek. A szerb, magyar és zsidó négyzetek rendezik jótékony célú mulatságaikat. Közös kaszinót tartanak nem a szerbek és magyarok, ahol a szerb lapokon kívül minden számottevő magyar lapot is járhatnak s könyvtárából nem hiányoznak a magyar irodalom kincsei. A magyar iparostársadalom még egy hasonló egyesületben tömörül: a Polgári Olvasókörben, melynek helyiségeiben tart a Magyar Kulturgylet hetenkénti irodalmi előadásokat. A Kul-

turegyesület megszervezése és hasznos, nívós kulturális működése Ambrus Arturnak, a község közbecsülésben álló plébánosnak köszönhető. Az ő buzdításával és támogatásával rendezik az ifjúság a színházpótló mükövelői előadásokat is. Ambrus plébános a magyarság lelki és kulturális életének hivatott vezetője.

A társaság népszerű tagja Dr. Goldmann Béla messze környéken kedvelt orvos is, kinek tarok és lórum parthiai híresek, melyeken Ambrus Artur plébános, Garai Izsó, Weinhardt József igazgató, Pataj Béla járásbíró, Déry Imre igazgató és Berohn Gyula vesznek részt.

A közelmúltban a magyar társadalmat nagy csapás érte. Meghalt Istvánffy István nyug. közjegyző. Ötven évig játszott vezetőszerepet a község és a megye életében, nagy tudásu, puritán jellemű igaz-

magyar ur volt, kivel egy egész korszak szállott sirba.

Az uri társadalomban csak egy kortársát él még, Rankovits Stívó, az örök ifju aglegény, a népszerű Stívó bácsi. Magas, dőlő alakját, ápolt sűrű főhéher haját és szakállát, elegáns imponáló megjelenését akármelyik előkelő diplomata megirigyelhetné.

Az utóbbi években nagy változások álltak be a kis városka társadalmába, sokan elköltöztek, mások elhaltak helyett adván az ifjabb generációnak, akik folytatják a megkezdett munkát. S ki tudja mi lesz később, amikor majd gyárkérmények merednek égnek és az uccán legelősző libákat — feltéve, ha úgy tartják be a szabályrendeleteket mint most — autó vagy villanyos fogja elgázolni a döcögő szónásszékét helyett.

TERE-FERE

Harminchat óra alatt a Holdban.

Az, amiről Jules Verne s gyerekképzeltünk ábrándozott, most ugylátszik megvalósul. Hirt küldenek a Holdba, innen a Földről.

Goddard, newyorki tudós, kinek tudományos körökben becsült, jó neve van, azt tervezi, hogy óriási röppentyűt lő ki a Hold felé, mely harminchat óra alatt ér el odaig. A vállalkozás oly komoly, hogy egy jeles tudományos társaság, az amerikai «Smithsonian institution» a kísérlet támogatására most felajánlott ötezer dollárt, hogy ezzel a tudós fedezze költségeit.

Hogy a Holdból kapunk-e választ erre a különös üzenetre, az nem fontos. A kísérlet magában is tudományos értékű, amennyiben módunk lesz majd tanulmányozni a fizika, mechanika egyes elméleteit.

Például: ha Goddard számításai helyesek és rakétája csakugyan harminchat óra alatt érkezik a Holdhoz — amit majd rettenetes fényű magnézium robbanása ad hírül a messzelátókon figyelő Földbeli csillagászoknak —, akkor a hajítás, nehézkedés több törvényét és képzeletét tisztázva látjuk. Ezek közül sok eddig merő feltevés volt.

Aztán: a lövedék a Holdra Newton törvénye szerint egyenes vonalban esik, ellenben Einstein elmélete szerint egy nagy sugaru körívét írja le. Most dőli majd el, kinek van igaza.

E kísérlet után Goddard tanár ilyen híradást akar küldeni a Marsba is. Az amerikaiak azt remélik, hogy a Marslakók üdvözlésüket nem viszonozzák hasonló kedveséggel.

Cselédlepcső. Ez a címe egy párisi újságnak, mely a cselédek hivatalos lapja. 37.000 cseléd-egyesületet alapított, s ez az egyesület adja ki a lapot.

Kezünkbe került-akadt ez az érdekes hírlap. Van többek közt egy rovata, melyet az olvasók írnak, kik minden epéjüköt zavartalanul öntik ki gazdáik, vagy volt gazdáik ellen.

Ennek a rovatnak a címe: «Szemetes láda» és főképp leveleket közöl.

A két legérdekesebb levelet mi is közlőztessük:

— Rettenetes helyről adok Önöknek hírt. X önagsága (és itt következik neve s pontos lakáscíme) rendkívül zsugori. Hogy takarékoskodjék a gázzal meg a szappannal, nem fürdik, havonta csak egyszer vesz lábvizet egy csöbörbes. Azt követeli, hogy a cseléd kijavítsa piszkos ruháit. Ugy-e egészséges dolog? Ismerik Páris összes cseléd-szerzők. Folyton új cselédjei vannak. Vigyázzatok társnőim. Óvakodjatok tőle. — Marie Josephine.

És a másik:
— Y ur (egy ismert drámairót s volt képviselőt nevez meg a levél) fizetés nélkül küldi cselédjeit szabadságra. Ezt tette a szakácsnővel és szobalánnyal. És még azt akarja, hogy cselédek rá szavazzanak. — L. sofför.

A lovagias sofför ilyen módon harcol, bizonyára nem minden érdek nélkül. Ugy látszik, a párisi cselédek nem ismerik a hivatalos titoktartást.

Egy ügyvéd kijelentette, hogy ilyen

közlemények helyreigazítását ugyanabban a lapban követelhetik a cselédek gazdái s rágalmozás és becsületsértés miatt bepörlölhetik a cikkek íróit

1924 — a szájkosár évfordulója.

Az 1924-ik év sok mindenről nevezetes a történelemben. De az angolok kipicéztek, hogy még miért nevezetes. Ebben az évben lesz száz esztendeje annak, hogy az angol giazságszolgáltatásból végkép eltűnt a — szájkosár.

A szájkosarat fecsegő nők arcára alkalmazták, kik felebarátjaikat megrágalmozták és semmi módon sem akartak elhallgatni. A bünösöket a bíróság elé vezették, majd arcukon a szájkosárral kötötték a pelengére, hogy a többi lepcsés-szájuak okuljanak a esetükből.

1741 június 3-án hozták ezt a határozatot:

— Elisabeth, Georg Holbrn hitvese két órai szájkosárral büntetett a Morpeth piac keresztjénél, mivelhogy botrányos szavaival és sértő beszédjével megtámadta a hatóságokat.

Ezekből a szájkosarakból Sheshire, Lancashire grófságok muzeumaiban többet őriznek. Különbözőfélék vannak: némelyek sisakalakuak, mások közönséges szájkosarak. De a legjobb egy vaskarika, melyet a fejre erősítettek, s egy leereszthető koronggal van ellátva, melyről ércpecek nyulik ki, hogy a nyelv használatát teljesen lehetetlené tegye.

Ma már nem alkalmaznak szájkosarakat, sehohsem. Legfőlebb a sajtóra, néhol.

Felfedezők és politikusok.

Annak az angol mérnöknek, ki felfedezte azokat a gyilkos sugarakat, melyek állítólag minden leendő háborút lehetetlenné tesznek, el kellett hagynia hazáját és most francia földön kísérletezik. Senkisé proféta a saját hazájában.

De a franciák sem nagyon dicskedhetnek e tekintetben. 1917-ben két kiváló francia vegyész, már hirt adott ezekről a sugarakról, anélkül, hogy a hatóságok komolyan vették volna őket. Pár kísérletet mutattak be velük, melyek nem egészen sikerültek, a szakértők ellentétes véleményeket adtak le, s utána az aktákat becsapták az irattárba.

Nem egy felfedezésnek ez a sorsa. A hatalom mindig fél a felfedezéstől. A feltaláló a szemében veszedelmes személy, találmánya megvalósíthatatlan káprázat.

Mindez érthető is. A politikus jellegzetesen gyakorlati elme, ki azt látja, ami van. Nagyon neves és híres politikusok roppant baklövéseket követtek el ezen a téren.

Adolph Thiers például ünnepélyesen kijelentette annak idején, hogy a vasut olyan találmány, melynek egyáltalában nincs jövője. Még mulatságosabb az az eset, melyet most idéznek a francia lapok. 1914 július 29-én egyik legelőkelőbb francia politikus ezt írta vezércikkében:

— Teljesen bizonyosak lehetünk, hogy a szarajevói incidens semmi befolyást nem gyakorol az európai helyzetre.

A zöldszállagosok ünnepe. Párisban tavaly megalapították a zöldszállagosok szövetségét. Aki házasulni akar,

vagy férjhezmenni, az zöld szallagot visel. Nem sok eredménnyel járt a mozgalom, melyet a népesedés érdekében indítottak. Újabb kimutatások arról számolnak be, hogy a férfiak semmi áron sem hajlandók házasodni.

Akik szívükön viselik hazájuk sorsát, azok nem fogynak új ötletekből. Most a jegyesek ünnepét tervezik, melyet Chatou szigeten tartanak majd meg. A program szerint fiatal emberek és leányok zeneszóval csónakáznak ki a szigetre, a gyepen ebédelnek — csupa fűszeres és édes ételt kapnak —, végül pedig mezei bált rendeznek.

Nagy gondot fordítanak az ünnepély rendezésére és megszervezésére. Előzően minden férfi és minden nő, ki részt akar venni, egy cédulát tartozik kitölteni és közölni, személyadatait, lakáscímét, az ünnepélyen pedig láthatóan viselni egy számot, melyet a bizottság ad neki.

Ha egy fiatal ember meglát egy leányt, aki érdekl, vagy viszont, a bizottságnál érdeklődhetik iránta, hol felvilágosítást kap, anélkül azonban, hogy nevét, vagy lakáscímét közölnék, aztán az ünnepség után érintkezhet vele a bizottság közvetítésével, mindaddig, míg a pár feleslegesnek nem érzi ezt a gyámokodást.

Micsoda körülményes találkák. Párisban valaha ez egyszerűbben ment.

H. G. Wells álma. H. G. Wells ma a világ egyik legnépszerűbb írója, új világtörténelme, mely egységes szemszögből nézi a históriát, a legelterjedtebb könyv. Új munkája, egy regény, hasonlóval foglalkozik.

Sarnac, a tudós, ki elfáradt az agysejtek vegyi vizsgálatában, pihenni rándult le kedvesével, Napsugárral a Lago Maggioróra. Természetesen repülőgépen. A 4000-ik évet írják. Nincsenek már szállodák, de minthogy az embernek még mindig aludnia kell és táplákoznia, vendégszobák várják őket, hol nem kell fizetniük. Domodossolánál ásatásokat végeznek, a Simplon alagút összedől. A 2000-ik év utolsó háborújában az alagutban több katonavonat rekedt meg, sok-sok menekülő pusztult el, s most bámulják a romokat, mint egy új Pompeji romjait. A 2000 évvel ezelőtti emberek, kiket egy ismeretlen gáz ölt meg, csodálatos épségben maradtak meg a gáz konzerváló erejénél fogva.

Sarnac elmeséli régebbi életét, mert már élt egyszer, mikor a repülőgépek még csak járni kezdtek és a holdogtalan emberiséget a jóvátétel és a hadisarc kérdései foglalkoztatták. Akkoriban őt Henry Smithnek nevezték. (Nem tévesztendő össze Magyarország kedves vendégével, Smith gazdasági diktátorral.) Élete holdogtalan volt, cipőket tisztított az uccán, majd kereskedősegéd és gyógyszerészgyakornok lett. Háboruban megszeretett egy nőt, az elhagyta és a szeretője lelőtte őt. 2000 év múlva azonban újra találkozott vele és most Napsugárnak hívják. A világ is tele van napsugárral.

Igy álmodik H. G. Wells a jövődőről. Hogy igaza van-e, majd meglátjuk...

Fonott FAREDÖNYÖKET és esszlingi REDÖNYÖKET
prompt és szolid kivitelben szállít
BENCZE ANTAL ÉS FIA
redőnygyára
VEL-BECKEREK (Bánát)
Ugynökök kerestetnek

Káromkodás büntette

(Magyarországon új büntetőnovella készül, amely a káromkodást börtönnel sújtja.)

(Törvényszéki tárgyalás. Emelvényen bírák. Jobbról ügyész, balról védő, a közepén a vádlott, úgy mint az a törvényszéki riportokban olvasható.)

Elnök: Kérem a jegyző urat, olvassa fel a vádiratot.

Jegyző: Rókus János 40 éves, nő, három gyermek atyja vádolva van azzal, hogy múlt hó 19-én felesége jelenlétében így szólt: »De azt a hétszentséges, fűzfánfüttyölős rézangyalát ennek a keserű világnak! — miáltal megsértette a Btk. ennyi és ennyi szakaszát, továbbá kijelentette, hogy az a magasságos atyauristen rogyassza rád a csillagos eget! — miáltal a minősített káromkodásbüntetést kimerítette.

Elnök: Vádlott álljon fel! Megértette a vádat?

Vádlott: Igen.

Elnök: Volt már büntetve?

Vádlott: Egyszer 2 heti fogházba súlyos testi sértésért. Súlyosan tetteleg megsértettem a feleségemet.

Elnök: Mondja el, hogy történt az a káromkodás.

Vádlott: Ugy történt kérem, hogy este 8 órakor hazamentem, hát az asszony nem volt otthon. Várok, várok, végre fél 9-kor hazajön. Megint szomszédotól mondok, no adsz gyorsan azt a vacsorát. Azt mondja: »Várjon kend, még nincs kész«. Erre mondtam aztán a vádiratban foglalt miatyánkot. Mire még neki állt feljebb, erre aztán igen szeliden tovább mondtam a dolgot; de egy ujjal se nyultam hozzá.

Elnök: Az igazat mondta?

Vádlott: Igen kérem, elmondtam a tényvaladékokat, amint van. aztán jött a finác, aki a szüzdohányt meg a káromkodást kutatja és feladott.

Elnök: Áttérünk a tanúhallgatásra. Rókus Jánosné!

Tanu: Jelen!

Elnök: Az igazat mondja?

Tanu: Ugy volt kérem, hogy az uram egy kicsit haragudott a vacsora miatt, aztán elkezdett káromkodni. Leszedte az eget a csillagokká együtt.

Elnök: Befelejtette a bizonyítási eljárást. Ügyész urat illeti a szó.

Ügyész: Itt állunk egy nagyfokú elvetemedettség mellett. A vádlott nem is egy szentet káromolt egyszerre, hanem hetet, és az angyalokról úgy beszélt, hogy fűzfán füttyölnek! Oh, micsoda profanizálása ez a hitnek. Nem is emlitem a káromlás második részét, amikor — oh borzalom — »magasságos«-nak nevezte a jó Istent és azt a szemtelen kérést intézte, hogy hozzá, hogy az eget rogyassza rá neje, az itt tanuként beidézett Rókus Jánosné született Nagy Sárára. Kérem a vádlott szigorú megbüntetését, lehetőleg kötél általi mennybemenetelt.

Elnök: A védő urat illeti a szó.

Védő: Nem nehéz bebizonyítanom, hogy védencem tulajdonképpen fohász-kodott, istenes cselekedetet művelt, amiért nem büntetés illeti, hanem dicséret. Azzal, hogy azt mondta, hogy fűzfán füttyölő rézangyal, valójában azt vallotta, hogy hisz a csodában, hisz abban, hogy egy angyal még ha rézből van is, tud fűzfán füttyülni, ami valljuk be nagy kunszt. Azzal, hogy az Uristen magasságosnak nevezte, csak jelképezni akarta azt a végtelen magasságot, amellyel az ur felettünk van gyarló emberek felett. Végül, amikor azt kívánta az Urtól, hogy rogyassza rá hitestársára a csillagos eget, azt bizonyította be, hogy hisz az Ur nagy hatalmában, mert hiszen valljuk be nem nagyon könnyű dolog egy ilyen csillagokkal súlyosított eget lerogyasztani. Kérem védencem felmentését és valamilyen egyházi funkcionáriussá való kinevezését.

Elnök: A bíróság ítélehozzátalra viszszo vonul.

(A bíróság elmegy és fél óra múlva újra megjelenik.)

Elnök: Kihirdetem az ítéletet. A bíróság Rókus Jánost káromkodás büntetéseben bűnösnek mondja ki és öt két havi

fogházra itéli. Fellebez?

Vádlott: Inkább lejjebbznék kérem, mert sokalom.

Elnök: Az iratok áttétetnek a táblához. (A tárgyalást berekesztik. A felek hazamennek. Otthon Rókus gazda előveszi az asszonyt.)

Elitelt: No Sára ez tán szorulsz. Mikor ugy elnaspágotalak, hogy hat hétig fekdütel, két hetet kaptam, most azért a pár szóért két hónapot. Légy nyugodt, hogy ez tán visszatérünk a tettelegességhez.

Stella.

Elszáll a madár

Irtó: Cholnoky László

Tizedszer is elismételte már magában a tegnapi esti párbeszédet, ami olyan kegyetlen biztossággal perdült, mintha valaki íveggolyókat szórt volna szét a markából és azok pendülve pattantak volna a hideg márványpadlón, vagy mintha jégeső kopogott volna a cseréptetőn. Igen, inkább úgy, mint a jégeső, pedig a szavak izzók voltak, szinte égettek, mint a parázs: a férfi, az új, a félig ismeretlen, szinte ráparancsolt, hogy ma este jöjjön el a tóparti szomorufűz alá, mert meg akarja neki mondani még egyszer és még százszor, zavartalan kettesben, hogy szereti és hogy magáévá akarja tenni. Ő akkor védekezett, kapkodott mint a földkő, de emlékezett rá, hogy a hangjából nem csendült ki a meggyőződés tiszta érce, ma pedig... ma pedig itt van, itt vár remegő szívvel, mintha lopni jött volna.

Délután, még alkonyat felé is, esett a langyos nyári permeteg; most, ahogy a hold egy-egy pillanatra kibukkant a felhők közül, a nedves fű megvillant, mintha gyémánszemű tündérek hemperegtek volna benne és a tó tükre megolvadt, bodrozó ezüstre vált. A szíve úgy táncolt, mint az örült, akit Szent Vitus táncoltat, le-lehunyorító szeme előtt izzó, fényes kis karikák vonultak el és hófehér, pompás melle pedig a pattanásig megfeszült, talán maga a fekete bűn fészkelődött, hánykolódott odabenn, mert akkor már érezte is, tudta is, hogy nincs a számára megállás.

Ahogy a hold egyszer megint kibukkant a felhők közül, messze, a kis dűlőn felbukkant a férfi daliás, délceg alakja. Sietve jött, határozottan, telve akarással, — ő akkor egy pillanatra arra gondolt, hogy elsökök, elsiet a végzetes helyről, de nem mozdulhatott.

— Ő, csak már vége volna ennek a retentő vergődésnek!

Akkor hirtelen valami bárgyú kis románc jutott az eszébe, amit még leánykorában, odabenn a zárdában szokott dudolgatni, most ahoz menekült, azt énekelte magában, sebesen, százszor is egyvégben mert az köréje fonódott védő és elhesse-

gette parázsló, fel-fellobbanó, buja gondolatait.

Ahogy lopva feltekintett, a férfi már befordult a kis ligetbe. Még csak azon kell átönnie; ha kilép majd a fák közül, tén már az arcát is meg fogja ismerni a holdfényen.

Akkor a távoli hegyek közül hűs szél ereszkedett alá a lapályra és megzörrentette a fák lombjait. A szomorufűz levelei közül az egyik esőcsepp gördülve utrakelt és koppanva esett a földre.

És utána még nyolc ilyen apró, gáyszos kis koppanás következett. — Kilenc. — mondta a zasszony tünődve. — milyen különös ez!... Ma kilencedike van és...

Valami láthatatlan kéz hirtelen átszorította a torkát, mert eszébe villant, hogy pontosan ezen a napon, talán pontosan ebben az órában mult három éve, hogy a férje meghalt. Hogy örökre elköltözött tőle ez a hideg, sárka, kellemetlen ember, aki megvilkolta az ő ifúságát és aki hosszú évek keserű szenvedését és tikkasztó unalmát mindössze azzal tette jóvá, hogy a halálos ágyon megfogta a kezét és rebegve, halkán arra kérte őt, hogy bocsásson meg neki, amiért az ő fiatal életét is elviszi magával a föld alá.

A férfi akkor bukkant elő a liget fái közül. Nem is jött már, hanem szinte repült, a lába talán nem is érintette a nedves fű sötétzöld dár-dácskáját, csak szállt, mint valamikor Krisztus a vizek fölött.

És mégis el kellett kénies — az a pár harmatcsepp megelőzte a jöttét.

Amikor megszorította az asszony kezét, az úgy érezte, hogy a hófehér, pompás melle szétnyílik és egy éifekete madár száll ki belőle és vijjogva tovalebberik. És órákig a mennyország békesége száll alá.

— Eljöttem. — mondta halkán, — mert megígérttem. De már el is megyek... fájom és szomorú vagyok! A férfi beszélni kezdett, ijedten, rimázkodva, sebesen, de ő nem is hallotta. Megfordult és sietni kezdett; az éifekete madár akkor tünt el a holdfényes magasságban. Eltűnt örökre.

A sakkozógép poklában

Hodges amerikai sakkmester elbeszéli kinszenvedéseit

Newyork, május végén

Talán meglepetésszámba fog menni, hogy Amerikában divatban vannak és meglehetősen nagy népszerűségnek örvendenek a sakkozógépek, amelyeknek technikai kivitele ma már teljesen amerikai, idejük azonban magyar. Kempelen Farkas híres sakkozógépe, amelyet 1769-ben konstruált a zseniális magyar ezermester, évtizedekig tartó izgalmas európai szereplés után kikerült Amerikába és több mint nyolcvan évvel megszületése után itt is fejezte be pályafutását egy *filadelfiai tüzvészben*, amely teljesen tönkretette a gép mechanizmusát.

A mechanizmus titkát azonban akkorára már ellesték a vállalkozó szellemű amerikaiak, Kempelen Farkas találmánya nyomán iparágá fejlődött ki a sakkozógép-gyártás és ma már alig van olyan nagy város, amelynek mulatóparkjaiban ne húzódná meg valahol egy szakállas, turbános muzulmán figura, amely mereven, élettelenül ül egy sakkasztal felett, kinyitott mellkasában a kerekek és drótok ijesztő szövevé-

nyét tárja a kiváncsiak elé, de a tét lefizetése után egyszerre meglevénedik, türgén tologatja a sakkfigurákat egyik kockáról a másikra és mesteri játszmában csaknem kivétel nélkül mindig megveri ellenfeleit.

Mondani sem kell, hogy a játszmát nem a gép, hanem a benne rejtő ember nyeri meg és a komplikált mechanizmus az ujjak, a kéz és a felső test esetleges mozgására szolgáló emelőkön és rugókon kívül csak megtévesztésre való. Ez a megtévesztés viszont csaknem tökéletes, mert a gép működésének titkát még azok sem ismerik, akik tudják, hogy szemfényvesztés van a dologban. A gépben t. i. láthatólag nincs egy ember számára hely. A tulajdonos egymásután nyitja ki a gép alsó és felső rekeszeit. Kerekeken és huzalokon kívül nem látható semmi sehol.

A rejtelmekre szenzációs módon derít világosságot az a nyilatkozat, amelyet Albert B. Hodges, az Egyesült-Államok volt sakkbajnoka, a Newyork Athletic Club sakkosztályának igazga-

tója adott. Hodges sokáig abból élt, hogy bérebeadta magát és tudományát egy ilyen sakkozógép mozgására. Elményei felérnek egy pszichológiai rémregénnyel és nem sok hiányzott hozzá, hogy a sakkozógépből az örültek házába nem került.

— Többféle sakkozógép van az országban — kezdte elbeszélését Hodges —, de valamennyi ugyanazon a principumon alapszik. Én a híres *Ajceb*-gépben játszottam annakidején. *Ajceb* csodálatosan volt megkonstruálva. Mikor a tulajdonos bejelentette, hogy kinyitja a rekeszeket és megmutatja, hogy nincs a gépben senki, felálltam, oldalt fordultam és előrehajolva megnyomtam egy emelőt.

A hátamra leereszkedett egy fekete szövet és arra az egész komplikált gépezet. Ez történt, ha a felső ajtókat nyitották ki. Mikor az alsókat tárták fel, a lábaimat nem láthatták, mert belepéreltem abba az üreges keskeny oszlopba, amelyen a gép nyugodott és amely tulkeskenynek látszott ahhoz, hogy legyen benne valami. Mikor a gép ajtóit bezárták, leültem és megnyomtam egy gombot, amire félrecsuszott a frontot elődő lap és a muzulmán mellényének sűrű selyemszövésén keresztül, megerőtteséssel ugyan, de mégis kielégítően látni lehetett a sakkasztalt.

— A figurák mozgása ugy történt, hogy bedugtam a kezemet a gép karjába és megnyomtam egy fogantyút a könyöknél, ami lehetővé tette, hogy a kart tetszés szerinti irányban mozgathassam. Egy másik fogantyú a figurák megragadását, egy harmadik az egész felsőtest előrendelését, az negyedik pedig a fejbőlindást tette lehetővé, amivel a sakk bemondása történt.

A szűk gépben tikkasztó volt a hőség. Legvékonyabb alsóruhában ültem, de az izzadság így is csakhamar elborította az egész testemet. Voltak ugyan apró szellőztető nyílások, ezek azonban nem segítettek sokat és a főtő levegőtől csakhamar szédülni kezdett a fejem. Az összeközbült testtartás azonban ennél is borzalmasabb volt és csakhamar kínzó vágy volt rajtam, hogy kinyújtózkodjam. Oldalvást írtam és az arcomat erős szögben kellett a nyílás felé fordítani, amellyen keresztül kinézhettem a sakkfigurákra.

Állandóan a jobb szememet használtam, mert ha a bal is használni akartam volna, görcsöt kapott volna a nyakam. A reakció csakhamar jelentkezett. *Kanacsal lett a szemem és az még ma is, mert minden nap nyolc-kilenc órát kellett ebben a borzalmas helyzetben el-töltenem.* Az egész idő alatt nem kellett, néha nagyon fáradtam a szememmel szemben. A jártas kunszt elvesztésével voltam elégedetlen.

— Az idegeim lassan kezdtek leromlani. Egy délután lármát hallottam. Valaki azt mondotta, hogy ő cowboy a Vad Nyugatról és őt nem lehet becsapni ilyesmivel.

— Hadd löjjen bele egy golyót az öreg pogányba, csak egy golyót — mondotta.

Dulakodás zaja hallatszott. Elkészültem a legrosszabbra. A cowboyt azonban legyűrték és kituszkolták a terem-ből.

— Meg vagyok győződve róla, hogy Pillsbury híres mester korai haláláért az *Ajceb*-gép felelős. Két teljes évig volt a rabszolgája a sakkautomatának. Ennyi idő teljesen elegendő arra, hogy az elmeagyógyintézetbe juttasson valakit.

— Nyolc hónapig tartott ez a lélekölő állapot. Egy mesterjátékos, akit megvertem, nem nyugodott addig, amíg ki nem fürkészte, hogy ki vagyok. Gazdag ember volt és amikor szenvedéseimről értesült, megkérdezte, hogy mit tehet értem? Azt feleltem, hogy az isten szerelmére, szabadítson meg ettől az átkozott töröktől és adjon valami állást. Az állást megkaptam és bucsut mondtam *Ajceb*-nek. Éjjelenként azért néha még ma is lidércnyomásom van, *Ajceb* úgy jelenik meg, mint egy rémalak és izzadságban uszó testtel ébredek.

Giardinetta

Giordano Bruno-nak (1548--1600), a renaissance e reprezentatív emberének, a tudományos lelkiismeret s a szabad gondolat vértanújának volt egy jellegűje, amelyet *Candelaio* (Faklyahordó) nevű vigjátékának a címlapjára nyomtatott: *in tristitia hilaris, in hilaritate tristis*. Bajban vidám, derűben szomorú. Több ez mint jelszó. Uralkodó jellemvonása és állandó hangulata volt ez a kiváló filozófus érdekes egyéniségének, s egyszerűsége jó tanács és bölcs kioktatás mindazoknak, akiknek az élete télen nem farsang és nyáron nem majális, hanem télen-nyáron munka és küzdelem. Aki a bánatban is talál vigasztaló momentumot, mert arra gondol, hogy derű jöhet utána, s a vidámságban is tud rákészülni arra, hogy azt gond válthatja föl, az nyugodtan élhet, élvezhet és szenvedhet tovább. Nem fog annyit kacagni, de kevesebbet is fog panaszkodni, mint sok más embertársa. S ha látsz embert, akinek (Hamlet szerinti)

Vérével úgy vegyült itélete,
Hogy nem merő sip a sors uija közt,
Oly hangot adni, milyent billeget.

akkor tudhatod, hogy az Bruno-nak embere: in tristitia hilaris, in hilaritate tristis.

*

Hogy most Giordano Bruno-ra gondolva Shakespeare-t idézem, eszembe jut a régi probléma, amelyről egy időben sokat írtak: ismerte-e egymást ez a két reneszánszember? Találkoztak-e valahol Giordano Bruno és Shakespeare? Volt néhány hónap az életükben (az 1585. év tavaszán), amikor Londonban voltak mind a ketten, s így nem abszolút lehetetlenség, hogy találkoztak. Mégis, ez a lehetőség oly csekély, hogy nemcsak esküdni, de fogadni is mernék rá: nem ismerhették egymást. A nagyon fiatal, pályakezdő és tekintélytelen Shakespeare, aki akkoriban inkább volt színházi szolga mint színész, nem juthatott olyan előkelő társaságba, ahol a híres tanár, Bruno, volt bejáratos, s többi be is botlott egyszerűségében a színházba, ahol a fiatal Shakespeare vigyázott a színházi habitusára, aligha állott vele szóba. Talán találkozhattak, s a nagy Shakespeare, aki, mint francia kollégája, a színházban szedte a dolgait, ahol a fiatal Shakespeare fülehez juthatott a bruno-i gondolatok, az ő gondolatvilágát, a Hamlet szájából.

AVel hozzánk. S ha nem is: les be esprits se rencontrent, a szép (hely)ekben: a nagy) szellemek találkoznak, s ha két gondolkodó egy időben él, szinte lehetetlen, hogy ne találkozzanak ugyanazt. Ezzel kapcsolatban én is mondom egy aforizmafélét: *Nem mind eredeti, ami annak tűnik fel, de nem is plágium minden, ami annak látszik.*

*

Costi bíboros, akiről már írtam egyszer, híres volt arról a furcsaságáról, hogy jobban szeretett *etelni* mint *enni*. Ha valami nagyvívótól hallott, azt — bármily alacsonyrendű egyén volt is — meghívta az uri asztalához s kedvvel gyönyörködött a falánkságában. Hirt hoztak neki egyszer egy matróról, akinek fenomenális az étvágya. Elküldte érte egy bizalmas emberét s olyan ebédet tálaltatott eléje, hogy az inyesség legtekélyesebb művésze is megnyalhatta az ujját utána. A vendég nagyokat élvezett, de ő eminenciája nemkülönben, aki sohase látott még *ennyit* s ily mohón enni. De mennyire le volt suitva, mikor a matróz a tizennyolcadik fogás után, a lakoma végén, kihuzott a zsebéből egy csemó bagót, a szájába dugta, s magyarázatul így szóló mosolyogva.

— *Per la bona bocca!* (A jó száj kedvéért.)

*

Hogy a nagy Duse meghalt, eszembe jutott az alábbi színházi eset.

Egyik budapesti színház fiatal színésznője (bocsánatot kérek: művésznője) határozottan több mint csinos, s aki nem teljesen elfogult — mint a pályatársnői —, az egyenesen szépek tartja. Sajnos, a tehetsége aligha áll arányban a külső előnyeivel, mert a bájainak több bámulója van, mint a művészetének. Ő pedig többre taksálja a művészi készségét a szépségénél, amelyről különben szintén elég jó a véleménye, s rossz néven veszi a tisztelőitől, hogy Duse-t (sőt Daryas Lilit is) különb művészek tartják nála. A szép színésznő ugyanis különös előszeretettel hasonlítja magát a nagyszerű olasz tragikához, akit egy szerepében látott, s akkor volt életében először igazán boldog, amikor az egyik udvarlója »magyar Duse«-nek nevezte, s az erről szóló kinevezési okmányt egy újságban is közölte.

Mert ez a bátor férfiú véletlenül újságíró volt, aki többesztendős zsurnalisztai pályáján talán már ennél is nagyobb hazudott. Akkor éppen nyár volt, s ebben a kellemes évszakban különben is több szabad a színkritikusnak. Mikor a szemére vetették, hogy tudott már ekkorát füllenteni, azzal védekezett:

— Nem is olyan nagy abszurdum, amit írtam, hiszen a megállapításomnak a fele igaz. A színésznő föltétlenül — magyar.

Mondják, hogy a fiatal hírlapíró bátor szókimondásának meg is volt a méltó eredménye. Az udvarias recenzens a hűségénél fogta — és hódította — meg az imádjottját, aki eddig senkit se hallgatott meg. Annak az igazságszerető fiatalembernek, aki méltányolta a talentumát és észrevette a Duse-ságát, nem tudott ellentállni. S ha Páris megér egy misét, akkor egy ilyen szép színész-

lány is megér egy impertinens hazugságot... Ne csodáljuk, ha művésznőkkel szemben nem mindig egészen objektívek a kritikusok, mikor arra, aki a kedvükért eltér a szigorú igazságtól, esetleg ilyen édes jutalom vár.

Az ilyen szerencsét persze megirigylik, s a nyári kritikusnak sokáig lobbanították a szemére, hogy a pompás kis nőért — *ennyire* tért el az igazságtól. Egy kollégája például így csipkedte:

— Az imádjott hölgyed épp oly kevéssé Duse, amennyire te nem vagy d'Annunzio.

A nyári elkeresztelés azonban nem vesztette el érvényét a tünő meleggel. Szezonokon keresztül hívták *magyar Duse*-nek a derék kis hölgyet, persze nem komolyan, hanem gunyból. S a nagy tragika egyszer így fakadt ki:

— Tudom, hogy gunyolódok velem és nem ismeritek el a tehetségemet, pedig mondhatok akármit, mégis hasonlítok Duse-hoz.

— Miben? — kérdezték a társnői.

— Magam se tudom, — felelte szerényen. — Gondolom, úgy egészen. Az egész lényem, a mód, ahogy játszom, rája emlékeztet. Persze én fiatal vagyok s ő már nem szép, ebben nem hasonlítatok hozzá.

Valójában nagyon kevés emlékeztetett a nagy olasz művésznőre, ha a mi kis barátnőnk játszott, de a pályatársai, akik alapján szintén jó leányok, nem akarták egészen elrontani az örömet, s azt határozták el, hogy csakugyan, van valami benne, valami *nemtudommi*. Egy pedig egyenesen beismerte:

— Igazán, én is észrevettem rajtad egy vonást, ami határozottan Duse-ra vall.

— ???

— Ahogy az orrodot fujod. Ő is akkurat így csinálja.

Merényleteket nem lehet preventív intézkedésekkel elhárítani

Hogyan őrizték Seipel kancellárt? — Ferenc József, Erzsébet királynő, Ferenc Ferdinand és az orosz cár a bécsi rendőrség oltalma alatt

Jaworek szövömunkás merénylete Seipel kancellár ellen, melyről meg lehet állapítani, hogy semmiféle támpontot nem találtak arra vonatkozólag, mintha Jaworek és Sztáron-féle anarchista csoport között összeköttetés állana fenn, aktuálissá teszi azt a kérdést, vajjon meg lehet-e akadályozni preventív intézkedésekkel az ilyen merényleteket.

Az utolsó évtizedek tanulságai alapján a bécsi rendőrség szakemberei erre a kérdésre *nemmel* felelnek. Az államférfiak őrzése mindig a legkényesebb és legnehezebb feladatok közé tartozott, mivel soha sem lehetett garantálni, vajjon a rendszabályok eredménnyel járnak-e? Az abszolutisztikusan kormányzott Oroszországban úgy vigyáztak a cásra, hogy szinte lehetetlennek látszott minden merénylet. Mégis nem egy cár lett merénylet áldozata.

A rendőrség feladata igen kényes, mivel sok esetben az őrzött államfők, vagy politikus tiltakozik az őrizet ellen. Ferenc Józsefet éveken át sikerült megtéveszteni évtizedeken át nem is tudta, hogy mindegyik detektívek vannak sarkában és ha kocsikázott, úgy a rendőrigazgatóság már órákkal előbb tudta az egész utvonalat, úgy hogy mindenfelé titkos rendőröket lehetett felállítani. Igen érdekes, hogyan tudta meg Ferenc József, hogy egyetlen lépést sem tehet ellenőrzés nélkül? Egy reggel a schönbrunni kastélyból teljesen egyedül abba hietzingi villába ment, ahol Schratt Katalin lakott. Ekkor észrevette, hogy egy titkosrendőr nyomon követi. Azonnal visszafordult és nyomban audienciára rendelte a rendőrfőnököt. Az audiencián megtiltotta, hogy

továbbra is őrizték, csak annyit engedett meg, hogy ünnepélyes alkalmakkor, amikor nagy tömegek vannak jelen, vigyázzanak rá a detektívek. Az állandó felügyelet azonban az uralkodó parancsa ellenére sem szűnt meg, a császárt avval ámitották, hogy a detektíveket árulhába öltöztették és ezek mint utcáseprők és tejszállítók követték nyomon a császárt, ha bárhová egyedül ment.

Erzsébet királyné sem volt barátja az elővigyázati intézkedéseknek. Utolsó éveiben sokat utazott külföldön, mindig más név alatt és erőlyesen tiltakozott minden felügyelet ellen. Épp így cselekedett Rudolf trónörökös, akinek igen kellemetlen volt, hogy az állandó őrizet folytán gálans kalandjairól is tudomást szereznek a detektívek. Ezzel szemben Ferenc Ferdinand és felesége csak detektívek között érezték jól magukat, mivel állandóan anarchista merényletektől féltek. Ferenc Ferdinand őrizetére egy Wolny nevű rendőrfelügyelő volt kirendelve megfelelő személyzettel. Ez a Wolny, aki Ferenc Ferdinand korlátlan bizalmát élvezte, az évek folyamán számos merényletet leplezett le és hűsített meg. Sarajevóban is neki kellett volna a biztonsági intézkedéseket megtenni, azonban a külügyminisztérium, amelynek pedig ehhez a dologhoz semmi köze nem volt, az utolsó pillanatban megakadályozta, hogy Wolny a trónörökös-párt elkísérje.

Amikor az orosz cár Bécsbe jött, több száz orosz titkos rendőr lepte el az osztrák fővárost. Ezek a bécsi rendőrigazgatóság engedélyével állandóan figyelemmel kísérték az összes szállodák lakóit, majd maguk szervezték meg a védelmi intézkedéseket, amelyek példátlanul nagy-

arányuk voltak. Az orosz detektívek mindenekelőtt kijelentették, hogy a bécsi rendőrséget nem tartják elegendőnek az utvonalak megfigyelésére. Erre a hadügyminisztérium kivezényelte az összes bécsi ezredeket és ezek sorfalat álltak a pályaudvartól Schönbrunnig, mi-alatt a cár oda hajtatott. Schönbrunnból a cár csak egyszer mozdult ki, mikor részt vett egy szemlén. Előzőleg azonban az orosz detektívek felásták az egész gyakorlatot, vajjon merénylők nem rejtettek-e el valahol bombákat? A bécsi Burgba a cár sohasem hajtatott be, mialatt Bécsben tartózkodott, mivel az orosz detektívek szerint a Hofburg, amely a város közepén fekszik, nem nyújthatott elég biztonságot a cár számára.

A bécsi rendőrigazgatóság szerint az oroszok védelmi intézkedései a lehető legtekélyesebbek voltak és mégis, ha valaki merényletet akart volna elkövetni a cár ellen, úgy egyáltalán nincsen kizárva, hogy ez intézkedések ellenére is sikerült volna.

Seipel kancellárt is állandóan őrizték, bárhová ment, mindig vele volt Grün felügyelő, a politikai rendőrség egyik legkiválóbb tisztviselője. Jaworek merényletéért Grünnt nem lehet felelőssé tenni, habár ekkor is Seipel kancellár kíséretében volt. A rendőrség megállapítása szerint azonban Jaworekról még a legtekélyesebb szemű megfigyelő sem gyaníthatja, hogy merényletre készül. Mindent összegezve a bécsi rendőrség véleménye szerint a legszigorúbb őrizet sem nyújt garanciát esetleges merényletek preventív megakadályozására.

Saljapine Párisban

Páris, június.

Feodor Saljapinet, aki soha nem volt szükében az ünnepelésnek, Párisba érkezése alkalmával az itteni sajtó és közönség azzal az entuziazmussal fogadta, ami legfőbb néger hercegeknek jár még ki a boulevardon. Párisban különben is nagy a hausse most orosz-barátságban; a cyryll-betűs könyvkereskedések, a moszkvai vendéglők kaukázusi pálmáikkal és hatféle sauce-os előteleikkel, a lágy és balalaikával felszerelt apró bárók és cukrászdák, amik egy évvel ezelőtt még sok erőlködéssel kölcsönöztek kaukázusi jellegűt a berlini utcáknak, valami hallgatag megegyezésre, egy néma parolára mind átköltöztek most Párisba. Ma már ehetsz az Etoile mellékutcaiban is veres káposztalevest, főtt hussal, báránnyal nyáron, s olvasható a legújabb és legrégebb orosz mestereket cyryll-kiadásban. Az operában Kosszevitzky dirigálja Igor Stravinsky szimfóniáját orosz filharmonikusokkal, s a páholyokban az orosz regények összes életre kelt hercegnői csillogatják megmaradt, vagy frissen szerzett ékszereiket. Orosz családi esték ezek a párisi Nagyoperában. Az oroszok meghódították Páris, ahogy meghódították Berlint, s élik a maguk kissé mindig gyarmati, szivós és tehetséges életét a franciák között.

Feodor Saljapine, az isteni, kinek élete és karréje külső csillogásra talán fölülmulja a nagy Caruso sikerlegendáit is, nemrég érkezett Párisba, ahol sorozatos koncerteket fog adni. A párisi lapok tudják, hogy a mester 50,000 francot fog kapni egy fölleptéért, tudják, hogy a rue Francois I. egyik házának fejedelmi apartementjébe költözött, szemel kékek, arca rózsás és firtjei göndörök. Mindezen túl rendes és eszű ember; beszédes és melancholikus, mint minden orosz; udvarias, készséges és emberbarát, mint Chaplin. És Amerikában fölfedezett egy várost.

Erről a felfedezéséről szívesen és sokszor nyilatkozik Saljapine, aki hat hónapig élt most a prohibítiós Egyesült Államokban, ahol menthetetlenül rászakott delután négy és öt között a whiskyre. A tiltott gyümölcs városa, meséli szomorúan. A várost, amit felfedezett, szerinte abig ismeri valaki Amerikában; egészen

pici, a nevét orosz embernek nehéz leírni, még nehezebb kimondani és így hangzik: Schattanunga. Érdekessége az, hogy egy óriási, Saljapine szerint a világ egyik legjobb akusztikájú színházával rendelkezik; Saljapine nem mulasztotta el több ízben is fölkeresni ezt a vidéki színházat, ahol »üdülés az éneklés«, s az ünnepeles megnyitás alkalmával ő is szentelte fel az épületet.

Odahaza szeret legjobban énekelni Saljapine, kíséri önmagát a zongorán s régi, apró berceuse-öket énekel a legszivesebben. Párisban az Operában első föllépte »Boris Goudonov« lesz. Ez a szerepe az, amivel meghódította Moszkvát és a szovjet-kormányt; ahol a tömeg félistenként ünnepelte, ahol a szovjet-komizárusok föltétel nélkül beadták a derekukat előtte, ahol Saljapine a legrosszabb »Tscheka«-időkben egyszerre több lakással rendelkezett, élelmiszerekben kapta a fizetését, autói voltak s korlátlan mozgási szabadsága. Párisban a nagy orosz kolumbia vendége; akik sóvárogva veszik körül Oroszország-nyánát ezt a szerencsés, boldog és körülrajongott fiát — aki haza is térhet oda, ahová minden orosz minden időben vágyak: a minden vörösségen át az örökké orosz Moszkvába.

SAKK

4. sz. játszma.

Vezérgyalog megnyitás

Játszották a new-yorki nagymester-versenyen 1924. március havában.

(Elemezte: Dr. Tarrash.)

Marshall: Bogoljubow:
1. d2—d4 Hg8—f6
2. Hg1—f3 e7—e6
3. Fc1—g5 d7—d5

Sötétnek itt c7—c5-öt kellene megkísérlni Vb6 folytatással, hogy a világos vezérfutó eltávolozását a vezérszárnyról kihasználja.

4. e2—e3 Hb8—d7

A huszár itt nagyon rosszul áll. Sötétnek nyilvánvalóan az a terve, hogy a vezérrel Pillsbury-féle védelmébe (1. d2—d4 d7d5, 2. c2—c4 e7—e6, 3. Hb1—c3 Hg8—f6, 4. Fc1—g5 Hb8—d7, 5. Hg1—f3 c7—c6, 6. e2—e3 Vd8—a5) terelje a játékokat, amivel azután sikerül is neki elveszteni a játszmát.

5. c2—c4 c7—c6

6. c4×d5!

»A vezérrel védelme« c. könyvemben, ezt a lépést a legjobbnak tüntettem fel.

6. e6×d5

7. Hb1—c3 Vd8—a5

Ezzel tényleg létrejött a szándékolt állás, mely azonban a 6. c4×d5 folytatás esetén világosra előnyös.

8. Ff1—d3 Hf6—e4

Más folytatás esetén is rosszul áll sötét, mivel a Hd7-nek nincs hová mennie.

9. Vd1—c2

Ezen egyszerű lépésen kívül említett könyvemben, melyet azonban Marshall valószínűleg nem ismert, mint jó folytatást ajánlottam a gyalogáldozatot 0—0-val. Világos ezután e3—e4-ei erős támadásra tehet szert.

He4×g5

10. Hf3×g5 h7—h6

11. Hg5—f3

Világos ugyan elvesztette a »kis minőséget«, de érte több tempó fejlődésbeli előnyre tett szert; sötét királysárya kissé meg van lazítva s világos figurái sokkal jobban állnak, mint sötétéi. Természetes azonban, hogy ezen apró előnyöket csak zseniális játékkal lehet kihasználni.

Ff8—e7

Természetesebb és jobb volt Ff8—d6

12. 0—0 0—0

Hogyan tartsa s szilárdítsa meg most világos előnyösebb helyzetét. Ezt a nehéz feladatot Marshall a következőkben példásan oldja meg. Terve a következő: Át kell csoportosítani a vezért s futót egy h7 ellen irányuló mattáadásra a királygyalog előretolásával kapcsolatban. Ehhez azonban szükséges, hogy a sötét futó a c3 huszárt le ne cserélhesse. Ennek megakadályozására történik a következő lépés. Marshall tervét nagyon következetesen és céltudatosan hajtja végre.

18. a2—a3! Va5—d8
Sötét belátja a vezér kalandozásának hiábavalóságát.

14. Ba1—e1! a7—a5
Ugy látszik b2—b4 akadályozására, azonban világosnak egész más tervei vannak.

15. Vc2—e2 Hd7—f6
Be8-al, Hf8-al kapcsolatban sötét a h7 ellen irányuló támadást jobban kivédhetne volna. A szöveglépés világos állásának további megszilárdítását engedi meg.

16. Hf3—e5 Fe7—d6

17. f2—f4

Itt a Pillsbury-féle huszárállítás! (Hf3—e5, f2—f4-el aratta Pillsbury sorozatos győzelmeit vezércseles játszmáiban.)

17. . . . . c6—c5
18. Fd3—b1 Fc8—d7

19. Ve1—c2
Fenyeget Hd5-tel.

19. . . . . Fd7—e6
20. d4×c5! Fd6×c5

21. Kg1—h1!

Minden a legkövetkezősebben. A szöveglépés előkészíti az e gyalog előnyomulását.

21. Bf8—e8
22. e3—e4

d5×e4-re, ami még a legjobb volt Hc6: bc, He4; He4; Be4; Be4; Ve4; g6, Vc6 vagy f5 következik világos előnyére. Bogoljubow a következőkben egy nagyon veszélyes ellentámadást indít meg, amelynek élet azonban Marshall finom minőségáldozattal tőri le.

22. Fc5—d4

23. He5—c6 b7×c6

24. e4—e5 Hf6—g4

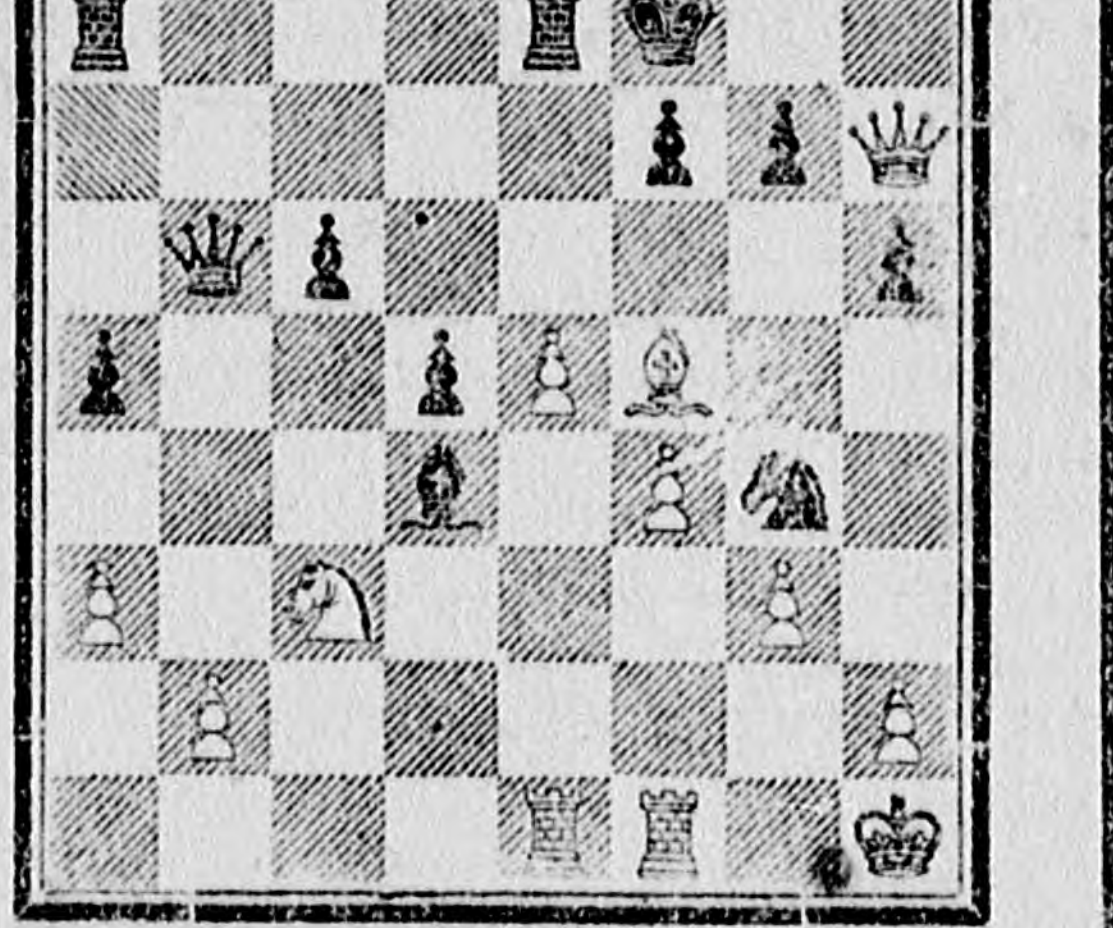
25. Vc2—h7+ Kg8—f8

A mattáadás még nem hozta meg a döntést; ha világos Vh8+ és Vg7-el folytatja, sötét Bg8-al még előnybe is kerülne. Sötét ezenkívül most Hf2+ vagy Hh2-ön kívül mattal fenyeget Vh4, h3, Vg3, h×g Vh4-el.

26. g2—g3! Vd8—b6

Látszólag nagyon erős.
27. Fb1—f5!

Állás világos 27. lépése után.

Pompás lépés. He3 vagy f2+-re világos minőséget áldoz s folytatja a mattáadását.

27. . . . . Hg4—f2+
28. Bf1×f2 Fd4×f2

29. Vh7—h8+ Kf8—e7

30. Vh8×g7
Fenyeget mattal Vf6+, Kf8, Vh6+, Ke7, Vd6+ vagy Vh6+ Kg8 Fh7+ által.

30. . . . . Ke7—d8
31. Vg7—f6+ Be8—e7!

Kc7-re világos Vf7+ az e8 tornyot sakkal üti.

32. e5—e6!

Megint egy kitünő lépés. A kézenfekvő Vd6+ Ke8, Vh6-ra sötét Be7-el még némiképp védekezhetne.

32. . . . . Ff2—d4

Most már nincs mentség, Fe1-re ugyancsak ef nyer; Vd4-re Be5, fe, Vf8+, Be8, Vd6+, Kc8, Vc6+ következik s világos megnyeri a tornyot. Fe-re Be6 következik s sötétnek nincs védelme Vf8+ ellen.

33. e6×f7 Fd4×f6
34. f7—f8V+ Kd8—c7

35. Be1×e7 Ff6×e7
36. Vf8×a8!

Sötét most már feladhatná.
36. . . . . Ke7—d6

Vf2-re, Vc8+, Kb6, Vb8+, Kc5 Va7+ következik s sötét elveszti vezérét.

37. Va8—h8
Fenyeget Ve5+ stb.-vel.

37. . . . . Vb6—d8
38. Vh8—e5+!

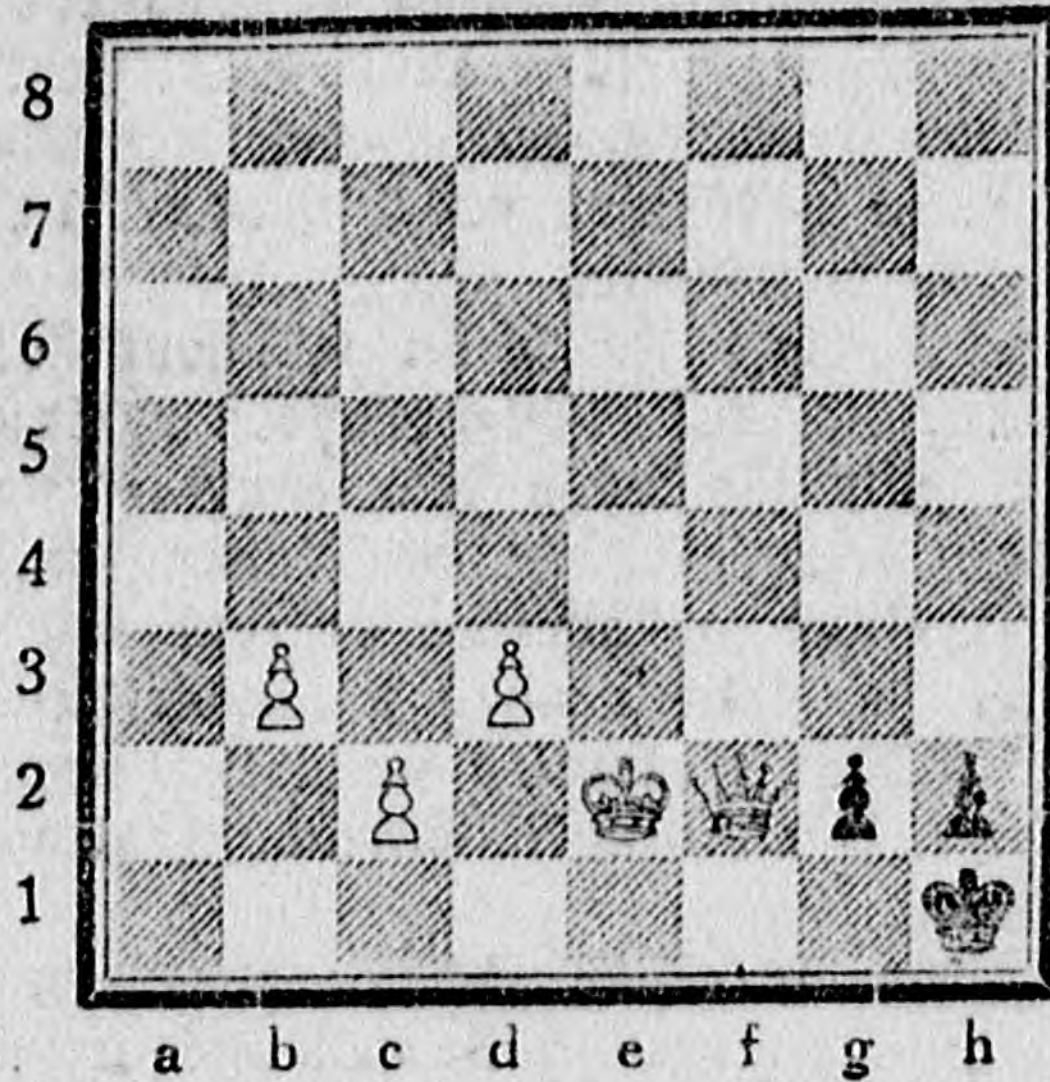
Sötét feladta, mert Ke5 után Ha4+, Kb5, Ve2+, Ka4, Fc2++ következnek.

Pompás játszma, melyet Marshall példásan alapozott meg, s fényesen vitt keresztül. Természetes, hogy ez a verseny legszebb játszmája, ami azonban a szomorú tapasztalatok után nem jelenti, hogy ez első szépségdíjat el fogja nyerni.

(Dr. Tarrash fent elemzéseire csak azt tesszük hozzá, hogy ezt a játszmát tényleg csak a második szépségdíjjal jutalmazták, míg az első szépségdíjat Réti nyerte Bogoljubow elleni játszmájával.

2. sz. végjáték.

O. Zipperlin (Pforzheim.)

Világos indul és nyer.

(Megfejtések június hó 27-ig küldendők be szerkesztőségünkbe.)

SAKKHIREK.

Dr. Lasker a new-yorki sakkverseny befejezése után Amerikában maradt. Ugy hírlik, hogy a volt világmester egyelőre nem is fog visszatérni Európába.

A párisi amatőrverseny kiesési rendszer szerint július 13. és 20. közt fog lefolyni.

A magyar sakk szövetség augusztus havában Győrött nemzetközi mesterversenyt és főtornát rendez.

Szerkesztői üzenetek

H. I. Sombor. Külföldi kárpitosszaklapok: Deutsche Tapezierer Zeitung Berlin, Wustenhäuserstr. 17, Deutsche Tapezierer und Sattlermeister Stuttgart (Verlag Greiner et Pfeiffer), Allgemeiner Tapazierer (Zeitung des deutschen Tapeziererbundes) Berlin.

Postatakarékpénztár. 1. Beogradban, Zagrebban, Sarajevóban és Ljubljánában van postatakarékpénztár. Külföldiek is nyithatnak folyószámlát a postatakarékpénztárnál, amely összeköttetésben áll külföldi pénzintézetekkel. 2. Kereskedelmi szaklapok az országban: Bosanski Lloyd Sarajevo, Trgovački Novine Novisad, Trgovinski Glasnik Beograd, Jugoslavenski Lloyd Zagreb, Trgovinski List Zagreb, Obrtnički Vjesnik Zagreb, Tehnički List Zagreb, Trgovski List Ljubljana, Privredni List Niš. 3. Engleska Trgovinska Banka (British Trade Corporation, Englische Handelsbank). Fiókok: Zagreb, Beograd, Knez Mihajlova 20 (főintézet). London 13. Austin friars E. C. 2. Fiumei Népbank R. T. (Banca Popolare Fiumana) s. in a). Fiókja Zagreb, Francuska Banka za Slovenske Zemlje (Banque française pour les pays slaves). Fiók Beograd, főintézet Páris, Banque Franco-Serbe (Szerb-francia Bank). Fiókinézet Páris. (100 Rue de la Victorie). Fiókok: Beograd, Knez Mihajlova 50. London 30 Coleman St. E. C. 2, Skoplje, Bitolj, Zagreb. Praška Kreditna Banka, (Prag ul. 28 rijna 17). Fiók: Beograd, Kralja Milana 2. Wiener Bank Verein (Wien, Schottengasse 9—6). Fiókok: Zagreb, Jurišičeva 22. Beograd, Jakišičeva 3.

K. B. I., Bajmok. A rokkantak kedvezményes vasuti utazását a rokkant-törvény fogja szabályozni, amely memsokára a parlament elé kerül.

J. I., Staribecsej. A FIFA Foederation Internationale de Football Association, magyarul Amateur Footballszervezetek Nemzetközi Szövetsége. A párisi olimpiászon sakkverseny is lesz. Juliusban kezdődik. Padoch indul Amerika színeiben.

N. N. M. A kitöltött prijavát továbbítottuk. Az elintézését sürgetni fogjuk.

B. L., Vel.-Kikinda. A Magyar Rádió Ujság kéthetenként egyszer jelenik meg. Ára az SHS királyságban 6 dinár. Szubotican a Kurir lapterjesztővállalatnál kapható.

I. S., Beograd. Beogradban az amerikai konzulátus, Zagrebban a kivándorlási biztosság adhat hiteles felvilágosítást.

F. A., Kovin. Uj kérvényt kell beadnia. Ha majd a számot közli velünk, meg fogjuk sürgetni az ügy elintézését.

Sz. W., Mali-idoš. A sakk-világbajnok Capablanca. A legutóbbi new-yorki nemzetközi sakkverseny, amelynek győztese Lasker Emánuel, nem a világbajnokságról folyt.

D. K., Novisad. Versében egy ifjúról van szó, aki kinpadon fekszik. Aki a verset elolvassa, bizvást elmondhatja Kölcseyvel: Az az ifju én valék. Ilyen verset elolvasni valóban kin.

A. S., Szmederevo. Kéziratát nem kaptuk meg. Mint ön is tapasztalhatta, minden levélre, amelyben kérdést intéznek hozzánk, vagy véleményt kérnek tőlünk, felelni szoktunk. Ha ön hiába várta a választ, annak csak az az oka, hogy kézírata valahol elkallódott.

P., Beoskerek. Kedvező elintézésre akkor számíthat, ha szavahihető tanukkal igazolja, hogy az elutasítás alapjául szolgáló vádak alaptalanok.

II. M., Szubotica. Nyugdíját csak költségvetési fedezet hiánya miatt nem utalták ki. A kiutalás információk szerint néhány héten belül megtörténik.

Mérnök neje. Az ön által kifogásolt közlemény nem a mi lapunk hasábjain jelent meg, tehát nem ránk tartozik, hogy ön milyen konzekvenciát von le belőle.

S. H., Vinkovci. Fényképek szikratávirón való továbbításával is kísérleteznek. A »Radio Corporation of America« például egy Alexanderson-szabadalom segítségével Newyorkból Varsóba továbbított szikratávirón egy fényképet, amely álitólag kifogástalan másolatban jutott rendeltési helyére.

D. F. és D. K., Stara-Pazova. A Népszava kiadásában megjelent egy füzet, amely a rádiótelefont ismereti; kapható Szubotican az Athaenum könyvterjesztő vállalatnál (Aleksandrova ul. 5.) a Világ című budapesti napilap kiadásában is megjelent egy magyarnyelvű rádiómerítés, kapható a Világ könyvtáryán 21.000 magyar koronáért.

T., Gákovó. Nyugdíját a Glava Kontrola már folyósította. Az aká most a közegészségügyi minisztériumban vannak. A nyugdíját néhány hét múlva megkapja.

R. A., Osijek. Magyarság akar lenni, vagy a ha végeznie, vagy gyakorlati idő leteljenek, vizsgát kell tennie.

Tudatlan. Ha nem tudja a saját gondolataiból, a legcélszerűbb valamelyik klasszikus költő sorait idéznie.

PATRIA
szérumtermelő
intézet
Subotica
Telefon 60.
Szállít mindennemű
szérumot
és oltóanyagot.
Díjtalan körmegállapítás
és felvilágosítás.

Gabonakereskedőknek fontos!

Szabadalmazott szárítókat kukorica és gabona részére készít

Osijeki Vasöntőde és Gépgyár R. T.
Osiječka Ljevaonica Željeza i Tvornica Strojeva D. D.

Osijek

Vezérképviselőt és mintalákat a Vojvodina részére!

MAVRO HEINRICH NOVISAD
Temerinska ul. 9. — Telefon: 416.

Borpréseket és szállózuzókat

a legolcsóbban szállít az

Osijeki vasöntőde és gépgyár r. t. Osijeken

Vezérképviselőt a Vojvodina részére:

MAVRO HEINRICH NOVISAD, Temerinska 9. Telefon 416. 4235

Valódi Manilla

KÉVEKÖTŐZŐ

Készítmények a legolcsóbb áron. Zsákok jutából, korbácsolásból. Szalmazsákok, liszt, szilva, komló és mások. „JUTA HESSIAN” gyári árban kapható. Különlegesen használt zsákok eladása. Vagontakaró- és cséplőponyvák rendelésre azonnal elkészíttetnek. Mindenféle zsinegek, kötélárúk, halászati cikkek és más tárgyak, takarók legolcsóbb beszerzési forrás.

AVRAM SCHIFF

zsák-, zsinor- és ponyvanagykereskedő, zsák- és ponyvakölcsönző
Fatoški put 4, Központ: **NOVISAD** Telefon: 403
Sürgőnycim: Jutešij
Fiók: Beograd, Karadjordjeva ulica 21, a Száva partján, szemben a hajóállomással.
Fiókok: Zagreb, Bécs, Budapest.
Kívánságára árjegyzékkel szolgálunk!

Különlegességek

Üvegkészletekben és porcellán-cédlőkészletekben
Porcellán Kőedény Táblaüveg
Befőttes üveg

Szállítja jutányos árban:

Benó József üvegkereskedő
Vel.-Bečkerek (nagy hid mellett)

3861

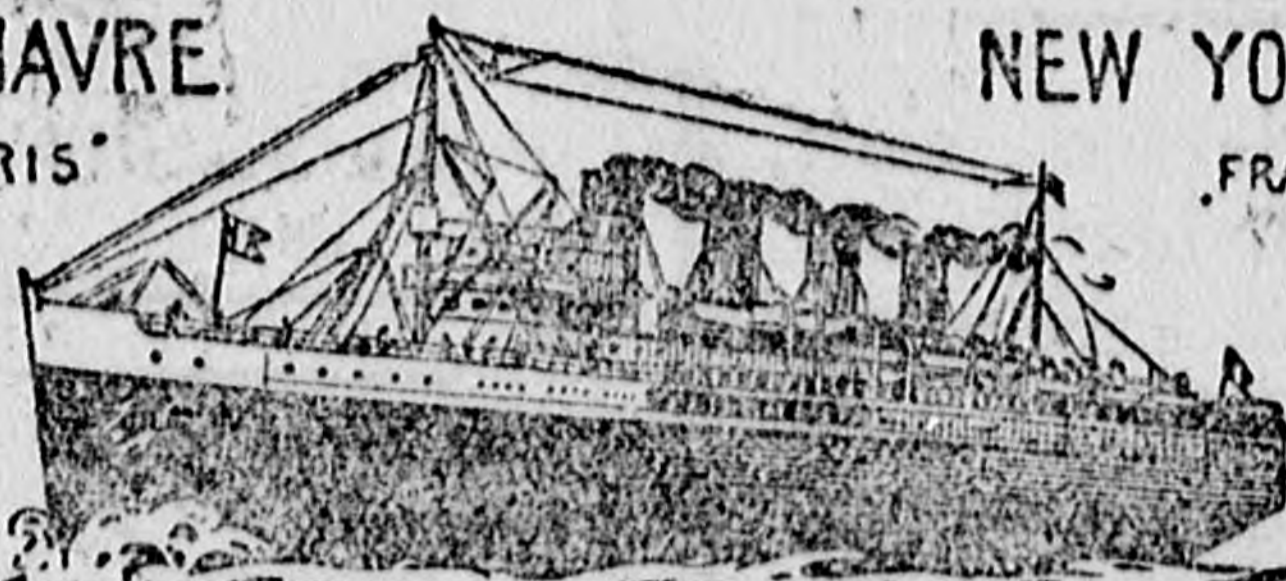
4359

MARCONI RADIOTELEPHON

Magánhasználatra azonnal felszerelhető. Kapcsolat Európa összes nagy városaival. Előjegyzéseket elfogad!

MATIJA REH SUBOTICA
Szerb kir. udvari szállító, a Marconi's Wireless Telegraph Co Ltd. képviselője, Zmaj Jovana ul. 2.

HAVRE NEW YORK.
PARIS FRANCE

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

Gyors- és postahajók

utasok továbbítására Amerikába. Felvilágosításért és hajójegyért forduljon az SHS. királyságbelei vezérképviselőhöz:

ZAGREB

Hihanovićevo ulica 4.

BEOGRAD BITOLJ LJUBLJANA
Karagjorgjeva 101. Kolodvorska ul. 41.

Vezérképviselőt:

SLAVENSKA BANKA D. D. ZAGREB

Sürgőnycim: TRANSAT.

SIDRO D. D.

ZATRGOVINU ŽELJEZOM ZAGREB

VLAŠKA UL. 40 TEL. 69 és 21-30

RUDVAS
FEKETE BADOG, ZINKELT és ZINKBADOG
ZOMÁNCEDÉNY
DRÓTSZEGEK

MINDEN NAGY MENNYISÉGBEN, ELŐNYÖS ÁRAK
MELLETT RAKTÁRON

ÉPÍTÉSI ANYAG OSZTÁLY

VASGERENDÁK
BETONVAS
CEMENT, KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ, TÉGLA, CSERÉP
TOVÁBBÁ MINDENMŰ ÉPÍTÉSI ANYAG

FÜZŐKÜLÖNLEGESSÉGEK

Haskőtlők, mellitartók eredeti francia és angol modellek után készülnek
DIMITRIJEVICS JULISKA
fűzőtermében, Scotus Viatora ulica 10.
Tisztítás és rossz fűzők újjalakítása a legpontosabban eszközöltetik.

WEISS S.

ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ

SUBOTICA, ALEKSANDROVA UL. 7

UJ! „RESISTA” UJ!

Tűzálló üveg főzőedény, u. m.: fazék, lábas, kuglófsütő, omletsütő gömbölyű és ovál

Higiénikus és tiszta

Egyedüli gyári lerakat Vojvodina és Szerbia részére. Vizonteladónak árengedmény!

Nagyban! 4367 Kicsinyben!

„MINERALIJA”

AZ S. H. S. ÁLLAM-LEGNAGYOBB SPECIÁLIS ÁSVÁNYVIZNAGYKERESKEDÉSE

Grčkoškolska u. 7 **NOVISAD** Görögiskola u. 7

AJÁNLJA

BUKOVAČKAI, ROGAČKAI (Rochitschi) ásványvizeket, SZERB SELTERST, BUDAI KESERŰVIZEKET, és pedig Mária és Ferenc József-keserűvizet; GISSHÜBLER, SALVATOR, KRONDORFI, BILINER, MARIENBADI Kreutzbrunn, KARLSBADI Sprudel és Müllbrunn, SELTERS Sprudel vizet, GLEICHENBERGI 15/10, 10/10, 5/10 üvegekben; LEVICOI és GUBER vizet. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. 8590

Nagyban és kicsinyben!

Ajánlunk:

Magánjáró átalakításhoz való acél- és vasöntvényeket, Mc. CORNICK- és különféle ARATÓ GÉPEK pótrészeit

Elevátor-ponyvák

Kéveköttő

Marokrakó

Fűkaszáló

Aratógépeket

Debreceni gépgyári

Gazdasági gépeket

Körting motorekét.

kisebb gazdaságoknak

MŰTRÁGYÁK

Elsőrendű amerikai Manilla kéveköttő kenderzsinog.

SCHUMACHER RUDOLF FIAI
STARIBEČEJ

TISZTA FORRÁSVIZBŐL KÉSZÜLT BACILLUSMENTES

MŰJÉG

bármilyen mennyiségben házhoz szállítva kapható.

Hamburger Jéggyár

Telefon 566. Subotica Telefon 566.

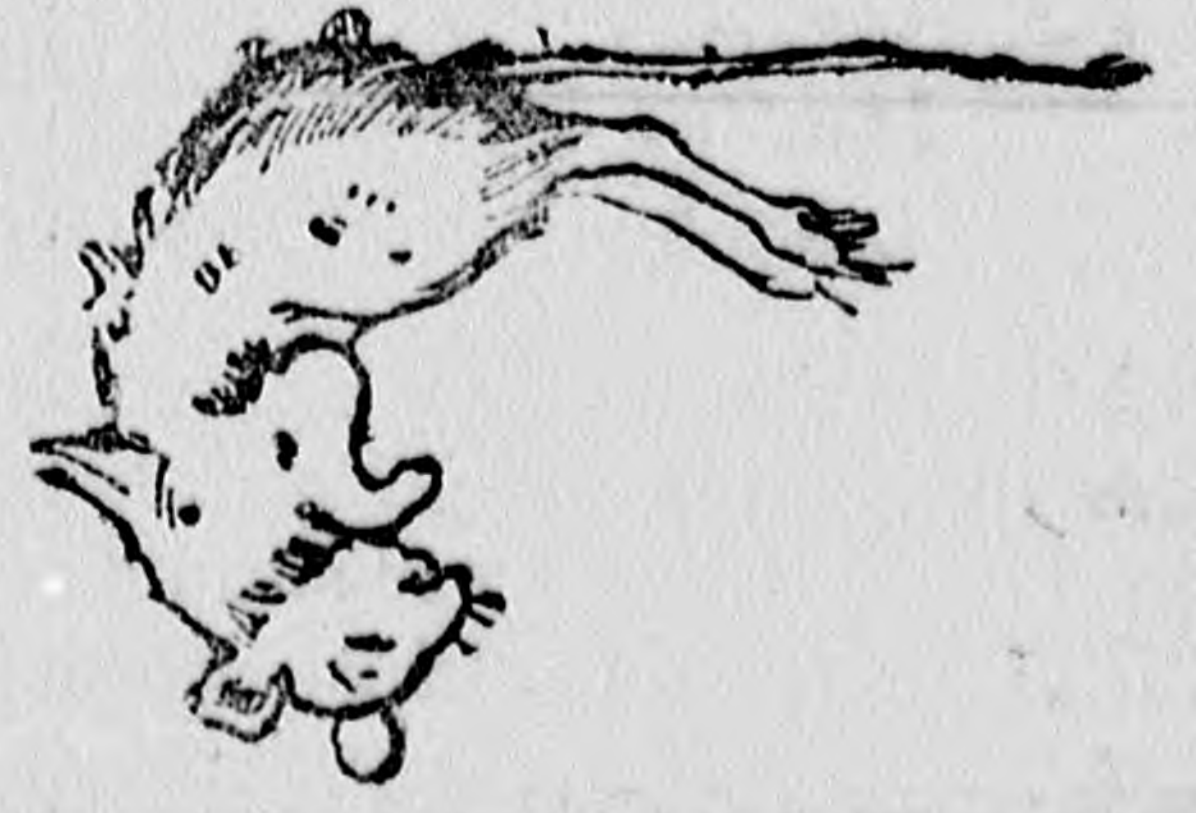
PALICSON a Kunetz-téle fűszerkereskedésben lehet előjegyezni.

ELISMERTEN LEGJOBB PATKÁNYIRTÓ A

ZETA FOSZFORPASZTA

A patkányokat teljesen kiirtja. — Próbaküldemény 20 dinár ellenében

ZETA D. D. SOMBOR

OLCSÓ KIÁRUSÍTÁS DEUTSCH SIMON

DIVATÁRUHÁZA SUBOTICA

JELAŠIĆEVA ULICA 3. SZÁM. KISKÁPOLNA MELLETT.

Áruraktáram kibővítése és üzletem átrendezése miatt raktáromon levő összes kötött, szövött, rövidáru, uri és női divatcikkeit, különösen férfi és női harisnyák, férfi ingek, nyakkendők, nyári gyermektrikók, fonott borszandálók mélyen leszállított áron lesznek kiárusítva. Felhívom az igen tisztelt vásárló közönség figyelmét, hogy saját érdekében győződjek meg olcsó áramról. Fonott borszandálók minden számban megérkeztek.

Gyártmányaink:

Asphalt és kátrányfedéllemez, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, fa cement, karbolineum, kőszénkátrányszurok fedél-lakk, bitumen, asphalt mastix stb. **Műszaki osztályunk** elvállal és készít: Asphaltjárda, kocsit és belső helyiség burkolását tiszta, természetes asphalttal. Vizmentes fedések,

elszigetelések asphalttal és asphalt elszigetelő lemezzel. Tetőfedést kátránylemezzel tiszta, természetes butiménből készült szagtalan asphalt fedőlemezzel. Nedves falak száraztételét. Talajviz elszigetelését saját rendszerünk szerint. Óreg tetőjavítást és kátrányozást. Facementtetőt több évi jótállás mellett.

Sürgőny cím: **GROZIT**. Telefonszám: 27-20

Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára, Beograd Ulica Karadžića 6

Subotical képviselő: **SCHWEIGER I DRUG.**

JAVÍTÁSOK

Mindennemű villanygépek, transformátorok és felszerelések javítása kezesség mellett, elsőrendű szakérők vezetése mellett

modernül berendezett gyárunkban!

JUGOSL. SIEMENS D. D. ZAGREB

Iroda: Draškovićeve 23

Telefon: 8-84, 25-82

Küldemények címzendők:

ZAGREB-SAVA

Iparvágány.

SLAVIA

Nemzetközi Szállító Részv. Társaság fiókja

Cara Dušana ul. 1

Subotica

Városi bérpalota

Telefonszám 375

Központ: Zagreb. Fióközletek: Beograd, Brod n.S. Bos. Brod, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Novisad, Osijek.

Leányintézet „Čechoslavia” Prága és fiókjai

Elvállal mindenféle nemzetközi szállítást minden irányba, saját gyűjtőforgalom, export és import, mindenféle szállítást elvállalása és házhoz szállítása, átköltözések saját butorkocsikban, tarifa osztály, inkasso.

ELADÓ BIRTOK VETÉSSSEL!

Szajáni határban levő 110 hold föld, ebből 60 hold buza, 7 hold rozs és árpa, 10 hold tengeri, 3 I. here és 30 hold kaszáló, tannyával egyült, holdanként 12.000 dinárért családi okok miatt **azonnal eladó.**

Érdeklődni lehet:

Mundloch János
kereskedőnél

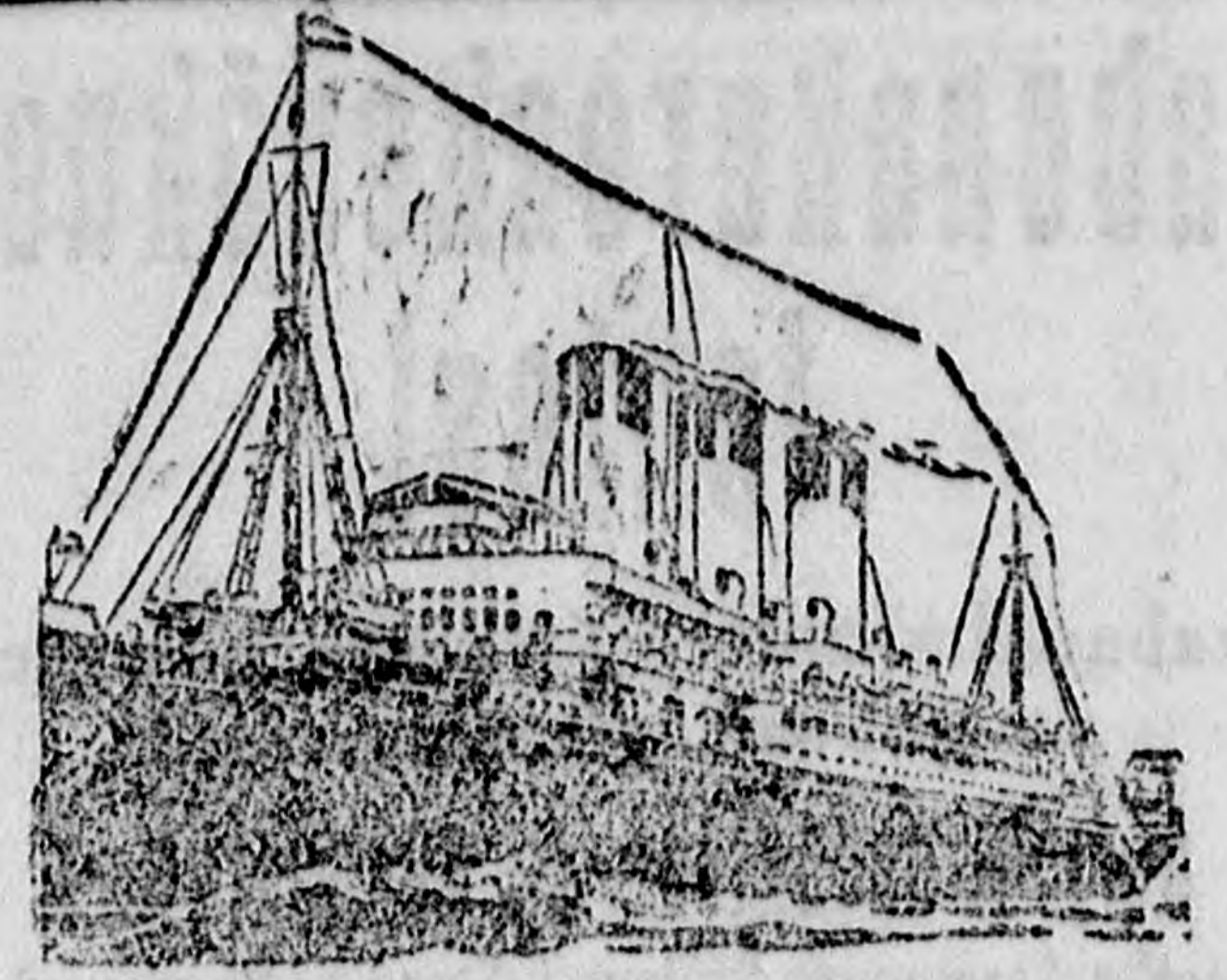
Potiski Sveti Nikola
(Bánát) 4364

Somborban ebédlő és hálószoba butorok, — zongora, fiaker továbbá egy irodahelyiség teljes berendezéssel eladó. — Bővebbet **Dr. Szántó Miklós** Sombor, Apatini u. 46. —

Teudlovi-Konzern

Jugoslavensko d. d. za promet armatura sialjka i strojeva
Zagreb Zrinjevac 1/IV.

Tűzi-, házi-, bor-, Janeke centrifugális szivattyúk, szivógáz-generátorok, szerelvények.

HAMBURG-DÉLAMERIKAI GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG

A legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajók, I., II. és III. osztályu fizető, valamint ingyenes utasok részére. A transportok indulnak minden 9-ik napon, Argentiniába, Braziliába és Uruguayba. Felvilágosítás ingyen, magyarul, németül és szerbül.

Veliki Bečkerok, Aleksandrova ul. 27
Beograd, Balkanska ul. 49
Zagreb, Senoina ul. 30

1734

Keresünk

vas- és rézbutorgyártásban jól bevezetett

üzemvezetőt és lakatosokat

július 1-ére. Az üzemvezető részére a lakás biztosítva.

Ajánlatok **GRADJEVINSKA BANKA** Beograd Knez Mihajlova 17. címre küldendők. 4412

SZENTI és VIRÁG

épület- és butorgyára, Subotica Sudarevićeve ul. 66. Telefon 1983.

Legmodernebb gépekkel felszerelt helyiségekben készít asztalos-, lakatos- és parkettázási munkákat és teljes lakberendezéseket a legmodernebb körülményben és az ország bármely területére jótállás mellett szállít. Tervezési részlet/vezetési kedvezményt ad.

VELIKI BEČSKEREKI MALOMÉP

(A. D. za PODIZANJE MLINOVA)

TELEFON: 264 ALAPITTATOTT 1921-ben Távirat: Mlinov

Elvállalunk új malomépítéseket, teljes és részleges átalakításokat legjobban bevált rendszerünk alapján.

HENGEREK CSISZOLÁSA és ROVÁTKOLÁSA

Gépgyár mindennemű malomgépeket, azok részeit és minden szükséges berendezési tárgyakat, legrövidebb szállítási határidőre és legkedvezőbb feltételek mellett való előállítására.

Állandóan raktáron mindennemű MALOMGÉPEK, GANZ-HENGERSZÉKEK, budai „METEOR” MALOMKÖVEK, KONKOLYÓZÓ HENGEREK (TRILURÖK)

Fennállásunk óta berendeztünk 30-nál több belvárosi kereskedelmi és vámmalmot (napi fél vagonról 12 vagonig terjedő teljesítményességgel), mely munkáink a legszebb eredményeket igazolják

Ganz hengersizékek egyedüli bizományi lerakata Bánátban.

Vezérképviseletünk Novisadon, Gruber Ferenc mérnök igazgató, Novisad, Jovana Subotića ul. 9 Kivánságra árjegyzékekkel, referenciákkal, tervezetekkel és mérnöki kiküldéssel szolgálunk

BESTE QUALITÄT AUSLÄNDISCHER

MASCHINENRIEMEN

Kg Din. 140.—

bei

JOSIP HARTMANN i SIN D. D.

ZA TRGOVINU KOŽOM, ZAGREB

TELEFON 4-20, 13-46.

JELAŠIĆEVA TRG BROJ 25.

Lager der besten französischen Schuhwerke „LION-NOIR“

4334

Hófehér MÉS Z
Mindenfajta TŰZIFA
 Szenek és utkövek vagontételben legolcsóbban
 szereshető be
AUGSBURGER IMRE SUBOTICA
 Cyril-Metoda trg 7.

BRACA PEC DALI (SLAVONIJA)
 Prima téli vágásra teljesen érett
 szalámi gyára. — Állandó raktár!

Fotografusok! Amateurok!
 Legolcsóbb bevásárlási forrás a
FOTOINDUSTRIA
 Novi-Vrbason
 Körülbelül 400 képpel ellátott képes
 árjegyzék ingyen és bérmentve.

Borotvákat, ollókat
 és valamennyi e szakmába vágó cikket, szakszerűen
 készítenek, valamint az összes e szakmába vágó
 munkát szakszerűen végzik. — Szolid árak!
 Postamunkát 3 napon belül elvégzik és továbbítok.
Schwab József villanyörre berende-
 zett műköszönlője,
 Novisad, Primorska 10. Sándor király kaszárnyánál.

Csépléshez I-a bükk Tűzifa
 naponként kapható a pályaudvaron.
 Megrendeléseket bármely állomásra, azonnali szállí-
 tásra e fogadunk. — Aprított fa telepünkön minden
 mennyiségben kapható.
Vujkovics J. és Társa, Subotica
 Telefon 669

Gazdák figyelmébe!
 16 és 18% ásv.
MŰTRÁGYA
 legjutányosabban beszerezhető
GOMBOS IMRE, SOMBOR
 „DANICA D.D.” vezérképviselőjénél — Telefon 186

SELCE TENGHERIFÜRDŐ
 2,8 km-re Cirkvenicától
 Kellemes, nyugodt és olcsó tengerifürdő
 Napi ellátás a Hotel Zrinskiben
80-90 dinár
 Felvilágosítással szolgál
TOSKOV PÉTER tulajdonos.

I-a MÉS Z
I-a RETORTAFASZÉN
 azonnali szállításra
FRIEDMANN & STERK
 ZAGREB, Medulićeva 17. SUBOTICA, Aleksandrova 7.
 VRŠAC, Jevrejska 12. NOVISAD, Carinska ul. 6.

Rejtettkép.

Hol a mama?

Aki a fenti rejtettképen a mamát megtalálja, vágja ki a képet s június 20-ig egy levelezőlapra ragasztva küldje be a kiadóhivatalába. A megtalálók között egy dívatjumbert sorsolunk ki Beck Jenő subotica-i kötöttáru üzletéből.
 A múlt vasárnapi számunkban az orvost megtalálták 896-an. A jumbert sorsolás után Dr. Vujević Pálné Sombor, II. Florian-utca 43. nyerte meg.
 Beck Jenő kötöttáru üzeme Subotica, Pašičeva ul. a gőzfürdő mellett.

**KALAP- és SAPKA-
 külnlegességek
 legolcsóbb beszerzési
 forrása**

Állandó raktár **VALÓDI BORSALINO**-kalapokban!
WEISZ HENRIK SUBOTICA, JELAŠIĆEVA UL. 5
 3901 Kiskápolna mellett

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS
STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ KÖZÖTT:
 INDUL:
 Staribečejről 4, 6³⁰, 10, 12, 17 órakor
 INDUL:
 Novibečejről 4³⁵, 8⁴⁵, 11⁵⁰, 13⁴⁰, 18 órakor

Grifatong Péter, Vel. Kikinda
 Állandóan tart nagybani raktárt
**Üveg-, porcellán- és lámpa-
 áruban.** Nagy választék
**villamoscsillárakban és a leg-
 szebb luxustárgyakban** alkalmi
 és lakodalmi ajándék céljaira.
 Ugyanott hétkeretezések és ablak-
 üvegezések pontosan eszközöltetnek

**Dzsávic, Hódi
 templom-festők**
 művészi kivitelben elvállal szo-
 bafestést, mázolást, műerezést.
 Tanonc felvételek. Cim: Subotica gimnazija, Vel.
 Beckerek Koknics foto-szalón.

Dr. Szegő Kálmán szanatóriuma
Abbaziában
 Erősítő — edző — hízoló — diétkurák
 Rythmikus szabadlevegő, gyógytorna.
 Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül is
 felvétetnek. 4204

Autó 35 HP Praga-Grand, 6 üléses,
 teljesen jókarban, 2 karoszié-
 vai (nyári és téli), villanyvilá-
 gitással, szavatosság mellett
 jutányosan eladó. Cim
 a kiadóban. 4482

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!
 Mielőtt
gépötöket, hengeroöket, fovyottezsirt
 vásárolnak a küszöben levő cséplőre, saját érdekükben
 kerjenek ajánlatot:
Kemény Arnold cégtől, Vel.-Kikinda
 Telefon. 99. Csoportos rendelések esetén kedvezmény.

MASSEY-HARRIS
KÉVEKÖTŐZŐ
 és fűkaszalók, 1924. évi modell, leg-
 újabb rendszerű amerikai petroleum-
 motorok 1 és fél lóerőtől 6 lóerőig
 Fiumén keresztül megérkeztek és
AZONNAL SZÁLLITATÓK

REGZS
 IPIARI és KEREC...
 Képek és leg...
 megjelentek delu...
 ben. A leg...
 Politika. Köz...
 Lap...
 Sp...
 kö...
 sok, sa...
 szon, lap...
 nyeg, mind...
 készítőgépek, gumóreszek, kár...
LŰTZE ÁGOSTON
 kocsikellékek gyári raktárában
 Novisad, Carinska ul. 10. (a vámhiva-
 tal közelében) állandóan raktáron.

„ASTRA”
SZIVÓGÁZ-CSEPLŐGARNITURA
 1 DARAB 1915-ÖS, 1 DARAB 1920-AS
 GYÁRTMÁNYU, KOMPLETT, KAPHATÓ
LÖBL SAMU és FIA CÉGNÉL
 B.-PALÁNKA
 UGYANOTT UJ KÉVEKÖTŐ-, MAROKRAKÓ- és
 ARATÓGÉPEK, FŰKASZALÓK
 JUTÁNYOS ÁRON ELADÓK
 3859

Irja föl:
RUSANDA-FÜRDŐ MELENCE
HOTEL RŰZSA SZALLODA
 a fürdő közvetlen közelében. Tiszta szobák. Kitűnő
 konyha. Legjobb fajborok. Villanyvilágítás. Olcsó
 árak. Figyelmes kiszolgálás. — Előjegyzések már
 beküldendők.

„VULKAN“

Industria slavnikov in klobukov
Subotica, Strosmajerova ulica 20. (Halpiac).

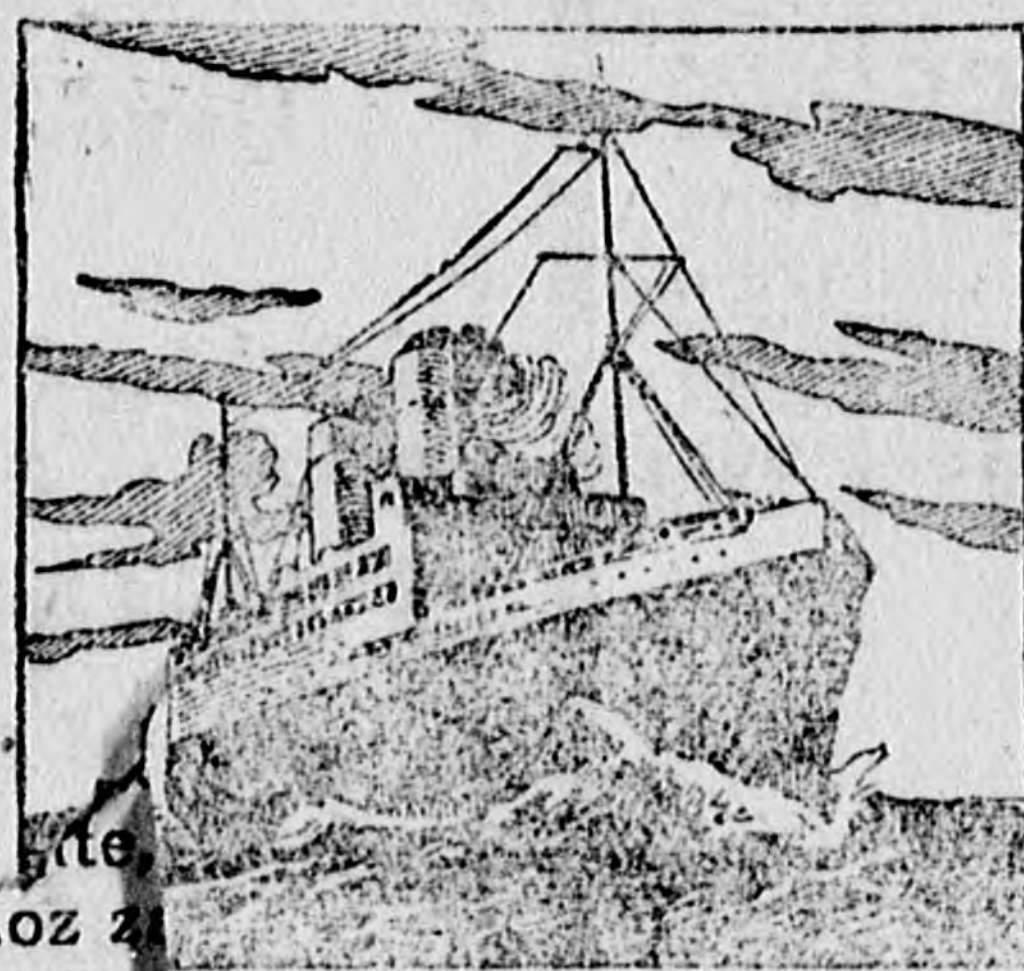
Gyárt mindennemű női szalma- és nemezkalapokat nagyban és kicsinyben.
Tavaszi szezonra rendeléseket már most elfogadok.

9376

Magyar, német, szerb nyelvben jártas kisasszony ki gép- és gyorsírásban valamint levelezésben jártas, azonnali felvételre kerestetik.

Keresünk továbbá, csakis jó referenciákkal bíró utazót és raktárnokot. Magyar, német, szerb nyelv használata szükséges. Vasszakmához értők előnyben részesülnek.

4393 Livnica Ferrum Igazgatósága, Subotica.

Royal Mail Line

Királyi Postahajózási Vonal

Posta- és áruforgalom

Cherbourg—Southampton-ból

Southampton-ból Cherbourg—

Cherbourg—Southampton-ból Délamerikába

Southampton-ból Délamerikába

Santos, Montevideo, Buenos-Aires

III. osztályú fülkék 2 és 4 ágygal

KÉNYELMESEN GYORSASÁG BIZTONSÁG

Levelezés minden nyelven

JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELET:

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviseltek: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91.

Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek:

Kralja Aleksandra 4. Sürgönyeim: „Roymailpac“

Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Sraska

Prometna Banka Sarajevo és Gruzban. Sürgöny-

cím: „Prometna Banka“ 3145

Kitűnő megél-

hetést biztosító üzlet intelligens uri nőnek kis tőkével átadó. Felvilágosítással szolgál a KURIR hirdetési iroda Suboticán. 4378

WEISZ JENŐ
kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNlja

KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEFE, ECSET, SEPRŐ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

Radió-hír! Ujdonság!

Tosca Royal Kreme

Tégelye elsőrendű toailette szappanból készítve. Kitűnő arcápoló, kézápoló és beretváló krém! **Kétszeres használat!**

A krém elfogyasztása után a tégely mint szappan használható.

Elektro-Kemijska Tvornica

kir. udvari szállító, Karlovac.

Vezérképviselőt és lerakat az egész SHS. részére Réh Máttyás Subotica, Zmaj Jovina ul. ca 2. szám.

BLAU és LUKÁCS

ELEKTROTECHNIKAI GYÁR

BUDAPEST

Vojvodina vezérképviselőt és gyári főlerakat

„VOLTA“ műszaki és villamossági r.t. Veliki-Bečkerek.

Weitzenfeld és Társa

Telefon 190. Subotica Alapítva 1902

AMERIKAI

RÉVERÖTŐ MANILLA

legjutányosabb beszerzési forrása.

Gabonás-, lisztes-, gyapju-, kömlő- és szalmazsákok, vizmentes- és rostálóponyvák. Mindennemű kender- és lenzsinegek, kötélárak. Kárpitos cikkek, szőnyegek és lópokrócok.

Gőzmagánjárók:

6 HP „KEMNA“ 13 léghörös, teljesen új,
8 HP „LANZ“ 12 léghörös, gyárilag javított,
8 HP „BADENIA“ 12 léghörös, gyárilag javított

Gőzcséplőkészletek:

8 HP Hofherr-Schranz gyártmányu,
10 léghörös gőzlokomobil
54" hozzátartozó cséplőgéppel
1919. évből, teljesen új karba helyezve

olcsón eladó!

Azonnal szállítható!

Fehér Miklós Gépgyár R. T.
Budapest, V., Váci-ut 80

Prima, valódi

zaječari málnaszörp

nagyban kapható

ECKSTEIN SIMON

pálinka, győzde, likőr-, rum- és cognacgyár, bornagykereskedő cégnek NOVISAD. 4021

Broj 103.—s. o. 1924.

Dražbena objava.

Potpisani kr. sudski izvršilac na osnovu §. 102. zak. čl. LX. iz 1881. god. objavljuje, da će usljed odluke broj. Gn. 587/2—19.4. k. sreskog suda u Odžacima na korist ovršioca Mihajla Blum iz Bača zastupanoga pa advokatu Dr. Nikola Schutza iz Odžaka protiv ovršenika iz Vajste radi namirenja tržbina od 1000 Dinara i pp. prodati na javnoj dražbi pokretnine upisane u z. pisniku rie. idbe na broj. Gn. 587/2—1924. i procenjene na 5000 dinara: 59 kom. stolica i 9 kom. stola.

Dražba će se održati čina 27. juna 1924. god. u 11 sati pre podne u opštini Vajste.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupnjenu stvar u smislu §. §. 107. i 108. zak. čl. LX. iz 1881. god.

u Odžacima, 2. juna 1924. god.

Jovan Vaci

kr. sudski izvršitelj

4454

Izvr. br. 295/1924.

DRAŽBENA OBJAVA.

Dolepotpisani sudski izvršilac, u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881. ovim objavljuje, da će se usled rešenja vel. kikindskog okružnog suda, kao stečajnog suda br. 355/1924.8 protiv trg. firme Mite Pajtaševa iz Bašajida na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od. 22 aprila 1924. god. i procenjene u vrednosti od 15638 din. a koje se sastoje od predmeta: raznešp ocerajske i manufakturne stvari.

Po rešenju vel. kikindskog sreskog suda br. 1174/1924 određena javna prodaja održaće se: 27. juna 1924. god. u 8 sati pre podne na licu mesta u opština Bašajid u smislu §§. 107 i 108. zak. čl. LX. 1801 po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Vel. Kikindi 11. juna 1924. god.

4448

Božidar M. Mišković

sudski izvršilac.

Izvr. br. 233/1924.

Dražbena objava.

Dolepotpisani sudski izvršilac, u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881 ovim objavljuje, da će se usled rešenja vel. kikindskog sreskog suda br. 3981/1923 u korist poverioca Laze Djuričinog iz Vel. Kikinde zastupanog po advokatu dru Jakovu Pinteru iz Vel. Kikinde protiv dužniku iz Vel. Kikinde na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od 18. aprila 1924. god. i procenjene u vrednosti od 570 din. a koje se sastoje od predmeta: 7 košaka, 1 lagiran šifoner, 1 bure od 100 litr. 1 bure od 56 litr. vinsko i 1 bure od 120 litar.

Po rešenju vel. kikindskog sreskog suda br. 1296—1924 određena javna prodaja, radi podmirenja glavnice od 300 din. na ovaj od 3. novembra 1923. god. pripadajućih 5% kamata i do sada ustanovljenih troškova u iznosu od 384 din. 50 p. održaće se: 26. juna 1924. god. u 11 sati pre podne na licu mesta u Vel.-Kikindu u smislu §§. 107 i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Vel.-Kikindi, 7. juna 1924. god.

Božidar M. Mišković

sudski izvršilac.

Uj, kompiett

Hofherr és Schrantz-féle

magánjáró

cséplőgarnitura

8 lőerős, nagyon jutányosan eladó

Osijeki Vasöntöde

és Gépgyár Rt.

Osijek

MŰBUTOR ASZTALOSOK

ÉLAKBERENDEZÉSI VÁLLALAT

SUBOTICA IV. SUDA REVIČEVA-U. 4.
HARAMBAŠIČEVA 15.

Raktárról szállíthatók:

2926

Standard } **cséplő**
 } **gép**
 } **cylinder**
 } **nyers** } **olajak**

BENZIN Michelin Cablé gummi **AUTÓOLAJ**
HOFHERR-GÉPEK, Hofherr-cséplőgarnitúrák
Szívógáz generátorok

Dobslin Alkatrészek **Csapágyak**
Cséplőponyva, l-a gépszij

M. CORNICK kéveköttartógép, eredeti Standard
Manilla, alkatrészek, fűkaszálok

BRAUN MARCEL
Telefon 106 **VELIKI-BEČKEREK** Telefon 106

DIANA

KOZMETIKAI KÉSZÍTMÉNYEK

DIANA KRÉM

DIANA PUDER

DIANA SZAPPAN

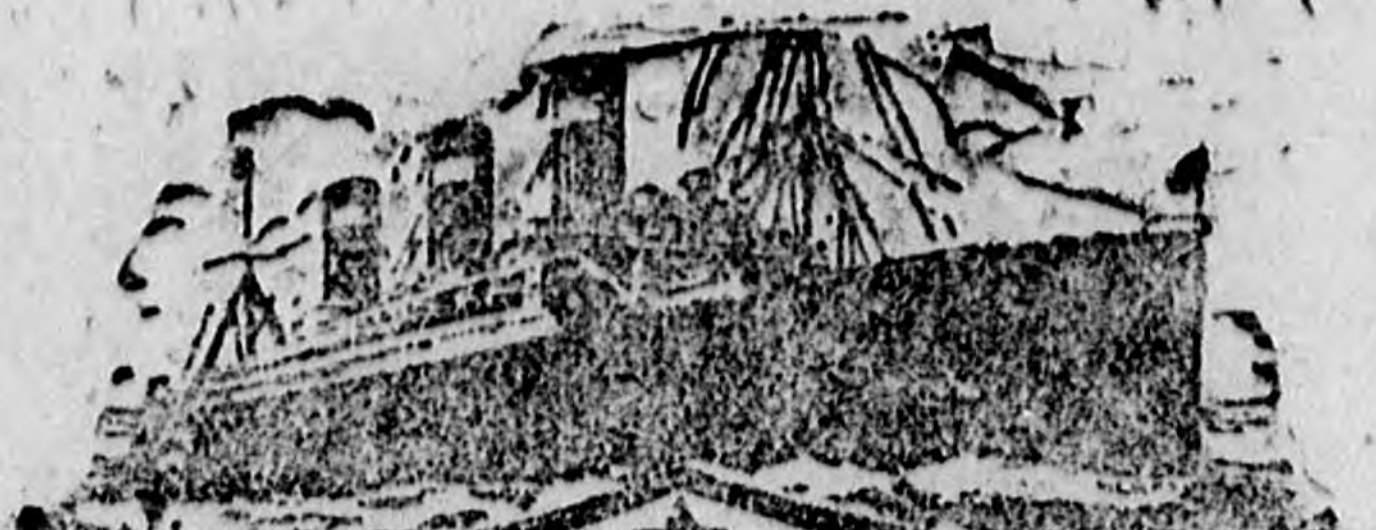
DIANA FOGKRÉM

A LEGISMERTEBB SZÉPSÉGÁPOLÓ SZEREK.

KAPHATÓ UJBÓL MINDENÜTT.

Vezérképviselő és főlerakat Jugoszlávia részére:

Jugopharmacia R.-T. Dianaosztálya
Zagreb, Prilaz broj 12.

LEGNAGYOBB KÉNYELEM AZ AMERIKAI UTAZÁSNÁL!

Abban a pillanatban, amikor az Amerikai
Államok hajóinak egyikére lép, úgy érzi
magát, mintha otthon volna.

A legkényelmesebb berendezés a harmadik osztályban is, a kabinok 2-4-6 ágyasak, kifogástalanul tiszták és jól szellőztetők. Kitűnő és legkülönfélébb ételek, a fedélzeten nagy tánc-, torna- és pihenő-termek. Zene. Az Amerikai Államok hajói a legkényelmesebbek. Kérjen ingyen illusztrált prospektusokat és hajóindulási rendet. 1922

UNITED STATES LINES

Beograd, Palata Beogradske Zadruga, Preko Hotel
Bristol; Zagreb, Sredinske Savez Hrvatskih Se-
jačkih Zadruga, Mihanovičeva ulica, Prekoputa kolod-
vora; Ljubljana, Brodarstvo Zjedinih Ameriških
Držav, Danajška cesta št. 29; Sarajevo, Savez
Hrvatskih Sejačkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu,
Alexandrova ulica 52; Susak, Banka za Pomorstvo.

Eladó urasági birtok Csehszlovákiában

(Bars megye)

540 kishold (1200 □-ös) elsőrendű szántó, szép, régi
kastély, park, gyümölcsös, nagy major, négy szobás
intéző lakás, gazdasági épületek. Jelenleg cukorrépa,
here és sörépa terem rajta. — Vasúti állomástól
két és fél kilométernyire van.

Ára kisholdankint 3100 cseh korona.
Felvilágosítást ad a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala

SZTIPICS VENDÉGLŐ

ujjonnan megnyílt árnyas

KERTHELYISÉGÉBEN

minden vásár- és ünnepnap délután 5 órakor

FÉNYKÉPFELVÉTELEK

a megjelent vendégekről

Bortermelők!

Idevaló

bort és pálinkát

vennek.

Cím a kiadóhivatalban.

Szlávy Oszkár

vaskereskedő

SOMBOR

Telefon 15 — Telefon 15

Rudvas, abroncs, ten-
gely, sodrony, sod-
ronyszeg.

Fekete-, horgany-,
horgonyzott- és fehér-
lemezek.

Butorvasalás és épületvasalás

Háztartási és konyha-
felszerelési cikkek.

Mindennemű vas- és
vasszerszám lakato-
sok, kovácsok és asz-
talosok részére.

Mezőgazdasági
cikkek.

MALOMGÉPEK

GANZ HENGERSZÉKEK
MALOMKÖVEK
TRIEURÓK
SERLEGEK
HEVEDEREK

Svájci szitaselyem

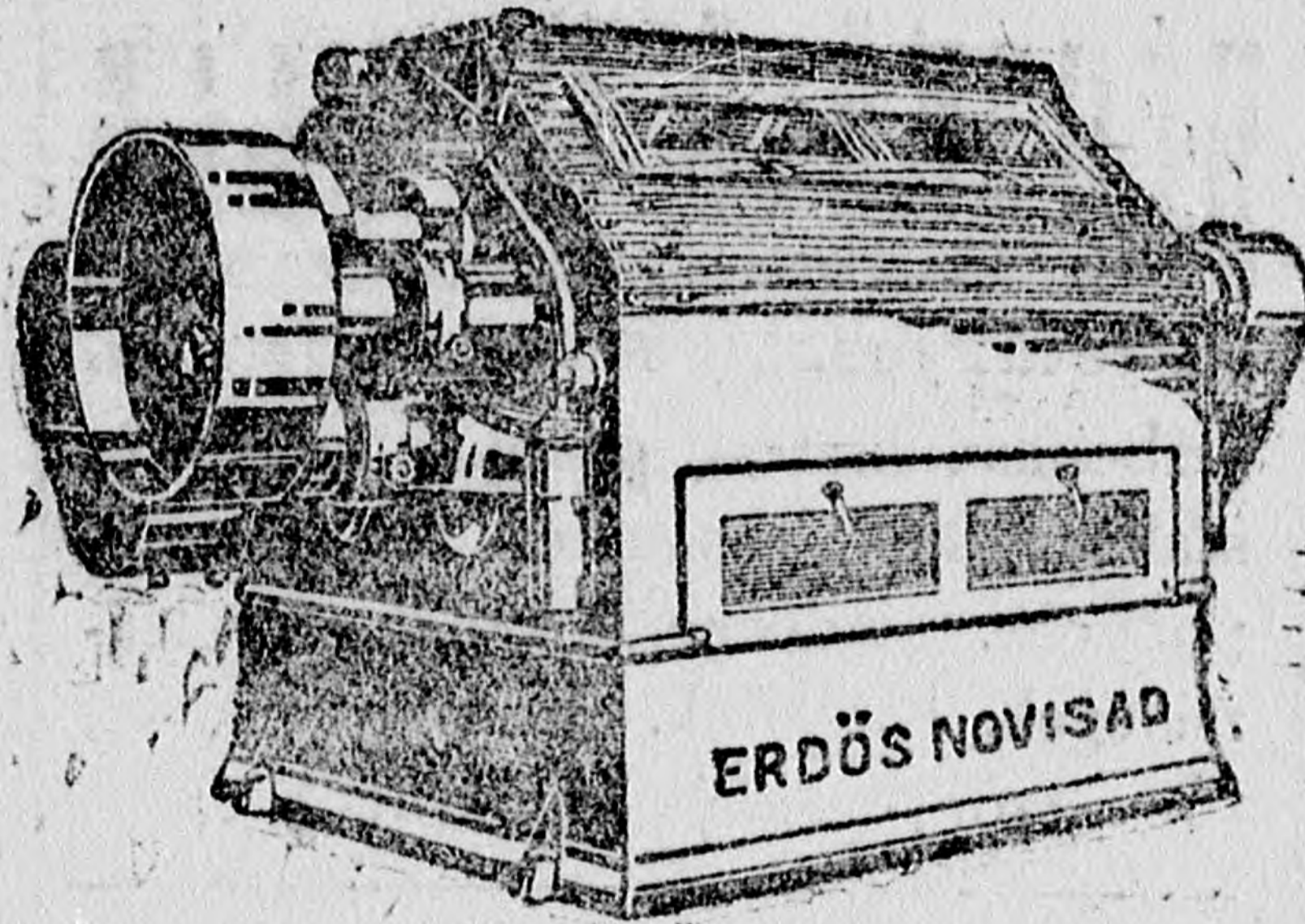
Szivattyúk
Mezőgazdasági
gépek

„Mannesmann“- Művek

lerakata gáz-, kazán-
és furócsövekben

SZERSZÁMGÉPEK

ESZTERGAPADOK
SCHAPING
FURÓGÉPEK
FAMEGMUNKÁLÓK
KÉZISZERSZÁMOK

MINDENNEMŰ TECHNIKAI CIKKEK IPARI ÜZEMEKHEZ

Erdős Henrik és Társa

Telefonszám: 335.

NOVISAD

Temerinska ulica 8.

Gazdák!

Mütrágya

szükségletüket

L. ... a

... kőn

... gu

... bb fr

... irde

... Emö

... ssze

... fö

... dies

... k

... ur

... Angol

... lo

... noisza

... állást keres

... nagyobb cégnél.

... Megkeresés

... CUPOUER CHARLES

... Subatica Hotel Nacional

Egy drb 2 lóerős

cséplőszekrény

szegesdobbal, szalmarázó,
törökrazó, szelelővel fel-
szerelve, fűszijjal együtt
eladó. Ára 10.000 dinár.
Nagy László, Crno-Brdo.
Házszám 1388. 4105

RÓKA

DIVATCIPÉSZETE

SUBOTICA

PAŠIČEVA ULICA 9.

HAMBURG és SISIĆ

BŐRÖNDÖS, SOMBOR

Mintakollekciókat rende-

lésre szállít engrosban.

Somborban a csatorna
mellett modern lakó-
ház 3 hold földdel,
melyben félhold szőlő
és gyümölcsfa azon-
nali beköltözködés mel-
lett eladó. — Bővebbet
Dr. Szántó Miklós Som-
bor, Apatini u. 46. —
4422

'HARANG'

mosószappan a legjobb!

Gyártja:

Első Novisadi Szappangyár

Uj és használt **ZSÁKOK, PONYVÁK** továbbá **ZSINEGEK**
SCHOSSBERGER & HERED, NOVISAD, FUTOSKI PUT 13 legolcsóbban kaphatók
Táviratcím: Messian
Telefon: 531 — 932